

Informatief gedeelte

Inhoud

1. Inleiding: inhoud en werkwijze van het informatief gedeelte	8
2. Situering	9
2.1. Bedoeling en inhoud van dit hoofdstuk	9
2.2. Positie van de gemeente in de regio	9
2.2.1. Ligging van de gemeente	9
2.2.2. Situering van de gemeente binnen de Noorderkempen	9
2.2.3. Bestaande ruimtelijke structuur op macroniveau	10
2.3. Enkele ruimtelijke kenmerken op gemeentelijk niveau	10
2.4. Kengetallen	13
3. Planningscontext	14
3.1. Bedoeling en inhoud van dit hoofdstuk	14
3.2. Ruimtelijke plannen en bepalingen met een verordenend karakter	14
3.2.1. Inleiding	14
3.2.2. Verbanden met het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV)	14
3.2.3. Verbanden met het Ruimtelijk Structuurplan Provincie Antwerpen (RSPA)	16
3.2.4. Goedgekeurde ruimtelijke structuurplannen van buurgemeenten	20
3.2.5. Ruimtelijke uitvoeringsplannen	22
3.2.6. Gewestplan en gewestplanwijzigingen	24
3.2.7. Bijzondere plannen van aanleg	26
3.2.8. Beschermde monumenten, dorpsgezichten en landschappen	28
3.2.9. Archeologisch erfgoed	29
3.2.10. Habitat- en vogelrichtlijngebieden	29
3.2.11. Gemeentelijke verordeningen	30
3.3. Sectorale beleidsplannen en studies zonder verordenend karakter	30
3.3.1. Streekvisie arrondissement Antwerpen	30
3.3.2. Streekplan Noord-Brabant	32
3.3.3. Biologische waarderingskaart	33
3.3.4. Voorstel afbakening en differentiatie van de agrarische gebieden	33
3.3.5. Landschapspark De Voorkempen	34
3.3.6. Provinciaal natuurontwikkelingsplan (PNOP)	35
3.3.7. Gemeentelijk natuurontwikkelingsplan (GNOP)	35
3.3.8. Gemeentelijk milieubeleidsplan	37
3.3.9. Watertoets	39
3.3.10. DULO-waterplan	40
3.3.11. Potentiële stiltegebieden	40
3.3.12. Gemeentelijk mobiliteitsplan	41
3.3.13. Woonbehoeftenstudie Wuustwezel	42
3.4. Plannen en projecten met ruimtelijke impact, in uitvoering of in voorbereiding	42
3.4.1. Gemeentelijke structuurplannen van buurgemeenten	42
3.4.2. Projecten van de gemeente Wuustwezel	43
4. Bestaande ruimtelijke structuur	46
4.1. Bedoeling en inhoud van dit hoofdstuk	46
4.2. Historische ontwikkeling	47
4.3. Bestaande open ruimtestructuur	49
4.3.1. Definities	49

4.3.2. Bestaande ruimtelijk-natuurlijke structuur	49
4.3.3. Bestaande ruimtelijk-agrarische structuur	55
4.3.4. Synthese: de bestaande open ruimte-structuur	58
4.3.5. Knelpunten en bedreigingen	59
4.3.6. Kwaliteiten en potenties	62
4.4. Bestaande nederzettingsstructuur	64
4.4.1. Definities	64
4.4.2. Elementen van de bestaande nederzettingsstructuur	64
4.4.3. Analyse van de bevolkings- en huisvestingssituatie en van de onbebouwde percelen	68
4.4.4. Confrontatie met bestemmingsplannen	71
4.4.5. Trendprognoses nederzettingsstructuur	73
4.4.6. Knelpunten en bedreigingen	75
4.4.7. Kwaliteiten en potenties	76
4.5. Bestaande ruimtelijk-economische structuur	77
4.5.1. Definities	77
4.5.2. Elementen van de bestaande ruimtelijk-economische structuur	77
4.5.3. Trendprognoses ruimtelijk- economische structuur	82
4.5.4. Knelpunten en bedreigingen	82
4.5.5. Kwaliteiten en potenties	83
4.6. Bestaande toeristisch-recreatieve structuur	84
4.6.1. Definities	84
4.6.2. Elementen van de bestaande toeristisch-recreatieve structuur	85
4.6.3. Confrontatie met bestemmingsplannen	88
4.6.4. Knelpunten en bedreigingen	89
4.6.5. Kwaliteiten en potenties	89
4.7. Bestaande lijninfrastructuur en mobiliteit	90
4.7.1. Definities	90
4.7.2. Elementen van de bestaande lijninfrastructuur	90
4.7.3. Knelpunten en bedreigingen	94
4.7.4. Kwaliteiten en potenties	95
4.8. Het bestaande landschap	96
4.8.1. Definities	96
4.8.2. Traditionele landschappen	96
4.8.3. Relicten van traditionele landschappen	97
4.8.4. Structuurbepalende landschapskenmerken	98
4.8.5. Confrontatie met bestemmingsplannen	102
4.8.6. Knelpunten en bedreigingen	102
4.8.7. Kwaliteiten en potenties	103
5. Interpretatie van de bestaande ruimtelijke structuur: deelruimten en deelgebieden	104
5.1. De gemeente Wuustwezel ingedeeld in vijf deelruimten	104
5.2. De noordwestelijke open ruimte	105
5.2.1. Profiel	105
5.2.2. Ruimtelijke knelpunten en bedreigingen	105
5.2.3. Ruimtelijke kwaliteiten en potenties	106
5.3. De zuidwestelijke open ruimte	108
5.3.1. Profiel	108
5.3.2. Ruimtelijke knelpunten en bedreigingen	108
5.3.3. Ruimtelijke kwaliteiten en potenties	109
5.4. As Bredabaan	110

5.4.1. Profiel	110
5.4.2. Ruimtelijke knelpunten en bedreigingen	111
5.4.3. Ruimtelijke kwaliteiten en potenties	111
5.5. Loenhout en omgeving	113
5.5.1. Profiel	113
5.5.2. Ruimtelijke knelpunten en bedreigingen	114
5.5.3. Ruimtelijke kwaliteiten en potenties	115
5.6. Natuurgebied Groot Schietveld en omgeving	116
5.6.1. Profiel	116
5.6.2. Ruimtelijke knelpunten en bedreigingen	117
5.6.3. Ruimtelijke kwaliteiten en potenties	117
6. Synthese van de bestaande ruimtelijke structuur	119
6.1. Bedoeling van deze synthese	119
6.2. Synthese van de bestaande ruimtelijke structuur: grondgebruik en hoofdstructuren	119
6.3. Analyse van de onderlinge verbanden en eigenschappen	120
6.3.1. Onderlinge verbanden tussen de planningscontext, deelstructuren en deelruimten	120
6.3.2. Bijkomende knelpunten en bedreigingen	120
6.3.3. Bijkomende kwaliteiten en potenties	121

Lijst van kaarten

Noot: de pagina-aanduiding verwijst naar de tekst waaraan de kaart is gerelateerd. De eigenlijke kaarten zijn gebundeld in een kaartenatlas.

Kaart 1: ligging van de gemeente.....	9
Kaart 2: de gemeente gesitueerd binnen de regio Noorderkempen	9
Kaart 3: bestaande ruimtelijke macro-structuur	10
Kaart 4: ruimtelijke kenmerken op gemeentelijk niveau	10
Kaart 5: RSPA: natuuraandachtsgebieden, natuurverbindingen en ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang	16
Kaart 6: RSPA: selectie van Wuustwezel en omliggende gemeenten als hoofddorpen en woonkernen .	16
Kaart 7: VEN 1° fase en habitat- en vogelrichtlijngebieden	22
Kaart 8: gewestplan	24
Kaart 9: situering BPA's.....	26
Kaart 10: beschermde monumenten en landschappen	28
Kaart 11: biologische waarderingskaart	33
Kaart 12: voorstel afbakening en differentiatie van de agrarische gebieden	33
Kaart 13: watertoets	39
Kaart 14: potentiële stiltegebieden	40
Kaart 15: voorstel wegencategorisering uit het mobiliteitsplan	41
Kaart 16: historische evolutie	47
Kaart 17: reliëf en waterlopen	49
Kaart 18: vereenvoudigde bodemkaart	51
Kaart 19: elementen van de bestaande ruimtelijk-natuurlijke structuur	51
Kaart 20: bestaande ruimtelijk-agrarische structuur: bedrijfszetels.....	55
Kaart 21: bestaande ruimtelijk-agrarische structuur: percelen in agrarisch gebruik	55
Kaart 22: bestaande ruimtelijk-agrarische structuur : serres, gebouwen en teelten	55
Kaart 23: bestaande ruimtelijk-agrarische structuur: deelgebieden	55
Kaart 24: bestaande open ruimte-structuur.....	58
Kaart 25: elementen van de bestaande nederzettingsstructuur.....	64
Kaart 26: ligging weekendzones	66
Kaart 27: inventaris zonevreemde woningen	71

Kaart 28: typologie zonevreemde woningen	71
Kaart 29: elementen van de bestaande ruimtelijk-economische structuur	77
Kaart 30: evolutie bezetting kMO-terrein Grens	77
Kaart 31: evolutie bezetting kMO-terrein Wuustwezelseweg (Loenhout)	77
Kaart 32: evolutie bezetting kMO-terrein Sterbos	77
Kaart 33: evolutie bezetting kMO-terrein Kampweg.....	77
Kaart 34: evolutie bezetting kMO-terrein Gooreind.....	77
Kaart 35: recreatieterreinen en sportinfrastructuur	85
Kaart 36: recreatieve wandelroutes en bezienswaardigheden	87
Kaart 37: recreatieve fietsroutes	87
Kaart 38: huidige functies wegen	90
Kaart 39: bestaande buslijnen met hun frequenties en hun bedieningsperimeters	92
Kaart 40: bestaande fietspaden en bovenlokaal fietsroutenetwerk.....	92
Kaart 41: schoolfietsrouteplan	92
Kaart 42: bestaande hoogspannings- en pijpleidingen	94
Kaart 43: traditionele landschappen.....	96
Kaart 44: relictten van de traditionele landschappen	97
Kaart 45: structuurbepalende landschapskenmerken.....	98
Kaart 46: bestaande ruimtelijke structuur noordwestelijke open ruimte.....	105
Kaart 47: knelpunten, bedreigingen, kwaliteiten en potenties in de noord-westelijke open ruimte.....	105
Kaart 48: bestaande ruimtelijke structuur zuidwestelijke open ruimte	108
Kaart 49: knelpunten, bedreigingen, kwaliteiten en potenties in de zuid-westelijke open ruimte	108
Kaart 50: bestaande ruimtelijke structuur as Bredabaan	110
Kaart 51: knelpunten, bedreigingen, kwaliteiten en potenties langs de as Bredabaan	111
Kaart 52: bestaande ruimtelijke structuur Loenhout en omgeving	113
Kaart 53: knelpunten, bedreigingen, kwaliteiten en potenties in Loenhout en omgeving	114
Kaart 54: bestaande ruimtelijke structuur Groot Schietveld en omgeving	116
Kaart 55: knelpunten, bedreigingen, kwaliteiten en potenties in Groot Schietveld en omgeving	117
Kaart 56: synthese van de bestaande ruimtelijke structuur: grondgebruik	119
Kaart 57: synthese van de bestaande ruimtelijke hoofdstructuur	119
Kaart 58: synthese van knelpunten en bedreigingen	120
Kaart 59: synthese van kwaliteiten en potenties	121

Lijst van figuren

Figuur 1: bebouwing aan de Loenhoutsesteenweg tot aan de rand van de Grote Beek.....	59
Figuur 2: verlaten bedrijfsgebouwen bij de Hoogstraatseweg ten oosten van de E19	60
Figuur 3: para-agrarische activiteiten bij het gehucht Terbeek aan de Hoogstraatseweg (N144).....	61
Figuur 4: landschap met rietkraag langs sloot ten noorden van Loenhout	63
Figuur 5: sociale woningen in Gasthuisstraat, Gooreind.....	75
Figuur 6: situatieschets Kampweg	79
Figuur 7: KMO-zone bij Loenhout aan de Wuustwezelseweg en Verbrandhofstraat	84
Figuur 8: visvijvers Den Heibaard in agrarisch gebied.....	89
Figuur 9: de Bredabaan tussen Wuustwezel en Braken, richting Nederland.....	95
Figuur 10: de Bredabaan aan de noordzijde van de dorpskom van Wuustwezel, richting Nederland	95
Figuur 11: delen van de oude dorpskern van Loenhout zijn puntrelictten	98
Figuur 12: het Groot Schietveld is een relictzone	98
Figuur 13: de Grote Beek is een structuurbepalend landschapselement; haar beekvallei is ook een open ruimtecorridor tussen Loenhout en Wuustwezel	99
Figuur 14: de dreef langs de gracht van het kasteelpark van Wuustwezel is een structuurbepalend landschapselement.....	99
Figuur 15: één van de dreven van Sterbos als structuurbepalend landschapselement	100

Figuur 16: de markante terreinovergang tussen het bewoond gebied van Wuustwezel en het natuurgebied van het Groot Schietveld (Kampweg).....	100
Figuur 17: de villa op de plaats van het vroegere kasteel met vijver in het kasteelpark van Wuustwezel als baken	101
Figuur 18: de melkerij van Loenhout als baken aan de rand van de dorpskern	101
Figuur 19: de Sint-Willibrorduskapel te Westdoorn als baken	101
Figuur 20: ontstaan van een nieuw landschap: grootschalige serrecomplexen veranderen het landschapsbeeld	101
Figuur 21: landweg bij kasteelpark van Wuustwezel	103
Figuur 22: de vallei van de Grote Beek of Kleine Aa (hier ten noorden van de Schietveldweg), vormt een open ruimte corridor en buffer tussen Wuustwezel en Loenhout	103
Figuur 23: indeling van de gemeente in deelruimten	104
Figuur 24: wijds uitzicht op Zandven en Moerven, deelgebieden van de noordwestelijke open ruimte ..	105
Figuur 25: chalet in Molenheide bij Sterbos	106
Figuur 26: open landschap bij Bruinleegtheide; op de achtergrond: de bossen van Sterbos.....	107
Figuur 27: uitgebouwd weekendverblijf bij Pastoorsbos	108
Figuur 28: weekendverblijf aan Parkietdreef	109
Figuur 29: domeinbos Noordheuvel	109
Figuur 30: bossen en weilanden bij Bosduin vanaf Noordheuvel	110
Figuur 31: bedrijventerrein Grens.....	111
Figuur 32: voetbalterreinen in het centrum van Wuustwezel	112
Figuur 33: Bredabaan in dorpskern van Wuustwezel	112
Figuur 34: de Bredabaan ten noorden van Wuustwezel	113
Figuur 35: voortschrijdende lintbebouwing langs Neervenweg, ten zuiden van Loenhout.....	114
Figuur 36: perceel bouwgrond te koop aangeboden langs Wuustwezelseweg	114
Figuur 37: oostelijke inkom van Loenhout.....	115
Figuur 38: open ruimte met beekvallei van Kleine Aa ten noorden van Loenhout	115
Figuur 39: voormalige rentmeesterswoning op hoek Oud-Dorpsstraat en Dijkweg.....	116
Figuur 40: heidegebied in Groot Schietveld	117
Figuur 41: beekvalleigebied in Groot Schietveld	118
Figuur 42: historisch gegroeid cluster van hoeves bij Duinenstraat- Noordheuvel ten westen van Gooreind, in harmonie met het omringend landschap.....	120

Lijst van tabellen

tabel 1: kengetallen	13
tabel 2: overzicht doel- en taakstellingen RSV.....	15
tabel 3: beschermde monumenten, dorpsgezichten en landschappen.....	28
tabel 4: voorstel afbakening en differentiatie van de agrarische gebieden	34
tabel 5: belangrijke projecten in uitvoering of in voorbereiding op gemeentelijk niveau (najaar 2005).....	43
tabel 6: groengebied op het gewestplan	54
tabel 7: landbouwgebruik op agrarische gronden	56
tabel 8: agrarische gebieden niet meer door landbouw gebruikt	57
tabel 9: aantal weekendverblijven in zones voor verblijfsrecreatie	67
tabel 10: overzicht binnengebieden met onbebouwde percelen in de drie dorpskernen op 31.12.2001...	69
tabel 11: inventaris van de zonevreemde woningen	71
tabel 12: overzicht typeringencategorieën zonevreemde woningen	72
tabel 13: totale woonbehoeften in Wuustwezel (1992-2007) volgens de vier scenario's	74
tabel 14: onderwijsinstellingen met hun ligging op 01-10-2000	81
tabel 15: outdoor-recreatieterreinen en sportinfrastructuur.....	85
tabel 16: mogelijkheden voor indoor-sporten in de gemeentelijke sportinfrastructuur.....	86
tabel 17: behoeften aan sportvelden per woonkern	87
tabel 18: evolutie aantal leden gebruikende clubs per woonkern	87

tabel 19: confrontatie behoeften aan sportvelden met het aanbod per woonkern	87
tabel 20: recreatieve wandel- en fietsroutes.....	88
tabel 21: zonevreemde terreinen voor sport-, recreatie- en jeugdactiviteiten	88
tabel 22: huidige functies van de wegen	91
tabel 23: relictten van de traditionele landschappen	97

1. Inleiding: inhoud en werkwijze van het informatief gedeelte

Dit boekdeel bevat de tekst van het informatief gedeelte van het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan van de gemeente Wuustwezel. Het moet samen gelezen worden met de kaartenatlas, die afzonderlijk gebundeld is.

Het is de bedoeling dat in dit informatief gedeelte de bestaande ruimtelijke structuur van de gemeente wordt geschetst, met inbegrip van de bestaande bepalingen en relevante studies, op basis van bestaande documenten en eigen onderzoek. Hiertoe wordt in dit informatief gedeelte vooreerst een overzicht gegeven van de context inzake ruimtelijke ordening: het bestaande wetgevend kader, plannen en bepalingen met een verordend karakter, voorhanden zijnde relevante gegevens die in diverse studies en documenten zijn te vinden. Het ordenen en overzichtelijk weergeven van deze gegevens binnen een éénvoudig kader en de interpretatie van verschillende kaarten en luchtfoto's is een belangrijk onderdeel geweest binnen het onderzoek.

Vooreerst wordt in hoofdstuk 2 de gemeente gesitueerd. Achtereenvolgens wordt de ligging van de gemeente in een ruimere omgeving besproken, wordt de ruimtelijke structuur op macroniveau besproken, worden beknopt de belangrijkste ruimtelijke structuren binnen de gemeente beschreven en worden enkele kengetallen gegeven.

In hoofdstuk 3 komt de planningscontext aan de orde: verschillende beleidsplannen die van invloed zijn op het gemeentelijk ruimtelijk beleid. Dit zijn zowel de hogere beleidsplannen, zoals het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en het Ruimtelijk Structuurplan Provincie Antwerpen, als de lagere beleidsplannen, zoals het mobiliteitsplan, het GNOP¹, het milieubeleidsplan en plannen van aangrenzende gemeenten.

In hoofdstuk 4 wordt de bestaande ruimtelijke structuur geanalyseerd. Eerst wordt een overzicht van de historische ontwikkelingen van de gemeente geschetst. Vervolgens wordt, aan de hand van zeven deelstructuren (ruimtelijk- natuurlijke structuur, nederzettingsstructuur, ruimtelijk-economische structuur, agrarische structuur, toeristisch-recreatieve structuur, lijninfrastructuren en mobiliteit en structurerende landschapskenmerken), de huidige ruimtelijke structuur van de gemeente besproken. Deze analyse wordt voor de verschillende deelstructuren afgesloten met een onderzoek naar de knelpunten, bedreigingen, kwaliteiten en potenties en, voor de meest stuwende deelstructuren (nederzettingsstructuur, ruimtelijke economische structuur en agrarische structuur), vervolledigd met prognoses.

In hoofdstuk 5 wordt de bestaande ruimte benaderd via een gebiedsgerichte analyse, namelijk via een onderverdeling van de gemeente in deelruimten, die gemotiveerd is op basis van de kennis uit vorige hoofdstukken. Ook hier wordt elke analyse van de deelruimten afgesloten met de lokale knelpunten, bedreigingen, kwaliteiten en potenties per deelruimte.

In hoofdstuk 6 wordt tenslotte een synthese weergegeven van de bestaande vastgestelde ruimtelijke structuur, inclusief bijkomende knelpunten en potenties die vanuit deze synthese komen "bovendrijven".

¹ GNOP = gemeentelijk natuurontwikkelingsplan

2. Situering

2.1. Bedoeling en inhoud van dit hoofdstuk

Dit hoofdstuk is bedoeld als eerste kennismaking met de gemeente Wuustwezel. Achtereenvolgens komen aan bod: de geografische situering, de ruimtelijke en planologische gevolgen van die geografische ligging en een aantal kenmerken van de gemeente, al dan niet in cijfervorm.

2.2. Positie van de gemeente in de regio

2.2.1. Ligging van de gemeente

Kaart 1: ligging van de gemeente

Wuustwezel is een uitgestrekte landelijke gemeente in het noordwesten van de provincie Antwerpen. In het noorden grenst de gemeente aan Nederland (gemeente Zundert), in het oosten aan Hoogstraten, in het zuiden aan Brecht en in het westen aan Brasschaat, Kapellen en Kalmthout.

Wuustwezel bestaat uit 3 dorpskernen (Wuustwezel in het centrum van de gemeente, Gooreind zuidwestelijk en Loenhout oostelijk hiervan) en 2 gehuchten (Braken en Sterbos). De gemeente wordt in twee stukken gedeeld door de Bredabaan, terwijl verder oostelijk, tussen Loenhout en Hoogstraten, de autoweg E19 en de HSL de gemeente van zuid naar noord doorsnijdt.

2.2.2. Situering van de gemeente binnen de Noorderkempen

Kaart 2: de gemeente gesitueerd binnen de regio Noorderkempen

Wuustwezel behoort tot de Noorderkempen, één van de vier hoofdruimten van de provincie Antwerpen die in het Ruimtelijk Structuurplan Provincie Antwerpen (RSPA) worden onderscheiden². De regio Noorderkempen vormt, samen met het westen van de Nederlandse provincie Noord-Brabant, de open ruimte tussen de Vlaamse Ruit en Randstad Holland. De cuesta van de Noorderkempen vormt hierbij een duidelijke grens. De Noorderkempen zelf bestaat uit drie deelruimten: de “open Kempen”, “het natuurlijk grensgebied” en “het Turnhoutse”. Wuustwezel behoort tot de westelijke deelruimte “open Kempen”. Hier overheerst de open ruimte en is de bebouwing geconcentreerd in de woonkernen. De landbouwfunctie is dominant waarbij grondgebonden activiteiten ruimtelijk blijven overheersen tegenover de dynamische niet-grondgebonden intensieve veeteelt, die geconcentreerd is in het noordelijk deel.

De relatie met Nederland uit zich in het doorzetten van de open ruimte aan weerszijden van de grens. Het is een waardevol agrarisch gebied met waardevolle natuurlijke elementen.

² Ruimtelijk Structuurplan Provincie Antwerpen, pag. 97-99.

2.2.3. Bestaande ruimtelijke structuur op macroniveau

Kaart 3: bestaande ruimtelijke macro-structuur

De grenzen van de gemeente komen veelal niet overeen met natuurlijke grenzen; enkel de zuidelijke grens met Brecht (Groot Schietveld) kan als natuurlijke grens worden beschouwd. Daarentegen is de landsgrens met Nederland voor het grootste gedeelte geen natuurlijke grens. Het gebied van de open Kempen is immers een letterlijk open gebied in het noorden van de provincie, waartoe ook Essen en Hoogstraten behoren. De open ruimte loopt gewoon door in Nederland tot voorbij de Noord-Brabantse steden (Breda-Tilburg). De - voor een belangrijk deel grondgebonden - landbouwfunctie overheerst en heeft een belangrijke economische betekenis voor de provincie.

Ten oosten van de gemeente ligt Hoogstraten, welke kleine stad een concentratie van stedelijke functies kent. Rondom Hoogstraten bevindt zich een gebied voor glastuinbouw dat doorloopt in het oosten van de gemeente Wuustwezel.

Enkele heide- en bosgebieden komen verspreid voor en vormen een netwerk van verspreide natuurlijke gebieden. De zuidelijke grens met de gemeente Brecht wordt grotendeels ingenomen door het natuurreservaat Groot Schietveld.

Het gebied ten zuidwesten van de gemeente Wuustwezel (Brasschaat en Kapellen) wordt - in tegenstelling tot de open Kempen - gekenmerkt door residentieel wonen in grote groenstructuren, grootschalige kleinhandel en bovenlokale voorzieningen rondom historische dorpskernen. Deze structuren staan in relatie tot de grootstad Antwerpen en behoren dan ook tot een gans andere deelruimte volgens de indeling van het Ruimtelijk Structuurplan Provincie Antwerpen (RSPA), namelijk het bebouwd perifeer landschap³.

De nederzettingen in de gemeente Wuustwezel zijn geconcentreerde kernen, die soms verbonden zijn door linten, veelal ontstaan door boerderijen die langs oude wegstructuren zijn gebouwd. Deze lintbebouwing is op sommige plaatsen nadrukkelijk in het open landschap aanwezig.

De E19 is een doorgaande verbinding naar de Randstad en de Noord-Brabantse steden. De in aanleg zijnde spoorverbinding voor de hoge snelheidstrein (HST) is een grote infrastructurele ingreep, die evenwijdig aan de E19 loopt en deze infrastructurele bundel nog zal versterken.

2.3. Enkele ruimtelijke kenmerken op gemeentelijk niveau

Kaart 4: ruimtelijke kenmerken op gemeentelijk niveau

Recente ontstaansgeschiedenis

Wuustwezel is een Kempische plattelandsgemeente die in 1977 gefusioneerd is met het landelijke Loenhout. Daarbij werd het dorp Achterbroek, dat voordien opgesplitst was tussen Kalmthout en Wuustwezel, toegevoegd aan de gemeente Kalmthout. De totale oppervlakte van de gemeente Wuustwezel beslaat nu 8.943 ha.

Groengebieden en beekvalleien

In de gemeente komen tal van groengebieden voor.

De zuidelijke groengebieden zijn grotendeels onderdeel van het natuurreservaat Groot Schietveld (bos en heide) dat zich deels op het grondgebied van de gemeente bevindt en deels op dat van de gemeente Brecht.

³ Ruimtelijk Structuurplan Provincie Antwerpen, pag. 97-99 en 137-148.

Ten zuiden van de dorpskern van Gooreind zijn nog restanten van het bijna volledig verkavelde Goed van Koch.

In het zuidwesten van de gemeente liggen uitgestrekte bossen in en rond Bosduin en bevindt zich nog het gemeentebos De Cuyk. Ten westen van het gehucht Sterbos ligt het Pastoorsbos. De tussenliggende gebieden (ook veelal bebost) staan onder druk van verblijfsrecreatie (deels permanent bewoond). Verder naar de gemeentegrens met Kalmthout liggen de bossen van Wolfsheuvel.

Het Sterbos in het noordwesten heeft een uitgestrekte, volgroeide drevenstructuur en vertegenwoordigt een ander belangrijk groengebied, wat voor het grootste gedeelte uit bos bestaat. Enkele percelen hiervan, die op het gewestplan als bos zijn ingekleurd, bestaan uit weiland.

Ten oosten van de kern van Wuustwezel zijn er nog enkele natuurgebieden (Achterbrug en Vloeikens) en het park met het kasteel van Wuustwezel, terwijl er binnen de kern nog enkele parkjes en voetbalvelden aanwezig zijn.

Ten noordwesten van de dorpskern van Loenhout ligt het kasteel van Loenhout met park en enkele kleinere bospercelen.

De gemeente wordt bovendien doorsneden door een aantal beeksystemen, die alle van het zuiden naar het noorden vloeien. Het systeem Kleine Beek – Grote Beek – Kleine Aa is hiervan het belangrijkste. De bovenlopen van deze beken hebben echter weinig geprononceerde beekvalleien.

Woongebieden

De bebouwing is voornamelijk rond de historische kernen van Loenhout, Wuustwezel en Gooreind en rond de gehuchten Sterbos en Braken “gegroeid”. Lintbebouwing komt voor langsheen enkele belangrijke verbindingswegen: tussen Wuustwezel en Gooreind (Akkerveken, Westdoorn en Kleinenberg), tussen Wuustwezel en Sterbos (Kalmthoutsesteenweg, Kruisweg, Baan en St. Willebrordusstraat), tussen Braken en de Nederlandse grens (Bredabaan) en tussen Loenhout en Braken (Wuustwezelseweg).

Daarnaast valt de aanwezigheid van uitgestrekte bebouwing (verblijfsrecreatieve bungalows en caravans) op in groengebieden in het westen van de gemeente (Bleken en rond de Duinenstraat) en ten zuiden van Gooreind.

Voor de rest beperkt de woonbebouwing zich tot de aanwezigheid van landbouwbedrijven die verspreid over de ganse oppervlakte van de gemeente voorkomen. Dit is vooral het geval in de noordelijke helft van de gemeente.

Agrarische gebieden en KMO-zones

Agrarische gebieden

Het grootste gedeelte van het gemeentelijk grondoppervlak is agrarisch gebied. Vooral het gebied ten noorden van de Kalmthoutsesteenweg (baan Wuustwezel-Achterbroek) en het bijna volledige grondgebied van de deelgemeente Loenhout worden in beslag genomen door grote percelen weiland en akkers. De weilanden en akkers ten zuiden en zuidwesten van Sterbos hebben een kleinere perceelsstructuur.

In het noorden en oosten van de gemeente (ten noorden, oosten en zuiden van Loenhout) bevindt zich een concentratie van glastuinbouw, die aansluit op het glastuinbouwgebied van Hoogstraten.

KMO-zones

Zware industrie is niet aanwezig binnen de gemeente. Er zijn wel een 9-tal KMO-gebieden aanwezig, met name:

1. KMO-zone Wuustwezelweg in Loenhout
2. Bouwbedrijf Vanvelthoven in Loenhout
3. Melkerij Loenhout
4. Melkerij Wuustwezel
5. KMO-zone Sterbos
6. KMO-zone Kampweg
7. KMO-zone Bredabaan-Gooreind
8. vestiging Fluxys in Loenhout. Zij maken gebruik van poreuze ondergrondse lagen om aardgas te stockeren
9. KMO-zone "Grens".

Infrastructuur

De gemeente wordt van zuid naar noord doorkruist door de E19 (A1), een verkeersas van internationaal belang (verbinding Randstad, Antwerpen, Brussel) die in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) als hoofdweg (behorend tot het Trans-European Network) is geselecteerd. Op het gemeentelijk grondgebied is er één op- en afrittencomplex nabij Loenhout. Het op- en afrittencomplex voor Wuustwezel ligt op het grondgebied van de gemeente Brecht.

De verbinding met de buurgemeenten wordt verzorgd door een aantal gewestwegen:

- N1: Bredabaan: Antwerpen-Brasschaat-Gooreind-Wuustwezel-Nederland; geselecteerd in het RSPA als secundaire weg type III en belangrijke fiets- en openbaar-vervoersas, met lokale en bovenlokale verbindingfuncties⁴
- N111: Wuustwezel-Kalmthout-Stabroek, lokale verbindingsweg
- N117: St. Job-Maria ter Heide-Achterbroek-Essen, geselecteerd in het RSPA als secundaire weg type I
- N133: Essen-Wuustwezel-Brecht-Malle, lokale verbindingsweg
- N144: Wuustwezel-Hoogstraten; gedeelte tot aan de E19: lokale verbindingsweg; gedeelte vanaf de E19 tot Hoogstraten: primaire weg categorie II.

Verder zijn er nog een aantal gemeentewegen van lokaal belang als wijk- en/of buurtontsluitingsweg, nl. Noordheuvel, Bosduinstraat, Oude Baan/Grotstraat/Akkerveken/Westdoorn/Kleinenberg, Brechtseweg en Meerseweg. Tenslotte vervolledigen nog vele lokale wegen tussen de kernen en woonstraten in de kernen het wegennet.

⁴ Ruimtelijk Structuurplan Provincie Antwerpen, pag. 229.

2.4. Kengetallen

tabel 1: kengetallen

	absolute cijfers	relatieve cijfers
oppervlakte	8.943 ha	
inwoners (29.05.2002)	17.797	100 %
Wuustwezel	8049	45,2 %
Gooreind	6169	34,7 %
Loenhout	3579	20,1 %
bevolkingsdichtheid (29.05.2002)	199 inw. /km ²	
bevolkingssamenstelling (31.12.2001)	17.646	100 %
0-19 jaar	4835	27,4 %
20-64 jaar	10746	60,9 %
65 jaar en ouder	2065	11,7 %
aantal gezinnen (31.12.2001)	6471	
alleenstaanden	1327	20,5 %
2-persoonsgezinnen	2006	31,0 %
3-4 persoonsgezinnen	2446	37,8 %
5+ persoonsgezinnen	524	8,1 %
gemiddelde gezinsgrootte	2,73	
woningen (31.12.2001)	6268	
ééngesinswoningen	5284	84,3 %
open bebouwing	3422	54,6 %
halfopen bebouwing	1366	21,8 %
gesloten bebouwing	4952	7,9 %
appartementen	652	10,4 %
bewoond door eigenaar	4764	76 %
tewerkstelling		
zelfstandigen en helpers (31.12.2000)	1807	
ambtenaren en leerkrachten (31.12.2000)	580	
arbeiders en bedienden handel en financieën (31.12.2000)	450	
arbeiders en bedienden bouw (31.12.2000)	373	
arbeiders en bedienden industrie (31.12.2000)	319	
niet- werkende werkzoekenden (31.12.2001)	339	4,5 %
grondgebruik (1996)	8.943 ha	
agrarisch gebied	6465,8	72,3%
groengebied	1198,4	13,4%
bebouwd gebied	1073,2	12,0%
industriegebied en KMO-zone	35,7	0,4%
recreatiegebied	169,9	1,9%

bron: gemeente, NIS, VDAB, GOM, GNOP

3. Planningscontext

3.1. Bedoeling en inhoud van dit hoofdstuk

In dit hoofdstuk wordt de planningscontext, waarin de structuurplanning tot stand komt, besproken. Eerst komen de ruimtelijke plannen en bepalingen met een verordenend karakter aan bod. Hierna volgen sectorale ruimtelijke beleidsplannen en studies. Dit zijn bestaande plannen en studies met een richtinggevend en sectoraal karakter. Tenslotte worden relevante ruimtelijke plannen en projecten in uitvoering of in voorbereiding besproken.

3.2. Ruimtelijke plannen en bepalingen met een verordenend karakter

3.2.1. Inleiding

In deze paragraaf komen de ruimtelijke plannen en bepalingen met een verordenend karakter aan bod, d.w.z.: deze plannen en bepalingen hebben wettelijke kracht. Hierbij wordt een volgorde van “hoog naar laag” gevolgd: van gewestelijk niveau tot gemeentelijk niveau. Achtereenvolgens komen aan bod: relevante elementen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV), van het Ruimtelijk Structuurplan Provincie Antwerpen (RSPA), eventueel goedgekeurde ruimtelijke structuurplannen van buurgemeenten, ruimtelijke uitvoeringsplannen van Vlaams of provinciaal niveau, het gewestplan (dat nog altijd de bestemming van de gronden juridisch vastlegt) en gewestplanwijzigingen, gemeentelijke plannen van aanleg en bindende sectorale ruimtelijke plannen en verordeningen, zoals beschermde monumenten en landschappen en ecologisch beschermde gebieden.

3.2.2. Verbanden met het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV)

Belang voor de opmaak van het GRS

Het RSV werd opgesteld door het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Departement Leefmilieu en infrastructuur, AROHM en in 1997 definitief vastgesteld door de Vlaamse regering.

Het vormt het referentie- en sturingskader voor de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van Vlaanderen.

Op het gewestelijk niveau worden doelstellingen bepaald en taakstellingen naar de provincies en gemeenten geformuleerd in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Tevens worden er selecties gedaan van die elementen die structuurbepalend zijn op Vlaams niveau.

Tabelmatig overzicht van relevante gegevens voor Wuustwezel

In bijgaande tabel wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste krachtlijnen en doelstellingen voor zover ze relevant zijn voor Wuustwezel. De uitwerking ervan aan de hand van selecties en gebiedsaanduidingen wordt eveneens weergegeven. Het RSV bevat ook concrete taakstellingen naar de gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen en een aantal specifieke aandachtspunten.

Voor wie meer wil weten

Een uitgebreidere toelichting van het RSV als beleidskader vindt U in bijlage 2.

Overzicht belangrijkste doel- en taakstellingen vermeld in het RSV, relevant voor het grondgebied of voor het gemeentelijk ruimtelijke structuurplan (GRS) van Wuustwezel

tabel 2: overzicht doel- en taakstellingen RSV

Basisdoelstelling RSV, relevant voor het grondgebied van Wuustwezel	Uitwerking ervan voor het grondgebied van Wuustwezel, vermeld in RSV	Taakstelling vanuit het RSV voor het GRS	Aandachtspunten vanuit het RSV voor het GRS
“Vlaanderen open en stedelijk”: Vlaanderen bestaat uit buitengebied en stedelijke gebieden	Wuustwezel is een gemeente in het buitengebied; de doelstellingen van het RSV voor het buitengebied moeten worden nageleefd.	Vrijwaren van het buitengebied voor de essentiële functies: natuur, landbouw, bos en wonen en werken in het buitengebied	Ruimtelijk beleid en milieubeleid op basis van het fysisch systeem.
Behouden en waar mogelijk versterken van de open ruimte	Het Vlaams Gewest zal de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur afbakenen.	De ruimtelijke randvoorwaarden weergeven die de natuurlijke en agrarische structuur en het landschap kunnen stellen t.a.v. de ontwikkelingsmogelijkheden van de betrokken kern	Ontwikkelingsperspectieven voor het landschap aangeven.
Bundelen van wonen en werken in de kernen van het buitengebied	Streefdoel voor verdeling bijkomende woningen is 60% in het stedelijk gebied en 40% in de kernen van het buitengebied. De provincie selecteert hoofddorpen, woonkernen, ...i.v.m. aanduiding behoefteverdeling aan bijkomende woningen.	Schematisch aanduiden hoe en waar de bundeling van wonen en werken in de kern wordt voorzien. De lokalisatie aangeven van nieuw te bouwen woningen met fasering en na te streven minimale en maximale dichtheden.	Streven naar multifunctionele ontwikkeling in de centra, naar minimum woningdichtheid in kern buitengebied: 15 won/ha. Geen verdere aangroei van de linten en verspreide bebouwing. Geen permanente bewoning in infrastructuur voor een tijdelijk recreatief verblijf
Concentreren van economische activiteiten in de stedelijke gebieden en de economische knooppunten	Wuustwezel is geen economisch knooppunt en behoort niet tot het stedelijk gebied. De gemeente kan enkel lokale bedrijventerreinen ontwikkelen (tot max. 5ha per hoofddorp)	De lokalisatie aangeven van lokale bedrijventerreinen. Deze worden afgestemd op de lokale behoefte en sluiten aan bij de hoofddorpen.	Gemeenschap- en nutsvoorzieningen dienen geconcentreerd te worden in de kernen. Golfterreinen moeten een ruimtelijke meerwaarde creëren en moeten zoveel mogelijk worden opengesteld voor recreatief medegebruik.
Optimaliseren van de bestaande verkeers- en vervoersinfrastructuur	Functionele categorisering van het wegennet: <ul style="list-style-type: none"> – E19 is hoofdweg – N144 is primaire weg II (van E19 tot in Hoogstraten) 	Provincie selecteert secundaire wegen Lokale wegen worden geselecteerd in het GRS	

3.2.3. Verbanden met het Ruimtelijk Structuurplan Provincie Antwerpen (RSPA)

Kaart 5: RSPA: natuuraandachtsgebieden, natuurverbindingen en ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang

Kaart 6: RSPA: selectie van Wuustwezel en omliggende gemeenten als hoofddorpen en woonkernen

Belang voor de opmaak van het GRS

Het RSPA werd op 25 januari 2001 door de provincieraad en op 10 juli 2001 bij ministerieel besluit definitief goedgekeurd. Het bevat, zoals het RSV, een informatief, richtinggevend en bindend gedeelte. Deze delen zijn uitgewerkt zowel naar deelstructuren als naar deelruimten. Het RSPA is van groot belang voor de opmaak van het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan, omdat het:

- de bovenlokale ruimtelijke structuren en bovenlokale maatregelen aangeeft waarbinnen het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan dient te worden opgesteld. Het is dus niet alleen bindend voor provinciale maatregelen, maar ook richtinggevend voor het onderliggende gemeentelijk niveau.
- voor vele facetten van het gemeentelijk ruimtelijk beleid (en dus ook voor opmaak van het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan) het kader, taken maar ook beperkingen aangeeft (richtinggevend voor het gemeentelijk niveau).

Provinciale omzendbrief woningprogrammatie

In deze omzendbrief wordt de methodiek voor het opmaken van een gemeentelijke woningprogrammatie als onderdeel van het GRS verduidelijkt. Hierbij wordt naar een uniformisering van de methodologie gestreefd. Voor verdere toelichting hierover wordt verwezen naar bijlage 3.

Hoofdruimten en deelstructuren

Het RSPA verdeelt de provincie in 4 hoofdruimten⁵ :

- de Antwerpse fragmenten, hoeksteen van de Vlaamse Ruit;
- de Noorderkempen als open ruimte tussen Vlaamse Ruit en Randstad;
- de Oostelijke netwerken als versterking van de stedelijke en economische structuur;
- het Netegebied, als een kostbaar gegeven.

Wuustwezel behoort tot de Noorderkempen: zie kaart 2. De verbanden tussen de hoofd- en deelruimten worden beschreven door volgende deelstructuren: de ruimtelijk-natuurlijke structuur, de nederzettingsstructuur, de ruimtelijk-economische structuur, de ruimtelijke verkeers- en vervoersstructuur en de landschappelijke structuur.

Tabelmatig overzicht van relevante gegevens voor Wuustwezel

In de hiernavolgende tabel wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste krachtlijnen, doelstellingen, concrete taakstellingen naar de gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen en een aantal specifieke aandachtspunten voor zover ze relevant zijn voor Wuustwezel.

Voor wie meer wil weten:

Een uitgebreidere toelichting van het Ruimtelijk Structuurplan van de Provincie Antwerpen is te vinden in bijlage 3.

⁵ RSPA, pag. 125

Overzicht belangrijkste doel- en taakstellingen vermeld in het RSPA voor het grondgebied en/of voor het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan (GRS) van Wuustwezel

Basisdoelstelling RSPA, relevant voor Wuustwezel	Uitwerking ervan voor het grondgebied van Wuustwezel, vermeld in RSPA	Taakstelling vanuit het RSPA voor de provincie (B = bindend; R = richtinggevend) relevant voor Wuustwezel	Taakstelling of randvoorwaarden vanuit het RSPA voor het GRS
Gewenste ruimtelijk-natuurlijke structuur: opnieuw aansluiten bij de natuurlijke structuur	<ul style="list-style-type: none"> – de gewenste nederzettingsstructuur richt zich naar andere deelstructuren, in 't bijzonder de natuurlijke structuur en het fysisch systeem – versterken van open ruimte-functies zoals natuur, landbouw, recreatie en landschap – voor kwetsbare gebieden: beheersplannen en beheersvoorschriften opmaken en onderling verbinden via VEN door Vlaams Gewest, en via natuurverbindingengebieden door provincie – de valleigebieden moeten gevrijwaard van verdere bebouwing of van intensief grondgebruik. – in Wuustwezel zijn aangeduid als natuuraandachtsgebied (hypothese GEN en GENO): het natuurgebied van het Groot Schietveld, de bossen van Bosduin en De Cuyck en de bossen van Bruinleegtheide behoorden het Sterbos. – het inbrengen van integraal waterbeheer bij de uitwerking van de ruimtelijk-natuurlijke structuur. 	<p>Ecologisch gebied van bovenlokaal belang: het landschap van het kasteel "Sterbos" (zware dreven en andere perceelsscheidingen) (B).</p> <p>Natuurverbindingen tussen het Groot Schietveld en de natuurlijke gebieden in Nederland tussen Zundert en de grens via de Grote Beek (B).</p> <p>In RUP's bakent de provincie deze natuurverbindingengebieden af, nadat het Vlaams Gewest de natuurlijke structuur op Vlaams niveau heeft afgebakend.</p>	Geen specifieke taakstelling van RSPA naar GRS ⁶ .
Gewenste nederzettingsstructuur: concentreren van	<ul style="list-style-type: none"> – Wuustwezel is geselecteerd als structuurondersteunend hoofddorp type 1. – de dorpen Wuustwezel, Gooreind en Loenhout zijn elk geselecteerd als woonkern. 	<ul style="list-style-type: none"> – De beoordeling van de woningprogrammatie door de provincie gebeurt op basis van een door de gemeenteraad definitief vastgesteld 	<ul style="list-style-type: none"> – Door selectie als structuurondersteunend hoofddorp type I heeft de gemeente aldus de mogelijkheid om bijkomende

⁶ Wel wordt in Omzendbrief RO 97/02 over het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan voorzien dat de structuurbepalende elementen die de natuurlijke structuur bepalen (o.a. beekvalleien, natuur in de bebouwde omgeving...) op gemeentelijk niveau in het GRS worden behandeld tijdens de verschillende fasen (o.a. in de gewenste ruimtelijke structuur: de uitwerking van de gewenste natuurlijke structuur: beekvalleien, gewenste structuur open gebieden...

<p>activiteiten in Hoogstraten en in de structuurondersteunende kernen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - de historische nederzettingvormen betrekken in te vernieuwen nederzettingsstructuur. - nieuwe nederzettingvormen moeten worden geïntegreerd en moeten bijdragen tot grotere samenhang - lintbebouwing moet worden teruggeschroefd; het solitair lint wordt gezien als een onderdeel van het landbouwgebied - de woonfunctie in het landbouwgebied dient te worden bevroren of uitgedoofd; - stimuleren van de landbouwfunctie als hoofdfunctie in woongebieden met landelijk karakter; - integreren van solitaire linten in landinrichtingsplannen of open ruimte uitvoeringsplannen. 	<p>GRS.</p> <ul style="list-style-type: none"> - In het GRS kan alleen op gemotiveerde wijze worden afgeweken van de richtinggevende keuze van de provincie voor een hoofddorp. - selectie van Wuustwezel als structuurondersteunend hoofddorp type I en de kernen Wuustwezel, Gooreind en Loenhout als woonkernen (B) - handleiding voor ontwikkelingsperspectieven van verschillende types lintlandschappen (B) - omzendbrief t.b.v. de gemeenten waarin de methodiek voor het opmaken van een gemeentelijke woningprogrammatie verduidelijkt wordt en de criteria ter beoordeling ervan (B). 	<p>woningen te realiseren, méér dan voor de opvang van de natuurlijke aangroei nodig is.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bijkomende woningen staan in functie van de opvang van de natuurlijke aangroei. Ontwikkelingen boven de natuurlijke aangroei worden niet aangemoedigd, maar toch kan een beperkt aantal bijkomende woningen gemotiveerd worden in het GRS. - woningprogrammatie o.b.v. een vergelijking van aanbod en behoefte. Aanbod volgens inventaris van onbebouwde percelen. - GRS richt zich naar ontwikkelingsperspectieven, inrichtingsprincipes en instrumenten van RSPA..
<p>Gewenste ruimtelijk-economische structuur: handhaven van een sterke en geconcentreerde ruimtelijk-economische structuur en ondersteuning van gemeenten in het buitengebied.</p> <p>Het landschap van Wuustwezel leent zich voor recreatief medegebruik.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Wuustwezel is geselecteerd als structuurondersteunend hoofddorp type 1. - Vanuit het ruimtelijk beleid kunnen via ruilverkaveling en landinrichting de nodige garanties worden gegeven aan de grondgebonden landbouwactiviteiten. - Tuinbouwactiviteiten vinden een plaats in het concentratiegebied van provinciaal niveau in de regio Hoogstraten. Buiten dit concentratiegebied wordt dit zoveel mogelijk tegengegaan. Het concentreren van deze activiteiten kan door het valoriseren en het versterken van de aanwezige infrastructuur (gemeenschappelijke watervoorzieningen en afvalwaterzuivering, toeleverings-, opleidings- en afzetstructuur, warmtebronnen enz.) en door het geven van 	<ul style="list-style-type: none"> - De provincie selecteert de Noorderkempen voor grondgebonden melkveehouderij en voor grondloze veehouderij (B) - Gedeelte van Wuustwezel is gelegen in een concentratie van glastuinbouw van provinciaal niveau. In ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's) zal de provincie dit gebied afbakenen in overleg met het Gewest en de gemeente. De vestiging van nieuwe starters (nieuwbouw van serrebedrijf) wordt hier gestimuleerd (B). - Provincie bakent de bouwvrije agrarische gebieden van provinciaal belang af in ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's) (B). 	<ul style="list-style-type: none"> - door haar selectie als structuurondersteunend hoofddorp type I, heeft de gemeente de mogelijkheid om een bijkomend lokaal bedrijventerrein aan te duiden, waar zowel nieuwe als te herlokaliseren bestaande bedrijven kunnen worden opgevangen. - De gemeente moet in haar gemeentelijk ruimtelijk structuurplan een uitspraak doen over welke kern de rol van hoofddorp zal vervullen. - In GRS: aandacht voor voldoende mogelijkheden voor

<p>Een specifiek beleid voor weekendverblijven wordt gevoerd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ruimtelijke bestemmingszekerheid over braakliggende percelen. - Het militair oefenveld tussen Brasschaat en Wuustwezel als heidegebied (natuurgebied Groot Schietveld) is een strategisch rustgebied, waar uitbouw of inplanting van hoogdynamische toeristisch recreatieve infrastructuur niet is toegestaan. Wel is beperkt recreatief medegebruik mogelijk. - Gebieden voor weekendverblijven worden in 4 categorieën afgebakend waarin een specifiek beleid wordt gevoerd. Het opmaken van een inventaris is noodzakelijk om een inzicht te verwerven in de verschillende categorieën. 	<ul style="list-style-type: none"> - De provincie selecteert het militair oefenveld tussen Brasschaat en Wuustwezel (Groot Schietveld) als strategisch rustgebied (B). - De provincie vraagt het akkoord van het Vlaams gewest om de problematiek van de weekendverblijven zelf te mogen afhandelen en het beleid hiervoor uit te werken (B). 	<p>sport en spel voor de jeugd.</p>
<p>Gewenste ruimtelijke verkeers- en vervoersstructuur: differentiëren van de bereikbaarheid</p>	<ul style="list-style-type: none"> - grootstedelijk gebied Antwerpen en de Antwerpse haven met Hoogstraten en Turnhout verbinden; Wuustwezel ligt op de verbindingssassen. - realiseren van langzaam-verkeersverbindingen (ondermeer verdichting fietspadennet) 	<ul style="list-style-type: none"> - selectie van N1 als secundaire weg type III (B). - bij de herinrichting van de secundaire wegen wenst de provincie dat steeds een streefbeeld wordt opgemaakt; ze treedt daarbij op als trekker en coördinator (B) - verbindende buslijnen havengebied over N111 en E19 (R). - provincie coördineert een op te richten samenwerkingsverband voor realisatie van voorstadsvervoer in en rond het grootstedelijk gebied Antwerpen (B) 	<ul style="list-style-type: none"> - zorgen voor goede doorstroming van het openbaar vervoer - realiseren van filters en weerstanden om ongewenste doorgaande routes te vermijden.
<p>Gewenste landschappelijke structuur: behoud en versterking van de structuurbepalende landschapseenheden</p>	<ul style="list-style-type: none"> - randvoorwaarden worden opgelegd aan de ontwikkeling van functies en activiteiten 	<p>Selectie van volgende structurerende landschapselementen (R):</p> <ul style="list-style-type: none"> - De Aa (ingesneden riviertje) - overgang van het open landbouwgebied naar Groot Schietveld - het complex van Kalmthout-Stabroek en Groot Schietveld 	<p>geen</p>

3.2.4. Goedgekeurde ruimtelijke structuurplannen van buurgemeenten

Gemeentelijke structuurplanning houdt niet op bij de grenzen van een gemeente, zeker niet wanneer de buurgemeenten ook een gemeentelijk structuurplan voorbereiden. Het is dan ook van groot belang om de grensoverschrijdende elementen in intergemeentelijk verband te overleggen. Wat zijn de visies van de omliggende gemeenten? Voor welke beleidsopties wordt er in de aangrenzende gemeenten gekozen?

De buurgemeenten van Wuustwezel zijn: Kalmthout, Kapellen, Brasschaat, Brecht, Hoogstraten en Zundert in Nederland. Hiernavolgend wordt een overzicht gegeven van de eventuele repercussies van goedgekeurde ruimtelijke structuurplannen van buurgemeenten op het GRS Wuustwezel.

Structuurplan gemeente Hoogstraten

Het structuurplan van de gemeente Hoogstraten werd in de loop van 2005 goedgekeurd. Volgende punten zijn van belang voor Wuustwezel:

- **Open ruimte-structuur: natuurlijke structuur**
RUP's voor de lokale natte koppelingsgebieden kunnen opgemaakt worden. Nieuwe bebouwing of uitbreiding van bestaande is niet mogelijk en landbouw dient in evenwicht te zijn met de natuur- en landschappelijke waarden. Deze kunnen van belang zijn voor de meest oostelijke beekvallei (Muntloop) in Wuustwezel.
- **Open ruimte-structuur: agrarische structuur**
De stad suggereert aan de provincie "om glastuinbouw binnen een verspreid model te kunnen ontwikkelen. Nieuwe vestigingen dienen buiten valleigebieden, natte ruimtelijke dragers, landschappelijk open landbouwgebieden en droge natuurlijke ankers ontwikkeld te worden. Uitbreidingen van tuinbouwbedrijven in valleigebieden kunnen niet worden toegestaan. Aanvragen tot stedenbouwkundige vergunningen voor uitbreiding van bestaande vergunde glastuinbouwcomplexen kunnen positief geëvalueerd worden mits zij de watertoets doorstaan. In Wortel worden geen nieuwe ontwikkelingen van glastuinbouw toegestaan; uitbreidingen blijven mogelijk." Tevens is de stad voorstander van het bouwen van een mestverwerkingsinstallatie op het bedrijventerrein Meirberg. Dit schept voor de Wuustwezelse agrarische sector de mogelijkheid om hierin te participeren.
- **Open ruimte-structuur: landschap**
Er zullen suggesties aan het Vlaamse gewest voor landscaping rondom HSL en E19 worden gedaan.

Structuurplan gemeente Brecht

Het structuurplan van de gemeente Brecht werd einde 2004 goedgekeurd. Volgende punten zijn van belang voor Wuustwezel:

- **Natuurlijke structuur**
Opmaak van RUP's voor de beekvalleien van Eesterbeek en Weehagensebeek – Luyckvoortsebeek met bouwvrije zones, natuurontwikkeling en integraal waterbeheer; deze beekvalleien lopen door in Wuustwezel.
- **Agrarische structuur**
Er is een mestverwerkingsinstallatie, aansluitend op het bedrijventerrein D'Hoef gebouwd. Dit schept voor de Wuustwezelse agrarische sector de mogelijkheid om hierin te participeren.

– **Lijninfrastructuur**

Aan de noordzijde van de E19, ter hoogte van het bestaande op- en afrittencomplex, wordt een treinstation gerealiseerd langs de HSL. Dit is van groot belang voor de mobiliteit (en speciaal het woon-werkverkeer) te Wuustwezel. Dit IC-station kan een duurzame ontsluiting betekenen voor een hinterland van ongeveer 70.000 Vlamingen. Door haar specifieke ligging aan de afrit langs de snelweg Antwerpen-Breda wordt ook vanop deze snelweg een belangrijke overstap verwacht. Door de ondertunneling van de spoorweg in Antwerpen komen de stations “Antwerpen-Centraal” en “Noorderkempem” slechts 15 minuten uit elkaar te liggen, een tijdsduur die met geen enkel ander vervoermiddel voor deze verplaatsing haalbaar is. Het bestaande op- en afrittencomplex zal verlegd worden naar het noorden. Hierop zal de omleidingsweg rond Brecht aansluiten. De N133 tussen Brecht en Wuustwezel wordt geselecteerd als lokale verbindingsweg.

Structuurplan gemeente Brasschaat

Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan van de gemeente Brasschaat werd definitief goedgekeurd op 30 juni 2005. Volgende punten zijn van belang voor Wuustwezel:

– **Natuurlijke structuur**

Het aaneenschakelen van groene ruimten door natuurverbindinggebieden is een concept dat van invloed is op de ruimtelijke structuur van de gemeente Wuustwezel. Het Klein Schietveld kan middels een natuurverbindinggebied (het gebied tussen de Essensteenweg-Brasschaatsesteenweg en de Bredabaan en het natuurgebied ten westen van Gooreind) verbonden worden met het Groot Schietveld.

– **Toeristisch-recreatieve structuur**

Grenzend aan de gemeente Wuustwezel bevindt zich nog een gebied voor verblijfsrecreatie waar de gemeente aanleg van nutsvoorzieningen plant. Er wordt geen permanente bewoning in het gebied toegelaten.

– **Lijninfrastructuur**

Een derde voor Wuustwezel relevant item is de geplande aanleg van een fietspad langs de N1 tussen Maria-ter-Heide en Gooreind.

Structuurplan gemeente Kapellen

Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan voor de gemeente Kapellen werd door de Bestendige Deputatie op 31 augustus 2005 goedgekeurd.

– **Deelruimte Bosduin: natuurlijke structuur en ruimtelijk-economische structuur**

Grenzend aan Wuustwezel bevindt zich de deelruimte rond de N117. Ontwikkelingsperspectieven voor deze deelruimte handelen voornamelijk over het bedrijventerrein Bosduin, die als lokaal bedrijventerrein ontwikkeld wordt. De overige gedeelten (bosgebied en woonpark) van de deelruimte maken deel uit van een groter ecologisch netwerk. De ecologische migratie doorheen deze gebieden moet zoveel mogelijk bevorderd worden.

Structuurvisie plus gemeente Zundert

Ook de Nederlandse gemeente Zundert heeft onlangs een gemeentelijke structuurschets afgerond. Alhoewel nagenoeg geen elementen hierin expliciet grensoverschrijdend van Zundert naar Wuustwezel zijn, kunnen volgende elementen wel impliciet van belang zijn, in die zin dat ze grensoverschrijdende knelpunten of potenties kunnen worden:

- **Landbouw**

10. Voorgesteld wordt om een groencomposteringsinstallatie in Zundert op te richten. Er kan nagegaan worden of Belgische mest (van Wuustwezel) kan/mag toegeleverd worden, wat de mestproblematiek in Wuustwezel kan verlichten.
- **Natuur en landschap**

Verschillende actiepunten worden vernoemd die, aangezien het landschap van Wuustwezel eigenlijk gewoon doorloopt over de grens, wellicht beter grensoverschrijdend kunnen worden aangepakt, zoals: aansluiten van de gewenste ontwikkeling van een ecologisch netwerk in Vlaanderen (VEN, IVON, bovenlokale en lokale ecologische infrastructuur) op de Nederlandse Groene Hoofdstructuur en Ecologische Hoofdstructuur en op het gemeentelijk ecologisch raamwerk; streven naar soortgelijke erfbeplanting rond boerderijen; afstemming uitvoeringsprogramma landschapselementen (KLE's).
- **Verkeer en vervoer**

Hier is afstemming mogelijk/gewenst omtrent de initiatieven inzake openbaar vervoer, uitrusting lokale wegen, fiets- en wandelpaden...
- **Woningbouwprogramma 2005-2015**

Er blijkt een verschil te bestaan van 161 woningen die de gemeente Zundert uit haar woningbehoeftenprognoses méér heeft berekend dan de provincie Noord-Brabant over deze periode. Dit kan aanleiding zijn tot migratie vanuit Nederland naar België en op den duur een bedreiging inhouden voor de prijzen van de woningmarkt in Wuustwezel.
- **Recreatie, toerisme en cultuurhistorie**

Nieuwe economische dragers in het buitengebied zijn nodig om dit gebied vitaal te houden. Wellicht dat de recreatie hieraan een bijdrage kan leveren, alhoewel deze ook niet overschat moet worden. Mogelijkheden voor buitenrecreatie als uitloper van de stedelijke gebieden Breda en Etten-Leur zijn: verdere ontwikkeling recreatieve routes, fietsverhuur, horeca, bewegingsrecreatie, natuurgerichte recreatie, groot- en kleinschalige verblijfsrecreatie, combinatie cultuur en recreatie, agrotourisme...

3.2.5. Ruimtelijke uitvoeringsplannen

Afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur

Kaart 7: VEN 1° fase en habitat- en vogelrichtlijngebieden

Het VEN is bedoeld om de bestaande natuurwaarden en de open ruimten in Vlaanderen te beschermen en verder te ontwikkelen. Het VEN omvat de belangrijkste bos- en natuurgebieden. Die zullen met elkaar verbonden worden tot grote groene gebieden waarin natuurbehoud en –ontwikkeling extra aandacht krijgt.

De Vlaamse regering besliste de afbakening van deze gebieden uit te voeren in twee fasen. In een eerste fase wordt gewerkt binnen zogenaamde consensusgebieden. Dit zijn de gebieden van de gewenste natuurlijke structuur die niet voorkomen in de gewenste agrarische structuur.

In de eerste fase wordt gewerkt op twee sporen:

- De consensusgebieden die binnen een 'groene' of daarmee vergelijkbare bestemming op de gewestplannen liggen, worden afgebakend als grote eenheden natuur (GEN) of grote eenheden natuur in ontwikkeling (GENO) op basis van een

procedure in het decreet Natuurbehoud⁷. Op 18 juli 2003 werd bij besluit van de Vlaamse regering dit eerste spoor afgerond met de definitieve goedkeuring van het gebied de Maatjes als GEN

- De gebieden van de gewenste natuurlijke structuur die geen ‘groene’ bestemming hebben maar wel tot de consensusgebieden behoren, krijgen een bestemmingswijziging naar natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur in een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan. Dit is het tweede spoor van de eerste fase; tot hiertoe zijn er echter geen dergelijke gebieden bekend in Wuustwezel.

In een tweede fase zullen vermoedelijk volgende gebieden als VEN- of IVON-gebied opgenomen worden⁸:

- Groot Schietveld
- complex van Pastoorsbos - gemeentebos De Cuyck, bossen van Bosduin en Goed van Koch.

Het Vlaamse gewest zal begin 2006 starten met het planproces van de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur in de Noorderkempen. De methodiek voor afbakening van de landbouwgebieden werd medio 2005 vastgelegd.

Rechten en plichten in het Vlaams Ecologisch Netwerk

Op termijn zullen, in samenspraak met de gebruikers en de eigenaars, specifieke maatregelen worden afgesproken om de bijzondere natuurwaarden te beschermen en te ontwikkelen. Die afspraken worden vastgelegd in een natuurrichtplan, die gericht zijn op de bescherming en de ontwikkeling van specifieke natuurwaarden van een bepaald VEN-gebied. In afwachting van een natuurrichtplan gelden voor de gebieden die behoren tot het VEN enkele algemene maatregelen om een achteruitgang van de natuurwaarden te verhinderen.

Volgende plichten zijn van toepassing:

- Voor bossen gelegen binnen het VEN moet een bosbeheerplan worden opgesteld, volgens de criteria voor duurzaam bosbeheer. Bosbeheerders die een dergelijk beheerplan opmaken, krijgen een financiële tegemoetkoming;
- De bepalingen van het Mestdecreet blijven van toepassing;
- In het VEN geldt een algemeen verbod op het gebruik van bestrijdingsmiddelen;
- Permanente graslanden mag men niet omzetten in akkerland;
- Men mag geen wijzigingen aanbrengen in de waterhuishouding;
- Het is verboden niet-inheemse soorten aan te planten, tenzij in een aantal gevallen;

⁷ Het vernieuwd natuurbeleid van de Vlaamse overheid werd in 1998 op gang gebracht met het “decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu”, kortweg het “Natuurdecreet”. Een van de belangrijkste gebiedsgerichte maatregelen hierin is de ontwikkeling van een netwerk van uiterst waardevolle en gevoelige natuurgebieden, met name het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) en het Integraal Verbindend en Ondersteunend Netwerk (IVON).

Het VEN is de ruggengraat van de natuurlijke structuur en bestaat uit gebieden met een hoge natuurkwaliteit. In de VEN-gebieden komen natuurbehoud en –ontwikkeling op de eerste plaats. Hiertoe worden beschermingsmaatregelen uitgewerkt waarbij rekening gehouden wordt met de mensen die er wonen, werken en recreëren. Voor de burger en de overheid gelden hier dus bijkomende rechten en plichten.

Het Natuurdecreet legt vast dat alleen gebieden met een welbepaalde (zogenaamd groene) bestemming op het gewestplan als VEN aangewezen kunnen worden. Het VEN zal opgebouwd zijn uit “Grote eenheden natuur (GEN)” en “Grote eenheden natuur in ontwikkeling (GENO)”, waarbinnen dezelfde regels gelden.

⁸ Deze gebieden werden in het RSPA geselecteerd als natuuraandachtsgebieden; RSPA, kaart 36.

- Men mag de structuur van het landschap niet veranderen: kleine landschapselementen zoals akkerranden, bermen, bomenrijen, ... moeten behouden blijven;
- Het is verboden de rust zodanig te verstoren dat de natuur achteruitgaat;
- De overheid heeft een recht van voorkoop op gronden en gebouwen gelegen in het VEN.

Gebruikers en eigenaars van gronden in het VEN krijgen ook een aantal bijkomende rechten:

- De afbakening van het VEN heeft voor sommige eigenaars economische gevolgen. De Vlaamse overheid stelt daar financiële compensaties tegenover. Ook kunnen eigenaars in bepaalde gevallen de overheid verplichten hun gronden en gebouwen te kopen. Voor landbouwers zou het mogelijk worden gronden gelegen in het VEN via de Grondbank te ruilen met gronden uit de agrarische structuur. Voor bepaalde inspanningen kan de eigenaar van een gebied dat in het VEN ligt subsidies van de overheid krijgen;
- Voor zachte recreatie zijn er in het VEN geen bijkomende beperkingen;

De afbakening verandert niets aan de juridische toestand van een woning. Bovendien zijn hogergenoemde maatregelen niet op een woning en woonkavel van toepassing.

3.2.6. Gewestplan en gewestplanwijzigingen

Gewestplan Turnhout vastgesteld in 1977

Kaart 8: gewestplan

Het gewestplan Turnhout, waarin de gemeente Wuustwezel valt, werd vastgelegd bij KB van 30 september 1977. Hiernavolgend worden de verschillende bestemmingsgebieden besproken.

Woongebieden

De woongebieden in de gemeente Wuustwezel zijn geconcentreerd in de drie kernen Wuustwezel, Gooreind en Loenhout.

Woonuitbreidingsgebieden

De woonuitbreidingsgebieden zijn ingetekend direct grenzend aan de verschillende dorpskernen. Twee uitzonderingen hierop zijn een woonuitbreidingsgebied dat grenst aan het gehucht Braken (reeds verkaveld) en een ander tussen de Nieuwmoersesteenweg en de Kalmthoutsesteenweg. Beide gebieden zijn voor het overige bestemd als gebied voor wonen met landelijk karakter.

Wonen met landelijk karakter en woonparken

Deze gebieden bevinden zich voornamelijk aan de in- en uitvalswegen van de drie kernen. Sterbos en Braken vormen afzonderlijke entiteiten in het landschap.

KMO- en industriegebieden en dienstverleningsgebieden

In de deekern Loenhout bevinden zich drie KMO-gebieden direct grenzend aan de kern. Binnen de kern Wuustwezel is een kleine KMO-zone gelegen. Een zone bevindt zich tussen de Kampweg en de Schaapsdijk grenzend aan het militair domein. Twee andere KMO-zones zijn buiten de kernen gelegen: aan de Bredabaan, nabij de grens met Nederland, bevindt zich een KMO-zone en aan de Kalmthoutsesteenweg is een grotere zone gelegen (Sterbos). Ook in Gooreind is een industriegebied gelegen (Sigarenfabriek Verellen).

Agrarisch gebied, landschappelijk waardevol agrarisch gebied en agrarisch gebied met ecologische waarde

Het grootste gedeelte van de gemeente is bestemd als agrarisch gebied, waarvan een zeer groot deel landschappelijk waardevol gebied is. In landschappelijk waardevol gebied gelden beperkingen met het doel het landschap te beschermen of aan landschapsontwikkeling te doen. “De bedoeling van de overdruk is in de eerste plaats het bestaande landschapskarakter zoveel mogelijk te bewaren en bijzondere aandacht te besteden aan de esthetische aspecten van nieuwe inplantingen of verbouwingen (...). Naast dit “beschermend” doel kan de aanduiding van landschappelijk waardevol gebied ook de landschapsontwikkeling of –opbouw tot doel hebben⁹.” Handelingen en werken in het landschap mogen dus plaats vinden voor zover ze de schoonheidswaarde van het landschap niet in gevaar brengen.

In het noordwesten van de gemeente (Hollands Diep) is een deel agrarisch gebied ook ecologisch waardevol. “In de agrarische gebieden met ecologische waarde zijn slechts grondgebonden landbouwbedrijven en agrarische werken en handelingen toegelaten die het voortbestaan van de beschermde ecologische waarden binnen en naast het gebied niet in gevaar brengen¹⁰.”

Bosgebieden

De bosgebieden van de gemeente concentreren zich ten westen van de dorpskern van Wuustwezel. Het grootste bosgebied in de gemeente is het Sterbos.

Natuurgebieden, natuurreservaten en gebieden voor visssport

In het bos Wolfsberg (grenzend aan de gemeente Kalmthout) bevindt zich het enige natuurrreservaat op het grondgebied van Wuustwezel. Het terrein is privé-bezit.

De natuurgebieden nabij Bleekven liggen temidden van de verblijfsrecreatiegebieden.

In het zuidwesten, nabij Gooreind, ligt een natuurgebied dat verbonden is met de Kleine Heide op het grondgebied van de gemeente Brasschaat. Nabij de volgende gebieden zijn er eveneens natuurgebieden te vinden: nabij camping Keienvan, Molenbergen, ten oosten van Wuustwezel (twee) en aan de grens met Nederland, verbonden met de Maatjes.

Parkgebieden

In totaal zijn er zes parkgebieden te vinden in Wuustwezel. Hieronder bevinden zich o.a.: het park van het Kasteel van Loenhout (ten noorden van Loenhout), het park van het Kasteel van Wuustwezel ten oosten van Wuustwezel) en een parkgebied ten oosten van Gooreind, grenzend aan het militair domein Groot Schietveld.

Recreatiegebieden

De gebieden voor verblijfsrecreatie liggen voornamelijk rond Mast-Bleekven. Ze liggen verspreid tussen de bossen en natuurgebieden. Er zijn eveneens gebieden voor verblijfsrecreatie in Gooreind en Molenheide.

Gebieden voor dagrecreatie: er zijn drie gebieden voor dagrecreatie gelegen op gemeentelijk grondgebied. Deze liggen in Gooreind, (nabij) Bosduin en nabij het centrum van Wuustwezel.

⁹ Omzendbrief betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen d.d. 8 juli 1997.

¹⁰Toelichtingsnota bij het Gewestplan Turnhout, pag. 35; 30 september 1977.

Gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen

In het zuiden van de gemeente, tussen Gooreind en het groot Schietveld, is het Coda Hospice (centrum voor palliatieve gezondheidszorg) en het klooster zusters Franciscanessen bestemd als gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen.

Waterwingebieden

In het noordwesten van de gemeente bevindt zich een waterwingebied. Dit gebied is grensoverschrijdend met de gemeente Kalmthout en de gemeente Zundert in Nederland. Ook ten zuidoosten van de dorpskern van Wuustwezel en ten zuidwesten van Loenhout, grenzend aan het "Groot Schietveld" bevindt zich een waterwingebied.

Militaire domeinen

Typisch voor de gemeente Wuustwezel is de aanwezigheid van het uitgestrekt militair domein "Groot Schietveld" op de grens met Brecht, wat nog steeds in gebruik is als schietveld, maar tevens een belangrijk natuureservaat vertegenwoordigt.

Gewestplanwijziging 1996

Op 23 mei 1996 heeft de Vlaamse Regering het besluit genomen om het gewestplan Turnhout gedeeltelijk te wijzigen voor de aan te leggen hogesnelheidslijn (naar Amsterdam) op het grondgebied van de gemeenten Brecht, Wuustwezel en Hoogstraten.

3.2.7. Bijzondere plannen van aanleg

Kaart 9: situering BPA's

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van alle goedgekeurde en rechtsgeldige (niet vervallen) BPA's en de BPA's in voorbereiding.

Rechtsgeldige (niet vervallen) BPA's

– BPA nr. 4 Gooreind Links

Het BPA werd goedgekeurd bij K.B. van 17.04.1962 en gewijzigd bij K.B. van 24.11.1965. Het omvat de indeling van het woongebied in het centrum van Gooreind (Bredabaan-Bosduinstraat-Gemeentebos-T. Verellenlaan) en is nagenoeg volledig gerealiseerd.

– BPA nr. 7 Gooreind ZW I

Dit BPA, goedgekeurd bij K.B. van 4.08.1980, omvat de indeling van het woongebied in het zuidwesten van Gooreind en is nagenoeg volledig gerealiseerd.

– BPA nr. 8 Gooreind ZW II

Dit BPA, goedgekeurd bij K.B. van 4.08.1980, omvat de indeling van het woongebied dat wordt ingesloten door de BPA's 4, 6 en 7 en is nagenoeg volledig gerealiseerd.

– BPA nr. 9 Hagelkruisakkers

Dit BPA werd oorspronkelijk goedgekeurd bij K.B. van 3.12.1980. Het omvatte de sporthal, sportterreinen, atletiekpiste en gemeentemagazijnen in Wuustwezel. Met uitzondering van een strook voor woonhuizen in de Slijkstraat werd het BPA volledig gerealiseerd. Dit BPA werd bij M.B. van 10 juni 2004 gedeeltelijk herzien en uitgebreid.

- **Gedeeltelijke herziening en uitbreiding van BPA nr. 9 Hagelkruisakkers**
Dit BPA omvat de gedeeltelijke herziening en uitbreiding van het BPA nr. 9 Hagelkruisakkers. De uitbreiding bestaat voornamelijk uit sportvelden tussen de Slijkstraat en de Bredabaan. Het werd goedgekeurd bij M.B. van 10.06.2004.
- **BPA Nieuwmoerse Steenweg**
Dit BPA werd op 16.09.1997 goedgekeurd bij M.B.. Het BPA omvat de lagere en kleuterschool Sterbos en groenaanplanting. Een deel van de zone voor gemeenschapsvoorzieningen is nog niet gerealiseerd en wordt mogelijk bestemd voor een sporthal.
- **BPA Wolfsheuvel**
Dit BPA, dat werd goedgekeurd bij K.B. van 2.09.1982, had als doel om de bestaande toestand m.b.t. de indeling van de open ruimte van Wolfsheuvel vast te leggen.
- **BPA Dorpskom 1 bis**
Dit BPA werd op 16.05.1988 goedgekeurd bij K.B. en omvat de indeling van het woongebied in het centrum van Loenhout. Het werd onlangs gedeeltelijk in herziening gesteld met een M.B. van 11.03.2004. Dit gebied is nagenoeg volledig gerealiseerd.
- **BPA Gemeentepark 1**
Dit BPA werd op 20.07.1978 goedgekeurd bij K.B. en omvat het gemeentepark van Loenhout met het oud gemeentehuis.
- **BPA Gemeentepark 2**
Deze uitbreiding van het BPA Gemeentepark werd goedgekeurd bij M.B. van 22.06.1994 en omvat de sportterreinen die aansluiten bij het gemeentepark.
- **BPA Gemeentepark 3**
Deze verdere uitbreiding van het BPA Gemeentepark, aansluitend bij BPA Gemeentepark 2, werd goedgekeurd bij M.B. van 16.04.1997 en voorziet de in aanleg zijnde sportterreinen.
- **BPA Grens**
Het BPA Grens is goedgekeurd bij M.B. van 30.11.2000. Dit BPA omvat de voormalige grenspost en heeft als doel de bestemming KMO-zone te verfijnen.
- **BPA Gasthuisdreef**
Dit BPA omvat de omvorming van een leegstaande boerderij uit het begin van de 20^e eeuw, gelegen in parkgebied en agrarisch gebied naar zone voor openbaar nut, met de bedoeling om het waardevolle pand in te richten voor kinderopvang. Het werd goedgekeurd bij M.B. van 07.05.2002.

BPA's in ontwerp

- **BPA zonevreemde sport en recreatie**
Dit BPA wordt momenteel door IGEAN voorbereid.
- **BPA zonevreemde bedrijven**
Dit BPA wordt momenteel door IGEAN voorbereid.

3.2.8. Beschermd monumenten, dorpsgezichten en landschappen

Kaart 10: beschermde monumenten en landschappen

Hieronder volgt een overzicht van de in de gemeente Wuustwezel aanwezige beschermde monumenten, dorpsgezichten en landschappen¹¹.

tabel 3: beschermde monumenten, dorpsgezichten en landschappen

Nr.	Naam	Aard	Datum beschermingsbesluit
Wuustwezel			
1	“Hoeve Nuytemans”: woonhuis, stal en schuur (Achterstraatje 5)	Monument Bakstenen woonstalhuis uit 1797 met schuur.	K.B. 21-02-1978
1	“Hoeve Nuytemans” en omgeving en gebouwen op hoek van Kruisweg en Achterstraatje	Dorpsgezicht. Boomgaard en weiden met een hoeve uit 1841.	K.B. 21-02-1978
2	“Vloekenshoeve”: schuur, duiventoren, karkot en dienstgebouwen	Monument De schuur, classicistische duiventoren, karkot en dienstgebouwen behoorden tot het domein van het Wezelhof.	K.B. 01-03-1978
2	“Vloekenshoeve” met omgeving (Vloekensstraat)	Dorpsgezicht.	K.B. 01-03-1978
6	Pastorie (Dorpsstraat 87)	Monument Eertijds omgrachte dorpspastorie uit 1738.	M.B. 01-02-1993
7	Voormalig gemeentehuis (Dorpsstraat 105)	Monument Eén van de oudste gemeentehuizen van de provincie, specifiek voor deze functie opgetrokken in 1837-1838. Neogotische gevelarchitectuur met classicistische inslag.	M.B. 01-02-1993
8	Oude kern van Wuustwezel O.L.V. Hemelvaartkerk Dorpsstraat 99-101, 103, 105 Kloosterstraat 96	Dorpsgezicht. Oude kern met 19 ^e eeuwse uitzicht. Neogotische kerk (arch. Bilmeyer), geflankeerd door eenvoudige dorpswoningen.	M.B. 01-02-1993
8	O.L.V. Hemelvaartkerk (Dorpsstraat)	Monument Neogotische kerk (arch. Bilmeyer)	M.B. 15-04-2004
10	Voormalig gasthuis (Gasthuisstraat 11)	Monument Neogotisch gasthuis, gebouwd in 1869, in het begin van de 20 ^e eeuw verschillende malen uitgebreid.	M.B. 01-02-1993
11	Napoleonshoeve (Kruisweg 12)	Monument In de 17 ^e eeuw gekend als herberg, posthuis, brouwerij en hoeve “Den Dobbelen Arendt”. Woonstalhuis uit de late 18 ^e eeuw met talrijke verbouwingen.	M.B. 01-02-1993
12	St.-Willebrorduskapel (Westdoorn)	Monument Eerste vermelding van kapel in de 15 ^e	M.B. 01-02-1993

¹¹ Buiten deze lijst van beschermde monumenten, dorpsgezichten en landschappen dient hier vermeld te worden dat er in Wuustwezel nog een belangrijk erfgoed van niet-beschermde, maar toch waardevolle gebouwen en sites te vinden zijn. Deze zijn beschreven in de reeks “Bouwen door de Eeuwen heen, Inventaris van het cultuurbezit in België”, Architectuur, deel 10n3.

Nr.	Naam	Aard	Datum beschermingsbesluit
		eeuw, mogelijk in oorsprong ouder. Huidige laatgotisch bakstenen zaalkerkje uit einde 16 ^e eeuw met herstelling in de 18 ^e eeuw.	
Loenhout			
3	Sint-Pieters en Pauluskerk (Huffelplein)	Monument Laat gotische kruisbasiliek in zand- en baksteen van ca. 1525, hersteld na 1940. Westertoren van voor 1485.	K.B. 11-06-1976
3	Kerkhof rond Sint-Pieters en Pauluskerk	Landschap. Laat gotische kruisbasiliek in zand- en baksteen van ca. 1525, hersteld na 1940. Westertoren van voor 1485.	K.B. 11-06-1976
4	“Brouwershuis”, “Secretarishoeve” en “Rentmeesterwoning”. (Dorpsstraat 5, 6 en 8)	Monument Brouwershuis” uit de 18 ^e eeuw, “Secretarishuis” dateert van 1645 en de “Rentmeesterswoning” uit 1786.	K.B. 13-03-1979
4	Dorpskom met “Brouwershuis”, “Secretarishoeve” en “Rentmeesterwoning”.	Dorpsgezicht Driehoekig pleintje en aansluitende straten met dorpswoningen uit de 16 ^e tot de 20 ^e eeuw.	K.B. 13-03-1979
5	Sint-Quirinuskapel (St.-Lenaartseweg)	Monument Gotische kapel in baksteen, gebouwd tussen 1650 en 1654.	K.B. 09-02-1951

bron: gemeente

3.2.9. Archeologisch erfgoed

Naast de beschermde monumenten en landschappen herbergt Wuustwezel nog een groot aantal gekende archeologische vindplaatsen uit de steentijden, metaaltijden en Romeinse periode. Deze zijn bekend door toevallige vondsten, maar door de verspreide landinname nauwelijks in hun totaliteit onderzocht.

De niet onderzochte zones hebben hetzelfde potentieel. Landschappelijke ingrepen vormen een bedreiging voor dit erfgoed indien de archeologische waarden niet op voorhand worden in kaart gebracht door middel van vooronderzoek. In het kader van preventieve erfgoedzorg bij uitgebreide herbestemmingen en werkzaamheden wordt door het Vlaamse gewest en de provincie aangeraden steeds aandacht te hebben voor archeologie en een archeologisch vooronderzoek te laten uitvoeren, waarvoor contact kan worden opgenomen met de provinciale Dienst Cultureel Erfgoed.

3.2.10. Habitat- en vogelrichtlijngebieden

Habitatrichtlijngebieden

De EU-Richtlijn 92/43/EEG van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna beoogt het waarborgen van de biologische diversiteit, door het instandhouden van de natuurlijke habitats en van de wilde fauna en flora binnen de EU-lidstaten. Deze richtlijn omvat zowel maatregelen inzake gebiedsbescherming als inzake soortbescherming. In Wuustwezel is het Groot Schietveld als habitatrichtlijngebied geselecteerd.

Vogelrichtlijngebieden

Bij Besluit van de Vlaamse executieve van 17 oktober 1988 tot aanwijzing van speciale beschermingszones in de zin van art. 4 van de Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 2 april 1979 werden zones als vogelrichtlijngebied afgebakend. Een dergelijk gebied is van belang voor de overleving van bepaalde vogelsoorten in Europa. Ten opzichte van de bijzonder te beschermen vogels moeten de beschermingsmaatregelen tot doel hebben dat deze soorten kunnen voortbestaan en zich kunnen voortplanten, daar waar ze nu voorkomen. Voor de trekvogels moet rekening gehouden worden met het gebied van bescherming t.o.v. hun broed-, rui- en overwinteringsgebieden en rustplaatsen in hun trekzones. Bijzondere aandacht moet hierbij uitgaan naar de watergebieden van internationale betekenis.

De Vlaamse Regering heeft daarom een besluit goedgekeurd dat vooral georiënteerd is naar de ondersteuning door het afsluiten van beheersovereenkomsten met landbouwers die meehelpen aan het beheer van poelen, onderhoud van landschapselementen en akkerrandenbeheer.

In Wuustwezel zijn de volgende vogelrichtlijngebieden geselecteerd:

- De Maatjes en Wuustwezelheide
- Groot Schietveld

Binnen deze gebieden zijn de heiden, vennen en moerassen beschermd. Dit is vooral belangrijk voor het plaatselijk overleven van de Bruine Kiekendief, het Porseleinhoen en de Nachtzwaluw.

3.2.11. Gemeentelijke verordeningen

Belasting op leegstand en onbebouwde percelen

Er bestaat geen gemeentelijke belasting op leegstaande woningen, bedrijven en op onbebouwde percelen.

Bouwpremie

Er bestaan geen gemeentelijke bouwpremies.

Kapreglement

Er bestaat een gemeentelijke stedenbouwkundige verordening m.b.t. de beplantingen.

Infrastructuur

Er is een gemeentelijke stedenbouwkundige verordening betreffende de lozing van huishoudelijk afvalwater, de verplichte aansluiting op openbare riolering en de afkoppeling van hemelwater afkomstig van particulieren, woningen en gebouwen, in voorbereiding.

3.3. Sectorale beleidsplannen en studies zonder verordenend karakter

3.3.1. Streekvisie arrondissement Antwerpen

De "Streekvisie arrondissement Antwerpen" werd opgesteld door de Maatschappij voor de Vernieuwing en Promotie van Antwerpen vzw, kortweg "Streekplatform strategisch plan regio Antwerpen". Ze werd bij consensus goedgekeurd op de algemene vergadering van deze v.z.w. op 17 maart 1997. Deze streekvisie houdt een aantal beleidsvoorstellen in op regionaal niveau vanuit een socio-economische invalshoek.

Doelstellingen

De doelstellingen van de streekvisie en het streekcharter zijn: economische groei, inkomensvorming en werkgelegenheid.

Opbouw

De streekvisie is opgebouwd uit twee onderdelen. Het eerste deel geeft een beeld van het profiel van het arrondissement Antwerpen. In deel 2 worden de aanzetten tot het beleid uiteengezet.

Deel I

Uit het besluit van dit onderdeel komt naar voor dat de technologische, ruimtelijke, sectorale en sociaal-economische structuur sterk getekend worden door de haven en de havengebonden industrie. Vastgesteld wordt dat de inkomensvoorsprong die het arrondissement had, bijna tot nul herleid is. Antwerpen blijft een tewerkstellingscentrum dankzij de haven als centraal element in de economie. Zorgwekkend is evenwel de zeer snelle stijging van de werkloosheid. Het profiel van de werkloosheid wijst op een weerslag van de dalende industriële tewerkstelling.

Een beleidsmatig antwoord op de inkomensvraag moet in de eerste plaats komen van ingrepen ten voordele van de arbeidsmarkt, die de tewerkstellingskansen en de kwaliteit van de arbeidsvraag verhogen. Een verbetering van de inkomenssituatie in het arrondissement is alleen te bereiken door het aanzwengelen van een economische groei met een spin-off naar de vraag naar arbeid, waarbij de zwakke groepen op de arbeidsmarkt de kans krijgen te profiteren van de geboden kansen.

Deel II

In dit hoofdstuk worden voorstellen gedaan die de noodzakelijke groei van de economie ondersteunen, in eerste instantie wat betreft werkgelegenheid. Aan bod komen de versterking van het bedrijfsleven, voorstellen voor het toerisme, het onderwijs en het subregionaal werkgelegenheidsbeleid.

Een tweede groep van voorstellen is gericht op het ruimtelijk beleid. Deze voorstellen houden in:

- Wat betreft verkeersinfrastructuur: het organiseren van een regionaal overleg over de grote infrastructuurdossiers, het uitbreiden en optimaliseren van het openbaar vervoer met aandacht voor het voorstedelijk net, het streeknet, het spoornet en de spoorweguitbreiding i.f.v. het goederenvervoer, waarbij bij beslissingen rekening moet gehouden worden met het multimodaal aspect. Zowel voor de binnenvaart, het fietsverkeer als voor vervoer via pijpleidingen moeten kansen geboden worden.
- Voorstellen i.v.m. het economisch grondgebruik zijn vooreerst toegespitst op het zoeken naar geschikte locaties voor nieuwe bedrijventerreinen en de valorisatie van het bestaande aanbod, daarnaast het efficiënt ontsluiten van bedrijventerreinen en het koppelen van ontwikkelingsplannen aan ontsluitingsmogelijkheden en ten derde werken aan een leefbare land- en tuinbouw.
- Het woon- en winkelbeleid is gebaseerd op de visie over de gewenste ruimtelijke structuur uit het RSV, nl. "Vlaanderen open en stedelijk".
- Vanuit een op te stellen distributieplan voor de provincie zouden winkelzones afgebakend moeten worden waarin kleinhandel gestimuleerd wordt. Bovendien moeten specifieke locaties voor grootschalige kleinhandel worden aangeduid. Tegelijkertijd moeten concrete projecten worden opgezet om nieuwe groeimogelijkheden te creëren voor de binnenstedelijke commerciële projecten. Een verweving van wonen en werken wordt nagestreefd. Het verplichten van de

combinatie wonen boven winkel en/of een aantal pilootprojecten van deze aard vallen binnen de mogelijkheden. Ook kleine bedrijven moeten kunnen gehuisvest zijn in het woongebied.

Van concreet belang voor Wuustwezel zijn derhalve:

- I.v.m. punt 1: overleg rond de uitbouw van de hoofdwegeninfrastructuur en intergemeentelijk overleg rond de optimalisatie van het openbaar vervoer met aandacht voor het voorstedelijk net en het streeknet.
- I.v.m. punt 2: valorisatiemogelijkheden van het bestaande aanbod KMO-terreinen, waarbij een eventueel nieuw KMO-terrein in Wuustwezel dient bestudeerd te worden.
- I.v.m. punt 2: een leefbare land- en tuinbouw: de bedoeling moet zijn de overleving van de land- en tuinbouw in het arrondissement Antwerpen op termijn veilig te stellen. Daarbij moet aandacht besteed worden aan een kwaliteitsvolle ontwikkeling van de land- en tuinbouwsector zonder afbreuk te doen aan de andere functies van de open ruimte, wat inhoudt:
 - Het ter beschikking stellen van voldoende oppervlakte grond, prioritair voor de beroepsland- en tuinbouw.
 - Het uitbouwen van een duurzame relatie tussen milieu en natuur, onder meer door gestructureerd overleg en samenwerking tussen milieubeweging en organisaties van land- en tuinbouwers.
 - Het verzorgen van de fysische integratie t.o.v. de omgeving, met oog voor de landschappelijke en ecologische waarden.
 - Instrumenten om deze doelstellingen te helpen realiseren kunnen onder meer liggen in de ruilverkaveling nieuwe stijl en de landinrichting.

3.3.2. Streekplan Noord-Brabant

Het provinciaal bestuur in Nederland formuleert haar ruimtelijk beleid in het streekplan. Het streekplan (met de titel "Brabant in balans") werd geactualiseerd in 2002 - 2004 (vastgesteld door de Provinciale Staten op 3.12.2004) en heeft betrekking op een periode van 15 jaar. Het is gericht op de bevordering van de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van de provincie.

Hieronder volgt een uiteenzetting van wat er in het streekplan van de provincie Noord-Brabant staat met betrekking tot het grensgebied Achtmaal-Zundert.

In het streekplan wordt de provincie onderverdeeld in een aantal regio's waarvoor een specifiek ontwikkelingsperspectief wordt voorgesteld. Wuustwezel grenst aan de regio 'Stroomgebied van de Mark'. Deze regio is gelegen ten zuiden van Breda en raakt over een grote lengte de Belgische grens. De regio wordt gekenmerkt door een groot aantal beken en riviertjes die van zuid naar noord convergeren in de richting van Breda. In dit stroomgebied liggen zowel een dicht netwerk van ecologisch en landschappelijk waardevolle gebieden met kansrijke mogelijkheden. Het oostelijk deel van het gebied vervult tevens een belangrijke toeristisch-recreatieve functie.

Deze regio biedt voor meerdere sectoren goede perspectieven. Het beleid is er dan ook op gericht om de perspectieven voor de landbouw en de natuur beide te ondersteunen. Hierbij is de begrenzing van de functieaanduidingen zoveel mogelijk op waterscheidingen gelegd. Op deze wijze ontstaan deelstroomgebieden met verschillende ontwikkelingsmogelijkheden. In het stroomgebied van de Aa of Weerijds ligt het accent op agrarische ontwikkeling. In het overige deel van de regio ligt het accent op versterking en ontwikkeling van natuur en landschap.

Volgende beleidsdoelstellingen en ontwikkelingsperspectieven zijn relevant voor Wuustwezel:

- Behoud en natuurontwikkeling van de veelal grondwaterafhankelijke natuurgebieden, ondermeer in de Maatjes (deel van de Groene Hoofdstructuur), gelegen aan de Belgische grens.
- Bevordering van natuurontwikkeling van beekdalen: onder andere de beeksystemen die het verlengde vormen van Kleine Aa of Weerijis of Grote Beek, Berkenbeek (Bijloop). Deze vormen ecologische verbindingzones. Hier zal tevens een omschakeling naar natuurvriendelijke vormen van landbouw en landbouw met verbrede doelstelling worden gestimuleerd.
- Versterking van de positie van de vollegrondsgroenteteelt in het westelijk deel van de regio (exclusief het beekdal van de Bijloop), door het bieden van mogelijkheden voor de areaaluitbreiding en structuurverbetering.
- Ontwikkeling van grondgebonden rundveehouderij rond de Maatjes (in het zuidwestelijk deel van Zundert en in het zuidoostelijk hoekje ten oosten van de Weerijis.)
- Benutten van concentratievoordelen in het gebied voor sierboomkweek rond Zundert; dit gebied wordt aangeduid als “glasboomteeltgebied”; en reikt tot aan de Belgische grens (omgeving van Wernhoutsburg, westkant van Weerijis).
- Behoud van de cultuurhistorisch waardevolle beekdalen met aanliggende oude bouwlanden en landgoederen.
- Opmerkelijk is dat de zogenaamde “Overeenkomst van Cork” d.d. 1 juli 2003 enkele beperkte bijstellingen in de agrarische ruimte noodzakelijk maakte: deze betreffen onder meer aangepaste regels voor hervestiging en omschakeling van agrarische bedrijven, verruiming van de ontwikkeling van paardenhouderijen en het gebruik van voormalige agrarische bedrijfslocaties.

3.3.3. Biologische waarderingskaart

Kaart 11: biologische waarderingskaart

De Biologische Waarderingskaart (B.W.K.), zoals weergegeven op kaart 11, geeft een beeld van de biologische waarde op een bepaald moment. De meest recente versie bestaat uit de in 1999 beperkt geactualiseerde versie van 1988. Voor een bespreking van de biologische waarde van de verschillende elementen van de ruimtelijk-natuurlijke structuur wordt verwezen naar de paragraaf over de elementen van de ruimtelijk-natuurlijke structuur, punt 4.3.2.

3.3.4. Voorstel afbakening en differentiatie van de agrarische gebieden

Kaart 12: voorstel afbakening en differentiatie van de agrarische gebieden

In maart 1998 is de studie “Voorstel van de afbakening en differentiatie van de agrarische gebieden in Vlaanderen” uitgegeven door het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap (Aminal, Afdeling Land). Het voorstel is opgemaakt in functie van visievorming en mag niet op perceelsniveau worden geïnterpreteerd. Bovendien werd voor de afbakening van ruimtelijk structureel aangetaste gebieden uitgegaan van de feitelijke toestand van de landbouwstructuren, zonder enige uitspraak te doen over de juridische toestand. Voor de volgende gebieden in Wuustwezel worden voorstellen voor bestemmingsveranderingen gedaan: zie tabel 4.

tabel 4: voorstel afbakening en differentiatie van de agrarische gebieden

nummer op kaart	situering gebied	voorgestelde bestemmingswijziging	opp. (ha)
1	Hagelkruisakkers, NW van Wuustwezel	structureel aangetast, uitsluiten uit agrarisch gebied	4,3
2	Molenbergen, ten N van Sterbos	structureel aangetast, uitsluiten uit agrarisch gebied	34,8
3	Achter Kievitstraat, ten Z van Sterbos	structureel aangetast, uitsluiten uit agrarisch gebied	3,0
4	Wolfsheuvel, tegen grens Kalmthout	bos, uitsluiten uit agrarisch gebied	5,6
5	ten N van Wolfsheuvel, tegen grens Kalmthout	niet gerealiseerd, opnemen in agrarisch gebied	1,8
6	ten Z. Pastoorsbos en N111, rondom Witgoorsebaan - Duinenstraat	structureel aangetast, uitsluiten uit agrarisch gebied	27,4
7	weekendverblijfsgebied Slangertit - Duinenstraat	structureel aangetast, uitsluiten uit agrarisch gebied	31,8
8	bosjes Kievit en Bleken, ten ZW van Sterbos	bos, uitsluiten uit agrarisch gebied	3,2
9	achter Oude Baan, ten O van Gooreind	structureel aangetast, uitsluiten uit agrarisch gebied	4,9
10	ten NW gemeentebos De Cuyck	bos, uitsluiten uit agrarisch gebied	11,3
11	ten Z gemeentebos De Cuyck	bos, uitsluiten uit agrarisch gebied	18,6
12	ten N Leemdreef	natuur, uitsluiten uit agrarisch gebied	1,5
13	ten Z Leemdreef, tegen grens Kapellen	niet gerealiseerd, opnemen in agrarisch gebied	4,0
14	ten N Leemdreef	natuur, uitsluiten uit agrarisch gebied	1,5
15	ten Z Beukendreef, tegen grens Brasschaat	niet gerealiseerd, opnemen in agrarisch gebied	10,4
16	Fazantendreef, Everdijkkruis, tegen grens Brasschaat en Groot Schietveld	structureel aangetast, uitsluiten uit agrarisch gebied	15,2
17	tussen Schaapsdijk en Kampweg, achter KMO Kampweg en bebouwing	structureel aangetast, uitsluiten uit agrarisch gebied	4,2
18	op-en afrittencomplex E19 / N144	structureel aangetast, uitsluiten uit agrarisch gebied	15,7
19	gemeentepark Loenhout	structureel aangetast, uitsluiten uit agrarisch gebied	4,2
20	ten zuiden kasteel Loenhout	structureel aangetast, uitsluiten uit agrarisch gebied	8,5
21	achter Schietveldweg	bos, uitsluiten uit agrarisch gebied	2,0
22	Stapelheide, bos ten westen Brechtseweg	bos, uitsluiten uit agrarisch gebied	9,6
23	Stapelheide, ten westen Brechtseweg	niet gerealiseerd, opnemen in agrarisch gebied	8,6

Bron: Aminoal, afdeling Land

Sommatie van bovenstaande uitsluitingen en opnames in het agrarisch gebied leidt tot de vaststelling dat het agrarisch gebied met ca. 181ha zou verminderen.

3.3.5. Landschapspark De Voorkempen

Tijdens het najaar 2005 werd een samenwerkingsverband rond duurzame en toegankelijke groene ruimte in het peri-urbaan gebied ten noorden van Antwerpen met

de naam “Landschapspark De Voorkepen” opgericht¹². Dit is een samenwerking tussen:

- Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, afdeling Bos en Groen;
- provincie Antwerpen;
- de gemeentebesturen van Antwerpen, Brasschaat, Brecht, Kalmthout, Kapellen, Malle, Ranst, Schoten, Schilde, Stabroek, Wijnegem, Wommelgem, Wuustwezel, Zandhoven, Zoersel;
- lokale verenigingen i.v.m. groen en milieu.

De missie van dit samenwerkingsverband is om:

- een meer geïntegreerde visie op de verweving tussen open en groene ruimte en recreatie in het peri-urbaan gebied ten noorden van Antwerpen tot stand te brengen;
- met duurzame en toegankelijke groene ruimten ten behoeve van een betere “levens- en landschapsecologische kwaliteit”
- via een gecoördineerde samenwerking tussen overheden en lokale verenigingen en in nauw overleg met de bewoners.

Via het opstellen van een structuurvisie, een synthesesnota en een startnota zullen concrete initiatieven op het terrein vertaald worden via projectgroepen.

3.3.6. Provinciaal natuurontwikkelingsplan (PNOP)

Dit plan omvat een uitgebreide inventarisatie van de natuurwaarden in de provincie Antwerpen en levert mogelijks inspiratie op voor acties m.b.t. natuur.

In het PNOP staan volgende acties die specifiek voor Wuustwezel van belang zijn:

- Natuurverbindingsgebied langs de Kleine AA of Weerijds of Grote Beek
- Natuurverbindingsgebied tussen Sterbos en Klein Schietveld.

Waterlopen die geheel of gedeeltelijk in Habitatrictlijngebied gelegen zijn, krijgen voorrang voor verbetering van de vismigratie; de Kleine Aa of Weerijds, de Herselingbeek, de Kleine Beek, de Blauwputbeek.

3.3.7. Gemeentelijk natuurontwikkelingsplan (GNOP)

Het gemeentelijk natuurontwikkelingsplan (GNOP) werd in opdracht van de gemeente opgesteld door het Provinciaal Instituut voor Hygiëne en dateert van augustus 1996¹³. Het gemeentelijk natuurontwikkelingsplan heeft de bedoeling om op gemeentelijk niveau een planmatig beleid te ontwikkelen voor de sector van de natuur. Omwille van verweving met de landschapsecologische invalshoek wordt in het GNOP ook het aspect landschap mee in beschouwing genomen.

Naast een inventaris van de natuurbehoudsinitiatieven, van de fysisch-geografische toestand, de cultuurhistorie, het actuele landgebruik, de landschapsecologie en de landschapseenheden, bestaat het GNOP uit actieplannen voor een aantal specifieke landschapseenheden. Het GNOP werd opgemaakt in nauw overleg met de gemeente, een begeleidingscommissie en de milieu- en natuurraad.

¹² Gelet op de onevenwichtige ruimtelijke spreiding van het bosareaal rond de stad Antwerpen werd volgende doelstelling geformuleerd die betrekking heeft op de noordelijke stadsrand van Antwerpen: -Het voorstellen van een structuurvisie voor de fysische en functionele ontsnippering van de bosstructuur ten noorden van Antwerpen en het vervullen van de vraag naar voldoende aantrekkelijke recreatiemogelijkheden.

¹³ Gemeentelijk Natuurontwikkelingsplan Wuustwezel, Provinciaal Instituut voor Hygiëne, 1996.

In het GNOP worden gebieden aangeduid waar het beleid vooral een ondersteunend en stimulerend beleid zal voeren om de ecologische waarden te versterken.

De actiepunten hebben betrekking op het behoud van de bestaande natuur- en landschappelijke waarden, via drie soorten maatregelen: administratieve, natuurtechnische en educatieve maatregelen.

Administratieve maatregelen houden de acties in, die de gemeente als openbaar bestuur kan nemen. Vooral de toezichtsfunctie voor het behoud van bestaande natuurwaarden is hier belangrijk, bijv. vergunningen in het kader van het Vegetatiebesluit.

Natuurtechnische maatregelen geven aan welke ingrepen of beheersmaatregelen getroffen dienen te worden als men op een bepaald perceel het gestelde doel wil realiseren. Deze kunnen dus enkel door of in opdracht van de eigenaar of de beheerder van het perceel uitgevoerd worden, desnoods ook via vrijwillige overeenkomsten.

Educatieve maatregelen verduidelijken en ondersteunen vorige acties bij het brede publiek en dienen een algemeen natuurvriendelijke houding te stimuleren. Deze kunnen ook een actieplan op zich vormen. In het kader van onderhavig gemeentelijk ruimtelijk structuurplan zijn het de ruimtelijke aspecten van deze acties die relevant zijn.

Zo zal in de toekomst bij de opmaak van BPA's in belangrijke mate rekening gehouden worden met de aanwezige natuurwaarden en zullen de bestaande bospercelen en parkgebieden maximaal behouden dienen te blijven.

Naast deze algemene acties zijn er ook een aantal meer concrete acties met ruimtelijke relevantie die op korte termijn resultaat moeten geven, zoals:

- In de jaren '80 plantte de gemeente achter de wijk Hofakker, aan de oostrand van de dorpskern van Wuustwezel, een bos aan. Deze bosaanplant wil men opwaarderen. Er worden voorstellen geformuleerd voor optimalisatie van het onderhoud van deze groenzone Hofakker en de aanleg van een amfibieënpoel.
- Er dient te worden gestreefd naar de uitbreiding van het net van lijnvormige kleine landschapselementen (K.L.E.'s: houtkanten en bomenrijen) in de gemeente, vooral in hun functie als verbindingselementen. Het verder aanplanten van deze KLE's moet derhalve gestimuleerd worden. Aangezien dit niet is aangewezen binnen de vogelrichtlijngebieden (die vooral gericht zijn op de bescherming van weidevogels), kan vooral gedacht worden aan de grenzen van de vogelrichtlijngebieden of erbuiten.
- Ook het aanplanten van streekeigen struik- en boomsoorten, speciaal dan rond boerderijen, moet gestimuleerd worden.
- De weidevogels dienen beschermd te worden; dit heeft consequenties vooral voor het grootschalig landbouwgebied ter hoogte van Wolfsheuvel (noordwesten van de gemeente) en benoorden Sterbos. Dit kan door ofwel nestbescherming, ofwel perceelsbescherming bij het beheer van weiden.
- Het omzetten van naaldhout naar inheems loofhout dient te worden gestimuleerd. Er bestaan ook subsidiemogelijkheden voor het aanplanten van bomen, waarvan de grootte afhankelijk is van de soorten. Sensibilisatie is hiervoor gewenst.
- Een optimalisatie van het wegbermbeheer is een zesde doelstelling. Het natuurgericht wegbermbeheer zal worden uitgebreid, overeenkomstig het Bermbesluit van 27-06-1984.
- Het waterlopenbeheer zal worden aangepast d.m.v. het herstel en de bouw van stuwen, vistrappen en bekkentrappen.

3.3.8. Gemeentelijk milieubeleidsplan

In het kader van de milieuconvenant heeft de gemeente tijdens de periode 2000- 2001 het gemeentelijk milieubeleidsplan opgesteld¹⁴. Het gemeenteraadsbesluit van de gemeente Wuustwezel van 6.12.2004 bepaalt dat het bestaande milieubeleidsplan 2000-2004 wordt verlengd tot juni 2006. Het nieuwe milieubeleidsplan wordt in 2005 - begin 2006 opgemaakt voor de planperiode 2006-2010. Voor de uitvoering van het milieubeleidsplan zal jaarlijks een milieujaarprogramma worden opgesteld.

In het gemeentelijk milieubeleidsplan wordt de milieuproblematiek besproken en verbindt de gemeente zich tot acties op het vlak van:

- water (oppervlaktewater, grondwater, onderwaterbodem)
- lucht (luchtverontreiniging, geluid, lichthinder)
- bodem
- afval
- natuurbehoud en -beheer
- ruimtelijk beleid
- hinderlijke inrichtingen.

Volgende opties werden in het kader van het gemeentelijk milieuconvenant 2000-2001 door de gemeente onderschreven:

- optie 1: het gemeentelijk MINA-beleidsplan
- optie 4: preventie en selectieve inzameling van huishoudelijke afvalstoffen
- optie 5: kringloopcentrum
- optie 6: uitvoering GNOP.

De gemeente zal volgende in het gemeentelijk milieubeleidsplan vermelde acties ondernemen met ruimtelijke implicaties (de nummering is deze vermeld in het milieubeleidsplan):

- OW 4.2: in geval van nieuwe bebouwingen langsheen waterlopen, een strook van 5 meter vrij laten tussen de waterloop en de begrenzing van het gebouw.
- OW 6.1: initiatieven nemen inzake de afkoppeling van grachten en beken van het rioolstelsel
- OW 6.2: het inbuizen van grachten reglementeren en eventueel onoordeelkundig ingebuisde grachten en waterlopen terug vrij maken.
- OW 6.3: het waterbergend vermogen van de grachten herstellen door een herwaardering van het grachtenstelsel.
- OW 6.3: tengevolge van overstromingen zullen alle waterlopen op termijn onderzocht worden om de structurele problemen te vinden en in de mate van het mogelijke op te lossen.
- OW 7.3: het stelselmatig verder aanleggen van ontbrekende rioleringen met subsidie van het Vlaams gewest. De subsidie wordt gekoppeld aan een door de gemeente te voeren integraal waterbeleid.
- OW 7.5: daar waar geen riolering is, het gebruik van aangepaste zuiveringstechnieken stimuleren.
- GW 2.1: via sensibilisering en reglementering grondwaterwinningen beperken.
- G.W. 2.3: het stimuleren van het plaatsen en het gebruik van een regenwaterput.

¹⁴ Gemeentelijk Milieubeleidsplan 2000-2004 Wuustwezel; IGEAN, 2000.

- LU 2.6: het verder uitwerken van het mobiliteitsplan voor de gemeente.
- LU 2.9: het verder aanleggen van fietspaden langs gewestwegen (Hoogstraatseweg, Nieuwmoersesteenweg, Loenhoutsesteenweg, Wuustwezelseweg) om het aandeel van het fietsverkeer in de bestaande verkeersstromen te verhogen.
- GE 1.10: in potentiële stiltegebieden de geluidshinder tot een minimum beperken.
- AF 3.7: bij de bouw van meergezinswoningen een afzonderlijke ruimte voor afvalscheiding opleggen.
- NA 1.1: groenzone Hofakker: om het doorbreken van de groene zone op te heffen: met de betrokken eigenaar onderhandelingen aanknopen tot eventuele aankoop van het achterliggende deel van het perceel dat nu de twee groene zones van elkaar scheidt.
- NA 1.2: groenzone Hofakker: onderzoeken hoe het wandelpaadje kan doorgetrokken worden tot aan de Akkerstraat.
- NA 4.1: het verderzetten van de jaarlijkse aanplanting van bomen langsheen wegen.
- NA 4.2: i.s.m. het P.I.H. een project opzetten betreffende het behoud en de ontwikkeling van kleine landschapselementen.
- NA 4.3: een toename van het aantal kleine landschapselementen en een beter onderhoud door:
 - stimuleren van het subsidiëringsbesluit
 - het controleren van het bestaande kapreglement
 - een gericht aankoopbeleid
 - het werken met vrijwillige beheersovereenkomsten.
- NA 4.4: het promoten van houtkanten langs perceelsgrenzen.
- NA 4.5: kwetsbare en voor verstoring gevoelige natuurgebieden afschermen en storende landschapselementen verbergen door het aanplanten van houtige gewassen.
- NA 4.7: bermen en taluds inrichten als overgang van een waterloop of weg naar het omliggende landschap.
- NA 4.8: het opmaken van een plan over de manier waarop belangrijke natuurgebieden met elkaar kunnen verbonden worden, bijvoorbeeld door de aanplant van houtkanten.
- NA 6.1: in samenwerking met AROHM Antwerpen de betrokken personen bij hun verplichting tot aanplant enige extra informatie geven over het hoe en waarom van een groenscherm.
- NA 6.2: de landbouwers de mogelijkheid geven om enkele type-voorbeelden in te kijken om te zien op welke wijze dergelijke aanplantingen mogelijk zijn.
- NA 6.4: wanneer de landbouwer rondom zijn bedrijfsgebouwen een groenscherm aanplant, kan de gemeente technische bijstand of een subsidie voorzien.
- NA 6.5: de landbouwer kan voor advies tercht bij de gemeentelijke dienst grondgebiedszaken.
- NA 13.1: in samenspraak met de Wateringen stuwen aanleggen en bij elke stuw een vistrap voorzien zodat de vissen de plotse niveauverschillen kunnen overbruggen.
- NA 17.2: in het kader van de verplaatsing van de voetbalterreinen van de Molenakkerstraat naar de Brechtseweg de mogelijkheid voorzien tot uitbreiding van de begraafplaats. Hier zullen de nodige infrastructuurwerken voorzien worden zoals oprichting van een dienstgebouw en overdekte ruimte, alsook nieuwe beplanting.

- NA 17. 3: Ontwerpen opmaken omtrent uitvoeren werkzaamheden, met aandacht voor groen, in de omgeving van:
 - jeugd- en dienstencentrum Sterbos
 - muziekacademie en pastorie
 - gemeenschapscentrum.
- DU 3.2: bij nieuwbouw of verbouwingen van gemeentelijke eigendommen waterbesparende maatregelen treffen, hemelwater opvangen en hergebruiken en onbezoedeld hemelwater laten infiltreren.

3.3.9. Watertoets

Kaart 13: watertoets

Het decreet van 18 juli 2003 betreffende het algemeen waterbeleid (BS 14 november 2003) legt bepaalde verplichtingen op die de watertoets worden genoemd. Dit betekent dat de overheid, indien ze moet beslissen over een vergunningsaanvraag, een plan of programma, eerst moet nagaan of de werken of plannen geen schadelijke effecten veroorzaken op het watersysteem. Indien dat het geval is kan de overheid de vergunning weigeren, het plan niet goedkeuren ofwel gepaste voorwaarden of aanpassingen aan het plan opleggen. Deze voorwaarden of aanpassingen aan het plan moeten schadelijke effecten voorkomen.

Op Kaart 13 worden in dit verband volgende gebieden weergegeven:

Natuurlijke overstromingsgebieden

Natuurlijke overstromingsgebieden (NOG) zijn gebieden die vanuit een waterloop overstroombaar zijn. Deze geven een indicatie van de gebieden die zouden overstromen onder een volledig natuurlijk watersysteem.

De NOG-kaart wordt echter niet gebruikt om risicozones af te bakenen, ze is echter wel van groot belang om een beeld te geven van de mogelijke gevolgen van zeer extreme weersomstandigheden of het falen van waterkeringen en mag dus in het ruimtelijk beleid niet worden genegeerd.

Recent overstroomde gebieden

ROG-kaart

De recent overstroomde gebieden (ROG) in Vlaanderen werden door het Vlaamse gewest, Afdeling Water, in kaart gebracht. Deze data laag bevat geobserveerde overstromingen die zich in Vlaanderen in de periode 1988-2003 hebben voorgedaan. De minimale oppervlakte van aaneengesloten overstroomd gebied die in aanmerking kwam voor opname in het bestand is 6,25 ha. In de praktijk werden echter ook kleinere oppervlakten opgenomen.

Opmerkingen op de ROG-kaart

Deze op bovenlokaal niveau opgemaakte kaarten bevatten volgens het gemeentebestuur een aantal fouten en onvolkomenheden. Deze werden op 29.03.2004 overgemaakt aan de bevoegde dienst van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en eveneens op de kaart aangeduid (nummers overeenkomstig deze op kaart):

1. Het waterprobleem in de Hofdreef is inmiddels opgelost t.g.v. werkzaamheden.
2. Het waterprobleem ter hoogte van Engels Baantje – Rietvenweg is inmiddels opgelost t.g.v. ruiming van de baangrachten.
3. Het waterprobleem ter hoogte van 't Hollegoor (Tolberg – Heistraat) is veel beperkter dan aangeduid.

4. Het waterprobleem ter hoogte van Sluiskensbeek is niet aanwezig.
5. Het waterprobleem ter hoogte van Beersgat 20 is veel kleiner dan aangeduid.
6. Het waterprobleem ter hoogte van Kleine Beek is veel kleiner en dient aangepast te worden zoals aangeduid op de gemeentelijke kaart.

Gemodelleerde overstromingsgebieden

De kaart met gemodelleerde overstromingsgebieden (MOG) vertrekt vanuit overstromingsgebieden die via modelleringstudies werden afgebakend. Deze zijn echter nog niet beschikbaar voor het grondgebied van de gemeente Wuustwezel.

Risicozones overstrooming

De ROG's en MOG's vormen de basis voor het afbakenen van risicozones, d.w.z. plaatsen die aan terugkerende en belangrijke overstromingen kunnen blootgesteld worden. Deze moeten beschouwd worden als een indicatieve aanduiding van de gebieden waar problemen kunnen ontstaan met het watersysteem. Ze zijn echter niet bruikbaar tot op perceelsniveau en in het huidige stadium zijn de risicozones nog te onvolledig om bijvoorbeeld een vergunningenbeleid voor ruimtelijke ordening op te baseren.

3.3.10. DULO-waterplan

Op de dienst Waterbeleid van de provincie worden per deelbekken beheerplannen opgesteld. Deze vormen een beleidsinstrument en een actieplan voor een integraal waterbeheer op lokaal niveau.

Van belang in Wuustwezel is het deelbekken 'Weerijs'.

Voor elk deelbekken werd tot nu toe een doelstellingennota opgesteld (goedgekeurd door het gemeentebestuur). Een ontwerp-actieplan is nu in opmaak.

In de doelstellingennota komen, naast doelstellingen omtrent het verbeteren van de waterkwaliteit, ook doelstellingen voor met ruimtelijke aspecten zoals:

- water bergen; locaties kunnen verder worden onderzocht op basis van de NOG- en ROG-kaarten (Geschiktheidskaart voor waterberging).
- water vertraagd afvoeren (wat te maken heeft met de infiltratiemogelijkheden, de structuur van de waterlopen en eventuele opstuwning);
- ecologische en landschappelijke integratie. In het natuurgebied de Hoekse Beemden langs de Weerijsbeek zouden voorbeeldprojecten (vernatting) kunnen uitgewerkt worden. Langs de Kleine Beek werd door de gemeente reeds grond aangekocht om een educatief project uit te werken.

3.3.11. Potentiële stiltegebieden¹⁵

Kaart 14: potentiële stiltegebieden

In 1994 werd er in opdracht van AMINAL een studie uitgevoerd naar de potentiële stiltegebieden in de provincie Antwerpen. In het milieu- en natuurrapport Vlaanderen 1994 "Leren om te keren" wordt een stiltegebied als volgt gedefinieerd: "Een gebied van minstens 1 km² waarin de geluidsbelasting door toedoen van menselijke activiteiten zo laag is, dat het ervaren van de in het gebied heersende natuurlijke geluiden niet of nauwelijks wordt verstoord". Een potentieel stiltegebied heeft volgende definitie: "Een gebied dat na inventarisatie van de belangrijkste geluidsbronnen in de omgeving (verkeer, industrie en recreatie) als stiltegebied in aanmerking kan komen."

¹⁵ Gemeentelijk Milieubeleidsplan 2000-2004 Wuustwezel; IGEAN, 2000, pag. 52-55.

In de gemeente zijn er vier potentiële stiltegebieden aanwezig:

Gebied 1 (ten westen van Wuustwezel en Gooreind)

Op het gewestplan staat het gebied aangeduid als:

- agrarisch gebied en landschappelijk waardevol agrarisch gebied
- bos- en natuurgebieden
- verblijfsrecreatiegebieden.

In dit gebied zijn er natuurlijke geluiden van vogels en omgevingsvreemde geluiden van verkeersgeruis dat continu hoorbaar is, dit met een matig verstoringsniveau.

Gebied 2 (Wuustwezel)

Op het gewestplan staat het gebied aangeduid als:

- agrarisch gebied
- landschappelijk en ecologisch waardevol agrarisch gebied
- bosgebied (Sterbos).

In dit gebied zijn er natuurlijke geluiden van vogels en omgevingsvreemde geluiden van verkeersgeruis van de N133 en de N1. Naar de Nederlandse grens toe heerst echter de stilte.

Gebied 3 (Nederland, Hoogstraten, Wuustwezel, Brecht)

Op het gewestplan staat het gebied aangeduid als:

- agrarisch gebied
- landschappelijk waardevol agrarisch gebied
- militair domein

Het gebied wordt doorkruist door de N144 (Hoogstraatseweg, Loenhout-Hoogstraten).

Gebied 4 (Brecht, Wuustwezel, Hoogstraten)

Op het gewestplan staat het gebied aangeduid als:

- landschappelijk waardevol agrarisch gebied
- bosgebied
- militair domein.

De kern van het gebied wordt gevormd door het militair domein Groot Schietveld.

3.3.12. Gemeentelijk mobiliteitsplan

Kaart 15: voorstel wegencategorisering uit het mobiliteitsplan

Het mobiliteitsplan van de gemeente Wuustwezel werd conform verklaard op 20 maart 2003. De gemeente opteert hierin voor het trendbreukscenario, dat in volgende punten verschilt ten opzichte van het trendscenario:

- een zuiniger ruimtegebruik;
- méér aandacht voor voetgangers en fietsers (afbakening verblijfsgebieden, vollediger uitbouw van voetgangers- en fietsroutenetwerken, wegwerken van barrières; campagnes fiets- en schoolpooling)
- een betere uitbouw van het openbaar vervoer (optimalisatie stamlijn; tangentiële verbindingen; buurtbus; optimalisatie verbinding naar P+R-voorzieningen en carpoolparking bij IR-station in Brecht nabij E19)
- inrichting van poorten aan grenzen verblijfsgebieden
- categorisering en herinrichting van het wegennet volgens die categorisering.

De keuze van beleidsmaatregelen omvat o.a. volgende punten die van groot belang kunnen zijn voor het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan:

- Volgende wegcategorysering wordt voorgesteld:
 - hoofdweg: E19 Antwerpen-Breda
 - primaire weg cat. II: N144 tussen E19 en Hoogstraten
 - secundaire weg type I: N117 Brasschaatse Steenweg
 - secundaire weg type III: N1 Bredabaan
 - lokale wegen type I (lokale verbindingswegen): N111 Kalmthout-Wuustwezel, N133 Essen-Wuustwezel-Brecht, N144 tussen N1 en E19
 - lokale wegen type II (wijk- en buurtontsluitingswegen): Brechtseweg, Sint-Lenaartseweg, Meerseweg, Bosduinstraat, Oude Baan, T. Verellenlaan, Grotstraat, Slijkstraat, Kruisweg, Baan, Brekelen/ Westdoorn/ Akkerveken, Noordheuvel, Kruisstraat
 - lokale wegen type III (erftoegangswegen): alle andere wegen.
- De dorpskernen van Loenhout, Wuustwezel en Gooreind worden als verblijfsgebied afgebakend, samen met de gehuchten Braken en Sterbos. Bij het binnenrijden van een verblijfsgebied wordt van de weggebruikers een aangepast rijgedrag geëist, wat wordt verduidelijkt door een poorteffect.
- Een aantal fietspaden worden aangelegd of heraangelegd ter vervollediging van het fietsroutenetwerk
- Het openbaar vervoer wordt uitgebreid en gereorganiseerd, o.a. met de bijkomende tangentiële buslijnen Kalmthout – Wuustwezel – Brecht en Essen – Wuustwezel – Loenhout - Hoogstraten, een stamlijn op de Bredabaan (van Brasschaat via Bredabaan naar Wuustwezel en verder naar Loenhout; deze stamlijn kan op langere termijn worden uitgebouwd tot tramlijn) en een bijkomende buurtbus.
- Er komen park-and-ride-voorzieningen en carpoolparking bij het IR-station aan het op- en afrittencomplex van de E19.
- De gemeente wenst de op het gewestplan aangeduide omleidingsweg (ten zuiden van de dorpskern van Wuustwezel) te schrappen.

3.3.13. Woonbehoefte studie Wuustwezel

Een geactualiseerde woonbehoefte studie werd in het kader van het gemeentelijk structuurplan opgemaakt door IGEAN.

3.4. Plannen en projecten met ruimtelijke impact, in uitvoering of in voorbereiding

3.4.1. Gemeentelijke structuurplannen van buurgemeenten

Structuurplan gemeente Kalmthout

Het ontwerp van gemeentelijk ruimtelijk structuurplan voor de gemeente Kalmthout werd in openbaar onderzoek gebracht van 1 augustus tot en met 29 oktober 2005. Vooral volgende opties zijn belangrijk voor Wuustwezel:

- **Open ruimte-structuur: natuurlijke structuur**
Het natuurgebied “de Maatjes” wordt zodanig beheerd dat ze de rol als Grote Eenheid Natuur kan blijven waarmaken;

- **Open ruimte-structuur: agrarische structuur**
Het agrarisch gebied dat aanleunt tegen Wuustwezel (rond De Maatjes, Marijnevengengebied ten oosten van Achterbroek tot de grens met Wuustwezel, Stofzandstraat) wordt van verdere bebouwing gevrijwaard. Daarvoor suggereert de gemeente de opname in het gewestelijk RUP als structuurbepalend landbouwgebied, waarbij deze gebieden als bouwvrij worden aangegeven. Perimeters rond bestaande boerderijen geven hiervoor dan de uitbreidingsmogelijkheden aan. Ook recreatieve landschapsbeleving en lokale ecologische functies (aanleg KLE's) zijn relevant in dit gebied.
- **Ruimtelijk-economische natuurlijke structuur**
Het lokaal bedrijventerrein Bosduin, reeds in aanzienlijke mate gerealiseerd, wordt verder als lokaal bedrijventerrein gefaseerd ontwikkeld. De ontsluiting gebeurt via N117 richting E19.
- **Gewenste ruimtelijke verkeers- en vervoersstructuur**
Volgende categorisering wordt doorgevoerd:
 - gewestweg N117 als secundaire weg type I
 - gewestweg N111 Wuustwezel – Achterbroek: als lokale verbindingsweg (lokale weg type I)
 - gewestweg N133 als lokale verbindingsweg (lokale weg type I)

3.4.2. Projecten van de gemeente Wuustwezel

tabel 5: belangrijke projecten in uitvoering of in voorbereiding op gemeentelijk niveau (najaar 2005)

Project	Opdrachtgever	Ontwerper	Fase	Opmerkingen
Openbare gebouwen				
Oprichting muziekacademie (fase 2)	Gemeente	Vanhecke & Suls	Ontwerpfase	
Restauratie Sint-Willibrorduskapel	Gemeente	Elst/Peeters	Ontwerpfase	
Aanleg containerpark te Gooreind	Gemeente			Er wordt nagegaan of er een gezamenlijk project kan worden opgezet met gemeente Kalmthout.
Verbouwen wijkhuis Loenhout	Gemeente	Elst/Peeters	Ontwerpfase	
Wegeniswerken				
Herstellen wegenis 2005	Gemeente	Gemeente	In uitvoering	
Heraanleg Bosduinstraat (fase 1)	Gemeente	IGEAN	aanbesteed	Uitvoering voorzien begin 2006
Heraanleg Bosduinstraat (fase 2 buiten de bebouwde kom)	Gemeente	IGEAN	In ontwerp	
Omgevingswerken schoolgebouwen	Gemeente	Belgroma	ontwerpfase	Module 10
Omgevingswerken wijk Rijsvenen	Helpt Elkander	Stockmans	Ontwerpfase	
Aanleg fietspad N144	Gemeente	Stabo	Ontwerpfase	MB voor onteigening d.d. 10.10.2005. Comité voor aankoop start begin 2006.
Aanleg wegenis en riolering Hagelkruisakker	Gemeente	IGEAN	aanbesteed	Uitvoering voorzien einde 2005
Aanleg wegenis en	Gemeente	IGEAN	ontwerpfase	Wachten op subsidies VMM

Project	Opdrachtgever	Ontwerper	Fase	Opmerkingen
riolering Oude Baan - Boterdijk				
Aanleg wegenis en riolering ter streke Molenbosweg	Gemeente	Infrabo	ontwerpfase	
Aanleg wegenis en riolering verkaveling Marsweg	Matexi	F. Rombaut	In uitvoering	
Aanleg wegenis en riolering Marsweg	Gemeente			Wachten op subsidies VMM
Aanleg wegenis en riolering Brekelen	Gemeente	IGEAN	ontwerpfase	
Aanleg wegenis en riolering Bleken	Aquafin	Stokmans	ontwerpfase	
Aanleg wegenis en riolering Kloosterstraat-Bredabaan	Gemeente	IGEAN	ontwerpfase	
Heraanleg kruispunt Leemdreef – N117	AWV			In samenwerking met de gemeenten Wuustwezel en Kalmthout
Heraanleg kruispunt Kruisstraat – N117	AWV			In samenwerking met de gemeenten Wuustwezel en Kalmthout
Aanleg fietspad N1 tussen Gooreind en Maria-ter-Heide	Gemeenten Brasschaat en Wuustwezel			Module 13
Aanleg fietspad N117 tussen Kruisstraat en Leemdreef	Gemeenten Kalmthout en Wuustwezel			Module 13
Sport- en speelterreinen				
Eikendreef te Gooreind	Gemeente	IGEAN	Ontwerpfase	Evt. aankoop van gronden
Sportterreinen Wuustwezel-Centrum	Gemeente	IGEAN	Ontwerp	
Uitrusting speelpleintjes	Gemeente	Gemeente	Uitgevoerd + wordt uitgebreid	
Woningbouwprojecten overheid				
Dorpsherwaardering te Loenhout: omgevingswerken	Bouw- maatschappij De Voorkempen- Helpt elkander	Mebumar	Ontwerp in opmaak	BPA goedgekeurd bij M.B. d.d.11.03.2004
Dorpsherwaardering te Loenhout: bouw appartementen	Bouw- maatschappij De Voorkempen- Helpt elkander	Blockx	Ontwerp in opmaak	BPA goedgekeurd bij M.B. d.d.11.03.2004
Grondgebiedszaken				
Zonevreemde sportterreinen	Gemeente		Het voorontwerp van het GRS werd besproken op het structureel overleg van 5/11/2004. Ontwikkelingsperspectief uitwerken	Het schepencollege heeft in zitting van 11/1/00 de beslissing genomen om in overleg met de intercommunale IGEAN de procedure na te gaan tot opmaak van een dergelijk BPA.
Containerpark Polderstraat	Gemeente	IGEAN		Bouwvergunning werd uitgereikt op 24.12.2004.
Gewestplanwijzigingen				
HSL		Min. VI. Gem.	MB 23 mei 1996 houdende	

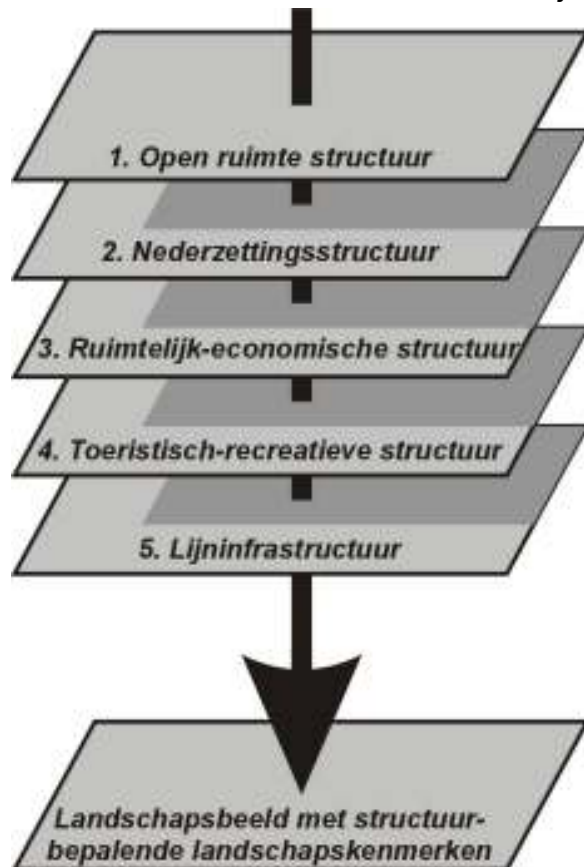
Project	Opdrachtgever	Ontwerper	Fase	Opmerkingen
			vaststelling van het plan tot gedeeltelijke wijziging van het gwp. Turnhout.	

bron: gemeente Wuustwezel

4. Bestaande ruimtelijke structuur

4.1. Bedoeling en inhoud van dit hoofdstuk

In dit hoofdstuk wordt verder ingegaan op de bestaande ruimtelijke structuur van de gemeente Wuustwezel als geheel en hoe deze tot stand kwam. De bestaande ruimtelijke structuur is een complex gegeven. Zij wordt geanalyseerd via twee invalshoeken: de deelstructuren enerzijds en de deelruimten anderzijds.

Deelstructuren zijn de beschrijving van ruimten dienstig voor gelijkaardige activiteiten (sectoren): de open ruimte-structuur met daarin de ruimtelijk-natuurlijke structuur (het fysisch-geografisch systeem en de natuurlijke elementen die zich daarop geënt hebben) en de ruimtelijk-agrarische structuur, de nederzettingsstructuur (bewoning), de ruimtelijk-economische structuur, de toeristisch-recreatieve structuur en lijninfrastructuren (met ondermeer de ruimtelijke verkeers- en vervoersstructuur en hoogspannings- en pijpleidingen). Het landschapsbeeld en de landschapskenmerken worden gevormd door deze vijf componenten van de ruimtelijke structuur. Van belang voor structuurplanning zijn de structuurbepalende landschapskenmerken. Bij de bespreking van elke deelstructuur werd gestreefd naar een zelfde opbouw: eerst de nodige begripsbepalingen (definities), dan een analytische beschrijving van de verschillende ruimtelijke componenten van de deelstructuur en daarna, voor de meest

stuwende deelstructuren, verdere trendprognoses. Hiernavolgend worden de huidige belangrijke ruimtelijke knelpunten en toekomstige knelpunten (bedreigingen) opgesomd die voor deze deelstructuur in principe voor het ganse gemeentelijk grondgebied gelden. Daartegenover worden de huidige ruimtelijke kwaliteiten en de kansen voor kwaliteitsvolle ontwikkelingen (potenties) per deelstructuur gezet.

Deelruimten zijn, in tegenstelling tot deelstructuren, geografisch afgebakende delen van de gemeente, met aparte entiteiten, met typische ruimtelijke potenties en knelpunten. Een deelruimte onderscheidt zich van andere deelruimten, heeft zich anders ontwikkeld, leent zich tot andere functies en heeft een eigen aanblik. Op basis van de kennis opgedaan in de voorgaande paragrafen, wordt het mogelijk om de gemeente Wuustwezel verder onder te verdelen in deelruimten. Dit is dus een interpretatie van de ruimtelijke structuur. Door het gebied onder te verdelen in verschillende deelruimten wordt de diversiteit van de gemeente onderstreept en wordt een gebiedsgerichte herkenning en evaluatie van de ruimtelijke knelpunten en potenties mogelijk. De indeling in en analyse via deelruimten vergt echter een voorkennis van de bestaande ruimtelijke structuur zodat interpretatie mogelijk wordt.

In dit hoofdstuk komen derhalve achtereenvolgens aan de orde:

1. de historische ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente

2. de analyse volgens de vijf vermelde deelstructuren
3. het landschap.

4.2. Historische ontwikkeling

Kaart 16: historische evolutie

Om een duidelijk beeld te krijgen van de gemeente Wuustwezel is het goed om eens terug te gaan in het verleden. Hoe is Wuustwezel de gemeente geworden die zij nu is? Achtereenvolgens worden de Ferrariskaart (1775), de Vandermaelenkaart (1850), de militaire kaart (1933) en de topografische kaart (1995) besproken.

Ferrariskaart (1775)

Op het einde van de 18de eeuw is de streek van Wuustwezel te beschrijven als één uitgestrekte heidevlakte, met daarin kleine landbouwkernen.

De bebouwing in de verschillende dorpskernen van Wuustwezel en Loenhout is geconcentreerd rond het dorpsplein met de kerk. Een aanzet tot lintbebouwing is er rond Westdoorn, Cruyswegh, Huffelheyken, Nederven, Gooreind en de baan tussen Westdoorn en Cruyswegh. De overige, schaarse bewoning zijn enkel hoeves die verspreid in de gemeente liggen.

Tot het laatste kwart van de 18de eeuw zijn de ontgonnen gebieden beperkt tot de gronden in de onmiddellijke omgeving van de oude heirbaan Antwerpen-Breda, aan de Oude Baan, Oud Gooreind, Akkerveken, Westdoorn, Baan, Kruisweg, Tereik en nabij de Biest. Ten noorden, ten westen en ten zuiden van het in cultuur gebrachte gebied strekt zich een immens heidegebied uit, waarin verschillende moeren, vennen en goren (waar turf gewonnen werd), zijn gelegen.

Ten noordoosten van de kern Wuustwezel ligt het kasteeldomein 'Château Wezelhof', met een gracht, bijhorende landerijen, dreven en geometrisch verkaveld kasteelpark. Een minder uitgestrekte waterburcht, 'Château de Loenhout', bevindt zich ten noorden van Nederven.

Vandermaelenkaart (1850)

Rond het midden van de 19de eeuw is er nog weinig veranderd in vergelijking met het kaartbeeld van de 18^e eeuw. Het meest opvallende is de aanleg van de rechte Rijksweg (Bredabaan), tijdens het Frans bewind in 1806 aangelegd, die Antwerpen met Breda verbindt. Het is langs deze baan, belangrijk voor het vrachtvervoer, dat zich een beperkte industriële activiteit zal ontwikkelen: de sigarenfabriek van Verellen zal in 1881 van Antwerpen naar Wuustwezel worden overgebracht en in 1907 zal de stoommelkerij Ste.-Marie er gevestigd worden. Andere nieuwe aangelegde infrastructuren tijdens de eerste helft van de 19^e eeuw zijn: de steenweg tussen Wuustwezel en Achterbroek te Kalmthout en de steenweg tussen Brasschaat en Kalmthout.

De bewoning heeft zich tijdens de 19^e eeuw nauwelijks uitgebreid in de voornoemde kernen.

Ook de beekvalleien met hun vochtige graslanden strekken zich nog steeds zowel vanuit Wuustwezel als vanuit Loenhout naar het zuiden uit. De heidegebieden ten noorden, ten westen en ten zuiden van Wuustwezel zijn nog steeds welhaast onaangeroerd.

Aan de oostelijke grens van de gemeente merken we de aanwezigheid van een aantal grote bospercelen, o.a. grenzend aan Bois de Hees te Brecht en een deel van het Muntbosch dat op het grondgebied van Hoogstraten verder loopt. Ter hoogte van

Gooreind grenzen een aantal grote bospercelen aan de Rijksweg. Kleinere en versnipperde bosperceeltjes temidden van de heide, zijn terug te vinden in de buurt van Ouderseel en Ertboringen.

Militaire stafkaart (1933)

In 1858-1867 werd het Sterbos aangelegd, genaamd naar de stervormige aanleg van dreven die naar het kasteel leiden. Ook andere bossen, vooral naaldhout, werden in de tweede helft van de 19^e eeuw op de drogere zandgronden aangeplant. Het 'Goed van Koch', een gebied van ca 300 ha in Gooreind, werd in 1846 door de Engels bankiersfamilie Koch gekocht om er een landbouwbedrijf met ondermeer ossenstallen op te richten. Tijdens de daaropvolgende eeuw zal er een kasteel worden gebouwd, dat echter na WO II zal worden afgebroken. In het begin van de 20ste eeuw wordt de steenweg tussen Brecht en Wuustwezel aangelegd en een weg tussen Brecht en Loenhout.

Door het gebrek aan landbouwgronden werd, vooral na WO I, op drastische wijze met de ontginning van de heide begonnen: de Noordwatering, die voor de drainering van 1100 ha heidelandschap tegen de Nederlandse grens instond, werd gesticht. Vochtige gronden werden zo omgezet tot weiland. Mede als gevolg van de uitbouw van de landbouw in het noorden van de gemeente, nam het aantal hoeves in het landschap sterk toe. De bebouwde kernen kenden ook tijdens de tweede helft van de 19^e en het begin van de 20^e eeuw weinig uitbreiding.

Topografische kaart (1987)

Op het einde van de 20ste eeuw toont de kaart een aantal opmerkelijke veranderingen in de gemeente.

Als gevolg van belangrijke ontginningen tussen 1918 en 1945 werden in het agrarisch gebied heel wat hoeven bijgebouwd.

Zowel de kernen Wuustwezel, Loenhout en Gooreind kenden vooral na WO II een belangrijke groei. In Gooreind zijn een aantal verkavelingen ontwikkeld, waaronder één op het voormalige 'Goed van Koch'. In het gebied Bleken-Ertboringen werden heel wat weekendverblijven gebouwd. Dit ging gepaard met belangrijke afnames van het bosareaal: vooral de bossen ten westen en noordwesten (naast het gemeentebos De Cuyck, Duinenstraat, Bleken, Kievit tot en met het Pastoorsbos) en zuidwesten (Goed van Koch) van Gooreind. Tegelijkertijd stellen we een toename van de lintbebouwing vast, voornamelijk tussen de Oude Baan in Gooreind en Wuustwezel (door verdichting van de as Akkerveken, Westdoorn, Kleinenberg), langs de Baan (ten westen van Wuustwezel) en langs de Bredabaan ten noorden van Wuustwezel. Ook verdichting van de oorspronkelijk agrarische, verspreide bebouwing, vooral rondom Loenhout, zorgt voor een toename van lintbebouwing, ook al staan de gebouwen (mix van woningen en boerderijen) nog op relatief grote afstanden van elkaar.

De snelweg E 19, tussen Antwerpen en Breda, doorkruist sinds de 70-er jaren het oosten van de gemeente. Hierdoor wordt een deel van Loenhout afgesneden van de rest van de gemeente.

Samenvattend kan gesteld worden dat de gemeente Wuustwezel geëvolueerd is van een lange periode van ontginningen van bos op arme gronden (met ondermeer heide en grote waterplassen –vroegere turfwinningen- als resultantes), over een welvarende landbouwgemeente tijdens de eerste helft van de 20^e eeuw, naar een nu hoofdzakelijk woonforensengemeente, waarin de landbouw het landschap nog domineert. Het ongerepte bos- en heidegebied van het Groot Schietveld in het zuiden van de gemeente dat doorloopt in Brecht, is het meest gave relictlandschap van de omgeving.

4.3. Bestaande open ruimtestructuur

4.3.1. Definities

Open ruimtestructuur

De open ruimtestructuur is de samenhang van alle niet of weinig bebouwde ruimten. In dit GRS valt dit samen met de ruimtelijk-natuurlijke structuur plus de ruimtelijk-agrarische structuur.

Ruimtelijk-natuurlijke structuur

De ruimtelijk-natuurlijke structuur is de samenhang van alle ruimten met een min of meer natuurlijk karakter, zoals bossen, heidegebieden, valleigebieden, waters en waterlopen, maar ook de kleine landschapselementen langsheen akkers en grasland. Deze ruimten zijn bepalend voor alle activiteiten, en niet alleen voor de natuurlijke ontwikkeling¹⁶.

De basis van de ruimtelijk-natuurlijke structuur wordt gevormd door haar fysische structuur; hierop hebben de biotische en antropogene structuren zich geënt. Hiernavolgend wordt dan ook eerst de fysische structuur geanalyseerd alvorens in detail wordt ingegaan op de beschrijving en de waarde van de samenstellende elementen van de natuurlijke structuur.

Fysische structuur

De fysische structuur is het abiotisch systeem, ontstaan als wisselwerking tussen geologische ondergrond, reliëf, waterlopen en bodemvorming. Naargelang de fysische kenmerken van elke locatie zijn hierop specifieke biotische systemen gegroeid en heeft de mens in de loop der eeuwen aangepaste landbouwteelten toegepast en andere (antropogene) structuren toegevoegd.

Ruimtelijk-agrarische structuur

De ruimtelijk-agrarische structuur is de samenhang van alle agrarische ruimten en aldus één van de antropogene structuren die aan de ruimtelijk-natuurlijke structuur is toegevoegd. Ze omvat de agrarische gebieden zoals akkers, grasland en tuinbouw, met inbegrip van de agrarische gebouwen en andere agrarische infrastructuur.

4.3.2. Bestaande ruimtelijk-natuurlijke structuur

Bestaande fysische structuur

Reliëf

Kaart 17: reliëf en waterlopen

Het algemeen reliëf van de Kempen wordt in belangrijke mate bepaald door de aanwezigheid van de Kempen-Formatie. Deze vormt een oost-west gerichte rug over de gehele Kempen en is tegelijkertijd de waterscheidingskam tussen het Schelde- en Maasbekken. Vanaf deze rug daalt het topografisch oppervlak geleidelijk in noordelijke en zuidelijke richting. De kleilagen van de Kempen-Formatie vormen aan de zuidrand van het dagzoomgebied een micro-cuesta. Ten noorden van de cuesta-steilrand ligt de zacht hellende cuestarug, die geleidelijk noordwaarts daalt.

Het overgrote deel van het grondgebied van Wuustwezel ligt ten noorden van deze waterscheidingskam en ligt dus in het stroomgebied van de Maas. Als gevolg hiervan daalt het reliëf in Wuustwezel zachtjes van zuid naar noord, van 28m ten zuiden van

¹⁶ Definitie uit het RSPA, pag.36.

Gooreind tot ongeveer 15m op de Nederlandse grens aan de Watermolenbrug bij de Aa- of Weerijsbeek.

Een zeer klein gedeelte van de gemeente, namelijk het zuidwestelijk puntje van Gooreind, behoort tot het Scheldebekken.

Nochtans is het reliëf van Wuustwezel niet volkomen vlak: het is bezaaid met een zeker microreliëf. Vele oorspronkelijke duinmassieven, stuifzandophopingen en een groot aantal ingesneden, ondiepe beekvalleien liggen aan de basis van een grotere reliëfverscheidenheid. De hoogteverschillen bedragen gewoonlijk niet meer dan een viertal meter. Deze reliëfverscheidenheid veroorzaakt op korte afstand een snelle afwisseling van de fysische milieufactoren.

Waterlopen

Door het algemeen reliëf is de afwatering van zuid naar noord gericht. Het gaat meestal om de bovenloop van zijbeekjes met een zwakke helling zonder een uitgesproken dal. De grotere samengestelde beken (Kleine Beek, Grote Beek en de Weerijsbeek) in het midden van het grondgebied vloeien noordoostwaarts en hebben iets diepere en smalle dalen.

In het uiterste oosten van de gemeente behoren nog enkele beken tot het Mark-bekken, die verder richting Hoogstraten lopen:

- Muntbeek (2^e categorie)
- Blauwputbeek (3^e categorie)
- Herselingbeek (3^e categorie).

Het centrale gedeelte van de gemeente behoort tot het bekken van de Aa of Weerijs of Grote Beek (1^e en 2^e categorie) waarin volgende beken uitmonden:

- Sluiskensbeek (2^e categorie) met de Venbeek (3^e categorie) en de Hoenderheidebeek (2^e categorie)
- Weehagenbeek (2^e categorie) met de Sneppebeek (2^e categorie) en de Kievitsbeek (3^e categorie)
- Hoogbosbeek (3^e categorie)
- Bosbeek (3^e categorie)
- Buisloop (3^e categorie) met de Geenhofloop (3^e categorie)
- Kleine Beek (2^e en 3^e categorie) met de Westdoornloop (3^e categorie), de Akkervekenloop (3^e categorie), Schietveldloop (2^e categorie) en de Ertboringenbeek (3^e categorie)

In het zuidwesten van de gemeente bevinden zich nog de bovenloop van de Kleine Aa (2^e categorie) die naar Kalmthout afvloeit.

Het noordwestelijke gedeelte van de gemeente behoort eveneens tot het bekken van de Aa of Weerijs, maar deze beken lopen eerst naar de Schrobbe in Nederland, waarvan enkele via Kalmthout. Hier zijn de belangrijkste beken:

- Berkenbeek (2^e categorie)
- Wittegoor (2^e categorie)
- Grotloop (3^e categorie)
- Wolfsheuvelloop (3^e categorie)
- Noordwateringsloop (3^e categorie)
- Steertheuvelloop (3^e categorie).

Bodem

Kaart 18: vereenvoudigde bodemkaart

Het grondgebied van Wuustwezel is gekenmerkt door een regelmatige opeenvolging van uitgestrekte dennenbossen temidden van een vrij vlak, open landschap. De beboste stroken vallen ongeveer samen met de hoge en droge zandruggen, terwijl de open gedeelten overeenkomen met de zeer brede en weinig ingesneden valleien. Er is een geleidelijke overgang van meer zandige bodems in het westen (grens met Kalmthout) naar meer licht-zandlemige bodems in het oosten (richting Rijkevorsel). Deze bodemtexturen op het grondgebied van Wuustwezel variëren weinig. Wel komen er karakteristieke bodemprofielontwikkelingen voor, zoals:

- podzolbodems
- duingronden (afgezet in de Kwartaire eolische perioden)
- alluviale bodems (op beeksedimenten)
- plaggenbodems (door menselijke ingrepen)
- bodems met een verbrokkelde textuur B-horizont
- vergraven terreinen en opgehoogde gronden.

Elementen van de ruimtelijk-natuurlijke structuur

Kaart 19: elementen van de bestaande ruimtelijk-natuurlijke structuur

De natuurlijke structuur van de gemeente in tijdsperspectief

Elementen van de natuurlijke structuur zijn ondermeer: bossen, heidegebieden, valleigebieden, waters en waterlopen, maar ook de kleine landschapselementen langs akkers en grasland.

De belangrijke ruimtelijke elementen van de natuurlijke structuur die we nu aantreffen in Wuustwezel zijn hoofdzakelijk restanten van zijn ontstaansgeschiedenis:

- het Groot Schietveld is voornamelijk een restant van het heidegebied dat nog in de eerste helft van de 19^e eeuw het grootste deel van Wuustwezel bedekte.
- het Sterbos, de bossen van Wolfsheuvel, van Pastoorsbos, gemeentebos De Cuyck, Ertboringen, Noordheuvel, Bosduin en de bosgedeelten van Groot Schietveld zijn restanten van de bebossingen en ontginningen van de Kempen, die vooral tijdens de 2^e helft van de 19^e eeuw plaats vonden. Ook de bosgedeelten van het Groot Schietveld en omgeving dateren van die periode.
- de beekvalleien werden na wereldoorlog I in gebruik genomen als weiland, daar waar ze voordien hooiland of natte heide waren.

Hiernavolgend worden de belangrijkste elementen van de ruimtelijk-natuurlijke structuur eerst beschreven, waarbij hun biologische waarde wordt aangehaald.

1. Complex van Sterbos

In het noordwesten van de gemeente ligt het Sterbos met het park en het kasteel van Sterbos en met een uitgestrekte drevenstructuur. De omgeving van het kasteel Sterbos is met haar zware stervormige drevenstructuur bijzonder opvallend. Vanaf de toegang aan de Nieuwmoersesteenweg vertrekken verschillende dreven van beuk en eik in stervorm vanuit één punt. Dwars op deze assen zijn nevenassen geënt. Een uitgestrekt gebied wordt op die manier doorkruist door imposante dreven. De meeste vlakken tussen de verschillende dreven zijn bebost (vooral grove den en in mindere mate loofhout zoals beuk), andere zijn akkers of weiland. Het Sterbos loopt in het noorden over in het bos- en weilandgebied Bruinleegtheide. Het bos wordt omgeven door een

grootschalig open landschap met weilanden en maïsakkers. Langs de verschillende wegkanten zijn er door de gemeente bomen aangeplant. Verder zijn er relatief weinig houtkanten in het landschap aanwezig.

Het gebied (Sterbos en noordelijke omgeving) is als vogelrichtlijngebied opgenomen. Er broeden grutto's, Kieviten, veldleeuweriken, wulpen, scholeksters en graspiepers. In het omgevende gebied heeft in de 70-er jaren een ruilverkaveling plaatsgevonden en ten noordwesten ligt een waterwingebied.

In de BWK¹⁷ is het Sterbos aangeduid als "waardevol". Als "minder waardevol met waardevolle elementen" tot "waardevol" zijn aangeduid: de graslanden ten westen ervan (Hollands Diep, Chartreuzenmoeren, Begijnenmoeren).

2. Complex van Wolfsheuvel

Dit afwisselend complex van verschillende stukken (vooral naaldhout-)bossen die met elkaar verbonden zijn, een ven, grasland en maïsakkers, is gelegen in het uiterste westen van de gemeente, tussen de Nieuwmoersesteenweg en de Kalmthoutsesteenweg. Het gebied is op het gewestplan ingekleurd als bos en natuurreservaat. In de BWK is het complex van Wolfsheuvel aangeduid als "waardevol" tot "zeer waardevol".

3. Complex van Pastoorsbos, gemeentebos De Cuyck en de bosjes van Kievit en Bleken

Ten zuiden van het Sterbos wordt de verbinding tussen het Sterbos en Noordheuvel/Bosduin gevormd door verschillende bossen en bosjes en verschillende gebieden voor verblijfsrecreatie, waarin weekendverblijven voorkomen.

Het Pastoorsbos is gelegen ten zuiden van de Kalmthoutsesteenweg en bestaat vooral uit grove den en in mindere mate uit loofbos. Verder zuidelijk bestaat dit complex gebied uit een afwisselend maar versnipperd geheel van bosjes (grove den), gebieden voor verblijfsrecreatie, maïsakkers en grasland. De dennen zijn vaak aangetast en door de aanleg van tuinen rond het weekendverblijf zijn er veel bomen gerooid. De druk op het gebied is zeer groot door de grote hoeveelheid weekendverblijven op kleine percelen. Niettemin resten er nog waardevolle bossen aan de randen van deze verblijfsrecreatieve en deels permanent bewoonde gebieden. Het gemeentebos De Cuyck vormt het centrum van de reeks van bossen en bosjes.

Dit gemeentebos wordt in de BWK aangeduid als "waardevol" tot "zeer waardevol"; het is een toegankelijk gemengd bos. Van de bossen waarin de weekendhuisjes zijn gelegen hebben enkel de niet verkavelde delen nog een biologische waarde (bosjes van Kievit en Bleken); zij worden aangeduid als zijnde "waardevol".

4. Complex van Noordheuvel en Bosduin

Bosduin is een vrij uitgestrekt naaldbos, doorsneden door rechte lanen ten zuiden hiervan, terwijl Noordheuvel een nog eerder gemengd, klein bosgebied is dat ten zuiden daaraan grenst. Ertboringen is een kleinschalig geheel van weiden en akkers, gelegen ten noordoosten en oosten van Noordheuvel. De bosjes van Noordheuvel worden als zeer waardevol aangeduid, terwijl Ertboringen als "minder waardevol met waardevolle elementen" is gekarteerd in de BWK. Het bos Bosduin krijgt de aanduiding "waardevol".

5. Complex van Goed van Koch

In het zuidwesten van de gemeente liggen nog enkele restanten bos van het bijna volledig verkavelde "Goed van Koch". Deze restanten bestaan uit verschillende kleine stukjes gemengd bos die elk in handen zijn van een andere eigenaar. De verschillende eigenaars beheren hun stuk elk op een verschillende manier. Hierdoor krijgt men

¹⁷ BWK= biologische waarderingskaart

stukken die meer uitgedund worden en stukken die gewoon aan hun lot worden overgelaten. Het deel ervan dat ten noorden van de Leemdreef en Eikendreef ligt wordt als zeer waardevol aangeduid op de BWK. Het andere deel als “minder waardevol met zeer waardevolle elementen”.

6. Complex van het Groot Schietveld

Het uitgestrekte (in totaal 1800 ha) militair domein Groot Schietveld vormt een natuurreservaat dat zich voor het grootste gedeelte uitstrekt op het grondgebied van Brecht, maar het is toch ook voor Wuustwezel van groot belang. Het vormt samen met de omgevende bossen van Kloosterbos, het OCMW-bos, het Uilebos, Achterbrug, de Vloeikens en Stapelheide één groot complex van bossen, heide en vennen.

Het Groot Schietveld is niet toegankelijk voor het grote publiek. Het kerngebied ervan is op de BWK aangeduid als “biologisch zeer waardevol”, terwijl de omgevende bossen als “waardevol” zijn gekarteerd. Er komen verschillende zeldzame dieren en planten voor. Het is een beschermd natuurreservaat op nationaal niveau. Het gebied wordt gedomineerd door naaldhoutaanplanten (voornamelijk aan de buitenkant) en heide, waarin vele vennetjes liggen. Kenmerkend voor dit gebied zijn derhalve de grote oppervlakte, het ongestoord kunnen bestaan van de vele biotopen en het voorkomen van een zeer groot aantal planten en dieren die beschermd of zeldzaam zijn.

Tussen het Groot Schietveld en de Bredabaan liggen nog twee andere belangrijke bosgebieden, met aangrenzende bosjes, met name: het Kloosterbos en het OCMW-bos. Het Kloosterbos heeft een totale oppervlakte van 40 ha, waarvan 25 hectare weiden en 15 hectare bos. Een stuk van dit gebied is aangelegd als park waar uitheemse soorten zijn aangeplant. Verspreid over het terrein vindt men beuken- en lindenlanen. Het OCMW-bos ligt iets noordelijker. Dit naaldhoutbos is een productiebos, in beheer bij Bos en Groen. Daarnaast ligt ook nog het Uilebos, voornamelijk een dennenbos. Ten zuiden van de kern Loenhout, aangrenzend aan het Groot Schietveld, ligt het bos “tussen Heieind en Stapelheide”. In dit gemengd bos komen verschillende zones voor met elk hun dominante boomsoorten.

Ten zuidoosten van de kern Wuustwezel vormen Achterbrug en Vloeikens aparte entiteiten. Achterbrug is een gemengd weide-bosgebied met ondermeer een sparrenbosje, een verzamelplaats voor compost, bijenkweek en plaatsen die worden gebruikt voor recreatieve doeleinden (o.a. voetbal en fietscross). De Vloeikens is dan weer een vochtig gebiedje in de beekvalleien van de Grote Beek en Kleine Beek. Het kerngebied van De Vloeikens is evenzeer een ecologisch zeer waardevol gebied.

7. Kasteelpark van Wuustwezel

Dit complex bevat een kasteelpark, aangelegd als Engelse tuin met vijver, met een villa met omgrachting, op de plaats waar tot in wereldoorlog II het kasteel van Wuustwezel stond. Het is biologisch waardevol.

8. Kasteelpark van Loenhout

Ook dit complex bestaat uit een kasteelpark met een 18^e eeuws kasteel (1746) met omgrachting. De gronden rondom het Kasteel van Loenhout zijn op het gewestplan weliswaar aangeduid als bosgebied, maar op dit moment in gebruik als weiden. Het park en de omgevende weiden zijn aangeduid als biologisch waardevol.

9. KLE's¹⁸ in het agrarisch complex noordwest

Het agrarisch gebied rondom Sterbos wordt als een aparte entiteit bekeken omwille van zijn aparte ontginningsgeschiedenis en de daaruit voortkomend landschapkenmerken.

¹⁸ KLE = klein landschapselement.

Aanleunend bij het complex van het Sterbos (ten noorden en ten noordwesten ervan) liggen lager gelegen weilanden (Begijnenmoeren, Zandven, Bruinleegtheide, Hollands Diep en Chartreuzenmoeren), doorsneden door een dicht grachtensysteem met wat oeverbegroeiing, als resultante van de ontginningen van de Watering op het einde van de 19^e, begin 20^e eeuw. Dreven, bomenrijen en houtkanten komen verspreid in het zeer open landschap voor, met nochtans langs de Hoofdbaan Watering en Berkendreef een opvallende dreefstructuur. Aan de beken in Huisheuvel komt ook nog wat oeverbegroeiing voor.

10. KLE's in het agrarisch complex zuidwest

Het agrarisch gebied ten zuiden van de N111 wordt ook als een aparte entiteit bekeken, omwille van zijn grote verwevenheid met de omliggende bosstructuur en met de omgevende bebouwing (weekeindverblijfszones, dorpskern van Gooreind en uitlopers en lintbebouwing Akkerveken- Westdoorn- Kleinenberg). Vooral bij Ertboringen – Noordheuvel – Bosduin – Goed van Koch komen dreven en bomenrijen voor.

11. KLE's in het agrarisch complex oost

Dit agrarisch gebied wordt gekenmerkt door een grote openheid van het landschap en wordt daarom ook als aparte entiteit beschouwd. Het wordt doorsneden door een veelheid van beken en beekjes, die trechtersvormig naar het noorden, richting Aa of Weerij's afwateren. Van zichtbare beekvalleien is slechts sprake bij de grotere beken (1^e of 2^e categorie) waar soms wat verspreide oeverbegroeiing valt waar te nemen. Bomenrijen en houtkanten komen verspreid en versnipperd in het landschap voor, met nochtans langs de Brechtseweg een opvallende dreefstructuur. Ook rond vele boerderijen zijn er aanplantingen.

In de buurt van Popendonk, ten noorden en ten zuiden van de dorpskom van Loenhout en bij Sneppel en Heieind is nogal wat glastuinbouw in het landschap aanwezig.

Beekvalleien

De centrale, structuurbepalende systemen, belangrijk als ecologische verbindingen, bestaan uit beekvalleien die behoren tot het bekken van de Aa of Weerij's of Grote Beek (1^e en 2^e categorie), met als vijf belangrijkste takken:

- Grote Beek (1^e en 2^e categorie)
- Kleine Beek (2^e en 3^e categorie)
- Weehagenbeek (2^e categorie)
- Sneppelbeek (2^e categorie)
- Sluiskensbeek (2^e categorie).

Totaliteit van de groenbestemmingen

In Wuustwezel heeft 10,7% van het grondgebied een groenbestemming op het gewestplan (951 ha van 8.937 ha) en 30,1% een agrarische bestemming met opdruk. Onderstaande tabel geeft hiervan de uitsplitsing weer per bestemmingszone.

tabel 6: groengebied op het gewestplan

	oppervlakte op gewestplan (ha)	% van totaal opp. Wuustwezel
Bosgebied	685	7,6
Natuurgebied	161	1,8
Parkgebied	105	1,2
Landschappelijk waardevol agrarisch gebied	2.583	28,9
Agrarisch gebied met andere opdruk	106	1,2

bron: Boerenbond, april 1998

4.3.3. Bestaande ruimtelijk-agrarische structuur

Kaart 20: bestaande ruimtelijk-agrarische structuur: bedrijfszetels

Kaart 21: bestaande ruimtelijk-agrarische structuur: percelen in agrarisch gebruik

Kaart 22: bestaande ruimtelijk-agrarische structuur : serres, gebouwen en teelten

Kaart 23: bestaande ruimtelijk-agrarische structuur: deelgebieden

Situering in de regio Noorderkempen

Wuustwezel maakt onderdeel uit van de Noorderkempen, waar grondgebonden melkveehouderij de ruimtelijk meest dominerende agrarische teelt is¹⁹ (22% van het totaal B.S.S.²⁰). De Noorderkempen vormen ook een concentratie- en specialisatiegebied voor niet-grondgebonden veeteelt op gewestelijk niveau. Intensieve niet-grondgebonden varkenshouderij komt er verspreid voor en is goed voor 25% van het totaal B.S.S. In het centraal deel onderscheidt het gebied rond Meerle- Hoogstraten- Rijkevorsel- Merksplas (Land van Rijkevorsel en Land van Turnhout- Poppel) zich als een regionaal kerngebied voor groenten en aardbeien onder glas en onder plastic. De tuinbouwveiling van Hoogstraten is hierbij structuurbepalend.

De Noorderkempen kennen een goede landbouwstructuur met een gemiddelde bedrijfsoppervlakte van 10 ha met gemiddeld 3 grondstukken. De perceelsstructuur is veeleer grootschalig (30 tot 65 percelen per km²), ondermeer als gevolg van verschillende ruilverkavelingen. De streek scoort ook hoog op het vlak van bedrijfscontinuïteit en van management²¹.

De ruimtelijk-agrarische structuur meer in detail

In de ruimtelijk-agrarische structuur volgens het RSPA behoort het westelijk deel van de gemeente tot het Land van Kalmthout-Essen en het oostelijk deel (Loenhout en omgeving) behoort tot het Land van Rijkevorsel. Het verschil tussen beide regio's ligt in het feit dat in het Land van Rijkevorsel (dus hier het oostelijk deel van de gemeente), benevens de grondgebonden melkveehouderij, een concentratiegebied van grondloze varkenshouderij en van glastuinbouw aanwezig is. Om deze verschillen binnen de gemeente beter ruimtelijk zichtbaar te maken werd een analyse uitgevoerd op basis van de 15 mei-tellingen van het Ministerie van Economische Zaken.

Een inventarisatie van de bijna 400 bedrijfszetels en de analyse van hun activiteiten leidt tot volgende schets van de ruimtelijk- agrarische structuur van Wuustwezel:

1. Grootschalige, heterogene land- en tuinbouw

Het oostelijk en noordelijk deel van de gemeente (agrarisch gebied rondom Loenhout) is een homogeen agrarisch gebied, met grootschalige landbouw waarbij maïsakkers en weiden elkaar afwisselen. Zowel grondgebonden veeteelt als niet-grondgebonden varkens- en pluimveeteelt en andere teelten komen voor en ook zeer sporadisch groenteteelt; ook alle mogelijke combinaties komen voor. Tijdens de laatste jaren verschijnen er evenwel meer en meer serres in het landschap ten

¹⁹ R.S.P.A., pag. 69.

²⁰ B.S.S. = Bruto Standaard Saldi, dit is de bruto toegevoegde waarde die de agrarische bedrijfsvoering per oppervlakte-eenheid realiseert. De absolute waarde van het B.S.S. is aldus een indicator voor de totaal gerealiseerde economische waarde van de gegeven productie richting (uit: RSPA, pag. 62).

²¹ Een goed managersprofiel wordt bepaald door een hoog aandeel bedrijfsleiders met een opleiding voor boekhouding (>50%) en een hoog aandeel van bedrijfsleiders met een landbouwopleiding (>40%). Een goede bedrijfscontinuïteit uit zich in een laag aandeel oudere bedrijfsleiders (<60%), een hoge opvolgingsgraad (>20%) en een beperkte afname van het aantal bedrijven (index>0,8).

noorden, oosten en zuiden van Loenhout. Deze vormen in zekere mate kernen van glastuinbouw, die soms grootschalig zijn.

2. Grootschalige, homogene grondgebonden landbouw

De gebieden ten noorden, ten westen en ten zuidwesten van het bosgebied Sterbos zijn ook zeer grootschalig en open, met nog grotere percelen dan die in het landbouwgebied rondom Loenhout. De grote percelen, met orthogonale perceelsstructuur, bestaan overwegend uit grasland en maïsakkers. Dit gebied kent echter nagenoeg geen glastuinbouw en minder varkensstallen dan in de overige twee gebieden.

3. Meso-schalige, heterogene landbouw

Tussen Gooreind en Wuustwezel is de perceelsstructuur wat kleinschaliger met meer KLE's rondom de percelen. Dit levert een half open agrarisch landschapsbeeld op. Er komen ook nogal wat varkensbedrijven en stallen voor, maar niet zo veel en de serres zijn beduidend minder in aantal en gemiddeld beduidend kleiner dan in het gebied rondom Loenhout. De centrale "agrarische as" wordt hier gevormd door de oude route Antwerpen – Breda, zijnde de straten Grotstraat – Akkerveken – Westdoorn – Kleinenberg – Brekelen. Een soortgelijke typering (een half open agrarisch landschap) is toepasselijk op het gebied ten westen van de bosslinger van Pastoorsbos – Bleken – De Cuyck – Bosduin – Goed van Koch.

Ruimtegebruik

In Wuustwezel is 6.635 ha agrarisch gebied aanwezig op een totaal van 8.937 ha²². Dat is 74% van het grondgebied, wat zeer veel is.

Door de Boerenbond is in april 1998²³ een inventarisatie uitgevoerd van het agrarisch grondgebruik. Hieruit blijken de volgende gegevens: zie volgende tabel.

tabel 7: landbouwgebruik op agrarische gronden

	oppervlakte op het gewestplan ha	landbouwgebruik in ha	% van totaal opp.door landbouw gebruikt
Zuiver agrarische oppervlakte	3.946	3.688	93,46
Landschappelijk waardevol agrarisches gebied	2.583	2.344	90,75
Agrarisch gebied met opdruk	106	98	92,45
Totaal agrarische gebieden	6.635	6130	92,39
Bosgebied	685	154	22,48
Natuurgebied	161	46	28,57
Parkgebied	105	47	44,76
Totaal bos + natuur + park	951	247	25,97
TOTAAL	7586	6605 (incl 228)	87,07
Overige		228	

bron: Boerenbond, april 1998

²² Uit: Inventarisatieresultaten Boerenbond april 1998 bekomen uit digitalisatie gewestplan.

²³ In 2003 werd het op dat ogenblik actueel grondgebruik door de Belgische Boerenbond gekarteerd; deze cijfers werden echter nog niet in relatie gebracht met de geldende gewestplanbestemmingen. Uit deze kartering (zie kaart 21) blijkt dat meer dan 75% van de oppervlakte van Wuustwezel in landbouwgebruik is.

Uit de tabel blijkt dat 6605 ha of bijna 74% van het grondgebied gebruikt wordt door de landbouw. Het grootste deel van het grondgebruik stemt overeen met de bestemming (92,4%). Ongeveer 25% van de groengebieden worden agrarisch gebruikt. De niet voor landbouw gebruikte agrarische gebieden worden weergegeven in volgende tabel.

tabel 8: agrarische gebieden niet meer door landbouw gebruikt

	Ha	% van totaal opp. agr. geb.
Zuiver agrarische oppervlakte	258	3,88
Landschappelijk waardevol agrarisch gebied	239	3,62
Agrarisch gebied met opdruk	8	0,12
Totaal niet door landbouw gebruikt agrarisch gebied	505	7,62
Totaal agrarisch gebied	6.635	100,0

bron: Boerenbond, april 1998

Uit bovenstaande tabel blijkt dat 505 ha van het agrarisch gebied in de gemeente Wuustwezel niet voor landbouwdoeleinden wordt gebruikt. Dat is 7,62% van het totaal aantal hectare agrarisch gebied.

Indien rekening wordt gehouden met de voorstellen vervat in de studie “Voorstel van de afbakening en differentiatie van de agrarische gebieden in Vlaanderen”²⁴ uitgegeven door het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Aminal, Afdeling Land, dan zou de oppervlakte agrarisch gebied dalen tot: $6.635 - 181 = 6.454$ ha.

Trendprognoses agrarische structuur

Het is nagenoeg zeker dat de huidige trendmatige druk voor woonuitbreiding, voor infrastructuur en voor recreatie leidt naar een verdere inname en een verdere versnippering van open ruimte, vooral landbouwareaal. Dit proces van stelselmatige afkalving van het agrarisch areaal is al decennia lang in het ganse Vlaamse gewest aan de gang. Het is zeer waarschijnlijk dat een aantal actuele factoren dit proces in Wuustwezel tijdens de volgende jaren zullen bestendigen, zoals: infrastructuurwerken voor de hoge snelheidslijn, verdere ontwikkeling van de bedrijventerreinen en hun ontsluiting, verdere invulling van de lintbebouwing, enz....

Daarbovenop komt de huidige trend van uitval van agrarische bedrijven, doordat oudere agrarische bedrijfsleiders hun activiteiten staken en de opvolging van hun bedrijf niet verzekerd is. Zoals vermeld hierboven, scoren de Noorderkempen echter goed inzake bedrijfscontinuïteit van agrarische bedrijven, zodat dit fenomeen tijdens de volgende jaren in Wuustwezel waarschijnlijk beperkt zal zijn. Toch vallen volgende evoluties te verwachten (in Wuustwezel in mindere mate dan bijvoorbeeld in de gemeenten dichterbij Antwerpen gelegen):

- Vrijkomende landbouwgronden zullen door naburige landbouwbedrijven worden overgenomen; dit is in principe een gezonde evolutie, vermits het landbouwareaal in zijn geheel ongeschonden blijft en de overblijvende bedrijven economisch sterker worden;
- Vrijkomende bedrijfsgebouwen zullen niet meer voor agrarische doeleinden in aanmerking komen, vermits ze voor de agrarische bedrijfsvoering niet meer nodig of te klein/ongeschikt zullen zijn. Het wegvallen van een agrarisch bedrijf heeft tot nu toe meestal tot gevolg dat de voormalige bedrijfsgebouwen veranderen van functie: ze worden omgebouwd naar restaurant, tuincenter, manège, villa, buitenverblijf... Deze nieuwe functies zijn dan echter veelal “zonevreemd” (ze

²⁴ Zie par. 3.3.4.

stemmen niet meer overeen met de agrarische bestemming van het gewestplan) en ze leggen nieuwe aanspraken op aan het agrarisch gebied inzake ontsluiting, verkeersdruk en nieuwe verkeersinfrastructuren, recreatiedruk en nieuwe recreatieinfrastructuren. Het agrarisch areaal wordt aldus steeds meer op een oneigenlijke manier gebruikt, terwijl de resterende land- en tuinbouwbedrijven aan steeds meer milieueisen moeten voldoen omwille van de milieuaanspraken van de nieuwe niet-agrarische functies.

- Tenslotte kan de trendmatige afkalving van het agrarisch areaal ook de druk doen toenemen naar een verdere verschuiving van grondgebonden, ruimtebehoevende landbouw naar minder grondgebonden intensievere teelten (zoals serreteelten, mestvee en varkenskweek) en naar nevenactiviteiten.

Bij deze evolutie is het van het grootste belang dat dit proces gestuurd verloopt en dat een “zuinig ruimtegebruik” wordt nagestreefd, ondermeer door de verbreding van agrarische activiteiten gebiedsgericht af te wegen en te sturen.

4.3.4. Synthese: de bestaande open ruimte-structuur

Kaart 24: bestaande open ruimte-structuur

Uit de synthese van de bestaande ruimtelijk-natuurlijke structuur en de bestaande ruimtelijk-agrarische structuur komt het totaalbeeld van de open ruimte-structuur van de gemeente naar voor, waarin volgende elementen en gebieden kunnen worden onderkend:

1. het open landbouwgebied rondom Sterbos: hoofdzakelijk graslanden met de drevenstructuur van Sterbos, weinig KLE's en weinig bebouwing. De graslanden in het noordwesten (gebiedjes Chartrozenmoeren, Hollands Diep tot Maatjes), tegen de grens met Kalmthout en Nederland, zijn biologisch waardevol. Het grootste deel ervan ligt in vogelrichtlijngebied.
2. het gesloten gebied van het bos en park van Sterbos.
3. het gesloten gebied van het bos van Wolfsheuvel.
4. het half open landbouwgebied tussen Gooreind en Wuustwezel met de beekvallei van de Kleine Beek en de “agrarische as” Grotstraat – Akkerveken – Westdoorn – Kleinenberg – Brekelen. Ook het landbouwgebied ten zuiden van de Kalmthoutsesteenweg en tegen de grens met Kalmthout en Brasschaat aan, wordt hiertoe gerekend.
5. het half-gesloten gebied met gefragmenteerde bossen (Pastoorsbos, Kievit, De Cuyck, Bosduin, Goed van Koch...) en ingesloten landbouwpercelen (met veel KLE's) ten zuidwesten van Sterbos en ten westen van Gooreind.
6. het gebied met weekendverblijven en versnipperde bosjes ten noorden van Gooreind.
7. het gesloten tot half open gebied van Groot Schietveld met bos en heide.
8. het gesloten tot half open gebied van Vloeikens – Achterbrug.
9. het parkgebied van het voormalig kasteel van Wuustwezel.
10. het parkgebied van het kasteel van Loenhout;
11. het open landbouwgebied (graslanden en akkers) met kernen van glastuinbouw ten noorden, ten oosten en ten zuiden van Loenhout.

Deze gebieden worden doorkruist door vele beekvalleien (meestal met KLE's), waarvan de belangrijkste zijn: Berkenbeek, Aa / Weerijns / Grote Beek, Kleine Beek, Weehagensebeek, Hoogbroeksebeek, Sluiskensbeek, Heiloo en Muntloop.

4.3.5. Knelpunten en bedreigingen

Bedreiging van natuur en landschap door versnipperende lint- en verspreide bebouwing

Figuur 1: bebouwing aan de Loenhoutsesteenweg tot aan de rand van de Grote Beek

Verdere lintbebouwing²⁵, in combinatie met de bebouwingsdruk voor serres en stallen in het buitengebied, dreigt het open landschap en de ecologische infrastructuur nog verder te versnipperen²⁶. Gezien de ligging van de huidige lint- en verspreide bebouwing worden vooral enkele beekvalleien (Grote Beek en Weerij, Kleine Beek, Weehagensebeek, Hoogbroeksebeek, Sluiskensbeek) hierdoor bedreigd. Dit is een belangrijke bedreiging, aangezien er in de gemeente Wuustwezel veel verspreide bebouwing voorkomt. Dit kan leiden tot hoe langer hoe meer barrières voor mens, plant en

dier, areaalverlies voor plant en dier, geluid- en lichthinder, rustverstoring, het gaandeweg uitgemmen van de karakteristieke landschapskenmerken en van het uitzicht op het landschap. Ook de bereikbaarheid van de achterliggende percelen kan hieronder lijden.

Afname, versnippering en versnipperd beheer van bossen

Uit de historische analyse (par. 5.2) bleek dat tijdens de 19^e maar vooral 20^e eeuw zeer grote landschappelijke veranderingen in Wuustwezel zijn opgetreden. De vroegere heide werd in de loop van de 19^e en begin 20^e eeuw ontgonnen naar naaldhoutbos en landbouwgebieden, waarbij systematisch meer wegen verschenen. Dit werd gevolgd door een explosie van de bebouwing, vooral tijdens de tweede helft van de 20^e eeuw en ruilverkavelingen tijdens de 70-er jaren. Vanaf de 60-er jaren werden heel wat bossen verkaveld voor weekendverblijven. Volgende knelpunten zijn hiervan de resultante:

- Uit de historische analyse²⁷ bleek al dat vooral de bossen ten westen en noordwesten (naast het gemeentebos De Cuyck, Duinenstraat, Bleken, Kievit tot en met het Pastoorsbos) en zuidwesten (Goed van Koch) van Gooreind drastisch zijn verkleind en versnipperd. Deze afname van het bosbestand en hun versnippering maakt dat ze geïsoleerd geraken en te weinig aansluiting vinden in het ecologisch netwerk, waardoor hun biologische waarde afneemt.

²⁵ De huidige lintbebouwing is hoofdzakelijk historisch gegroeid, maar verdere verdichting kan leiden tot een grotere versnippering van de open ruimte. Voor een gedetailleerd overzicht van de problematiek van lint- en verspreide bebouwing: zie par. 4.4.4, 4.4.5, 5.3.2, 5.4.2 en 5.5.2.

²⁶ De ecologische infrastructuur is het geheel van bossen, kleine landschapselementen (KLE's) zoals houtkanten en hydrografische systemen die aan tal van fauna- en flora-elementen de mogelijkheid bieden tot vestiging en migratie. Verlies van ecologische infrastructuur leidt tot vermindering van migratiemogelijkheden en areaalverlies voor fauna en flora, grotere barrièrewerking, meer rustverstoring voor de fauna en tenslotte soortenverlies.

²⁷ Zie par. 4.2.

- De verschillende percelen worden zeer verschillend beheerd door de honderden eigenaars.
- De meeste bossen zijn vrij monotone naaldhoutbossen, met een beperkte biologische waarde; deze biologische waarde zou sterk kunnen toenemen door menging met jongere loofhoutsoorten.

De resultante hiervan is ondermeer een drastische vermindering van bos- en natuurgebied (en dus van leefgebied voor fauna en flora), een afname van het ecologisch netwerk (dat uitwisseling van fauna en flora over grote gebieden mogelijk maakt) en een afname van de soortenrijkdom van flora én fauna.

Intensiever gebruik van beekvalleien

Door intensiever gebruik van beekvalleien verloren deze grotendeels hun natte graslanden en hun waterbufferend vermogen. Dit heeft geleid tot te weinig ruimte voor de natuurlijk functies ervan, ondermeer beekbegeleidende vegetaties en hun waterzuiverende werking (door de hydrofiele vegetaties, vooral riet), de mogelijkheid voor ecologische verbindingstructuren en ruimte voor waterbuffering. Samen met de toename van verharde oppervlaktes met riolering (waarin regenwater terecht komt) leidt dit ook tot een toenemende verdroging. Dit is vooral het geval voor de delen van de beekvalleien van Grote Beek, Kleine Beek, Weehagenbeek, Sluiskensbeek en Hoogbroeksebeek die doorsneden worden door bebouwing.

Bij het plannen van infrastructuur dient meer gebruik te worden gemaakt van waterdoorlatende wegverharding, open waterloopsystemen en gescheiden rioleringsstelsels. Bij het plannen van de ruimte dient rekening gehouden te worden met de noodzakelijke ruimte voor alluviale gebieden, hun overstromingsgebieden en hun waarde als ecologische infrastructuur, onderdeel van het ecologisch netwerk.

Nabestemming verlaten agrarische bebouwing en mogelijk verlies van gebouwenpatrimonium

Figuur 2: verlaten bedrijfsgebouwen bij de Hoogstraatseweg ten oosten van de E19

Het aantal landbouwbedrijven in Wuustwezel vermindert jaarlijks. Op dit moment zijn er nog iets minder dan 400 land- en tuinbouwbedrijven in het agrarisch gebied. Het is waarschijnlijk dat de huidige trend naar vermindering van het aantal agrarische bedrijfszetels zal leiden naar vrijkomende bedrijfsgebouwen die niet meer voor agrarische doeleinden in aanmerking komen, vermits ze voor de agrarische bedrijfsvoering niet meer nodig, te klein of ongeschikt zullen zijn. De herbestemming en herinrichting van deze voormalige agrarische gebouwen (deze gebouwen worden dan zonevreemd)

schept een ernstig vraagstuk, maar biedt tegelijkertijd ook grote potenties voor andere functies die thuis horen in het buitengebied. In het decreet worden namelijk eisen gesteld aan voormalige bedrijfswoningen in het agrarisch gebied die van functie veranderen (ondermeer maximale inhoud 1000 kubieke meter, verbouwen met behoud van karakteristieke elementen...). Deze eisen bemoeilijken de heringebruikname van voormalige agrarische complexen voor andere functies. Een aantal boerderijen kunnen

echter als karakteriserend voor het landschap worden gekenmerkt, wat een mogelijk verlies van het agrarisch patrimonium kan inhouden.

Inplanting van een mestverwerkingsinstallatie?²⁸

In de Noorderkempen wordt er bijna dubbel zoveel dierlijk mest geproduceerd als er mag worden toegediend volgens de bemestingslimieten van het MAP. De mestbeperkingen zorgen ervoor dat de behoefte aan grond voor het afzetten van dierlijke mest stijgt. Hiertegenover staat dat de verwachte vraag naar grondgebonden teelten, onder invloed van de economische evoluties en het EG landbouwbeleid, afneemt. Het ruimtelijk aspect hieraan is dat er daardoor te weinig agrarisch areaal beschikbaar kan zijn om tegemoet te komen aan de grondbehoefte voor het afzetten van dierlijke mest. M.a.w.: het onevenwicht van de mestbalans heeft ook ruimtelijke implicaties. Daarbij aanleunend dient gemeld dat in Brecht recent een mestverwerkingsinstallatie is gebouwd en dat in het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan van Hoogstraten de bouw van een mestverwerkingsinstallatie wordt gepland. Het is van belang dat de Wuustwezelse landbouw hierin kan participeren.

Para-agrarische bedrijvigheid: in agrarisch gebied of in KMO-zone?

Figuur 3: para-agrarische activiteiten bij het gehucht Terbeek aan de Hoogstraatseweg (N144)

Wuustwezel is een agrarische gemeente, waar para-agrarische activiteiten hun plaats dienen te vinden: op de KMO-zones of in het agrarisch gebied. Zuivere para-agrarische inrichtingen kunnen hun plaats in het agrarisch gebied behouden. Het onderscheid tussen para-agrarische en agrarische bedrijvigheid is echter niet steeds even duidelijk. Para-agrarische activiteiten overlappen ook soms commerciële, ambachtelijke en industriële activiteiten. Para-agrarische ondernemingen zijn die ondernemingen waarvan de activiteit onmiddellijk bij de landbouw aansluit en erop afgestemd is.

Bij de beoordeling kunnen volgende criteria een rol spelen:

- het grondgebonden karakter van het bedrijf, in aansluiting op of vergelijkbaar met agrarisch grondgebruik;
- de nauwe relatie met het landbouwproductieproces (bv. landbouwloonwerkers);
- de strikte relatie met de voortgebrachte landbouwproducten (met uitsluiting van loutere handel). Het betreft dus de onmiddellijke en onontbeerlijke behandeling van de landbouwproducten, vooraleer commercialisatie.

Glastuinbouwgebied Hoogstraten en omstreken

Het feit dat het glastuinbouwgebied van Hoogstraten zich de laatste jaren “verspreid” heeft over het oostelijk deel van de gemeente vormt een zekere bedreiging voor de grondgebonden landbouw. De vastgoedwaarde van agrarisch gebied dat economisch gunstig gelegen is voor glastuinbouw en waar glastuinbouw zal toegelaten blijven en zelfs gepromoot, is immers hoger (en deze trend is stijgend) dan andere landbouwgrond. Bovendien blijft er een groot verschil in prijs met Nederlandse

²⁸ RSPA, pag. 65

glastuinbouwgronden, zodat Nederlanders er op uit zijn om juist over de grens goedkopere glastuinbouwgronden te verwerven. De druk en de speculatie om percelen met grondgebonden landbouw om te vormen naar grote glastuinbouwcentra is de laatste jaren op gang gekomen en bedreigt de grondgebonden landbouwactiviteiten, vooral in de oostelijke helft (rondom Loenhout) van de gemeente.

Landschappelijke inpassing serres

De landschappelijke inpassing van sommige serres laat dikwijls te wensen over; het karakter van het oorspronkelijke landschap en het beleven van het open ruimtelandschap wordt hierdoor bedreigd. De verspreide, ongeordende ligging van serres tast niet alleen de kwaliteit van het landschap aan, maar bepaalt ook een verspreid vervoerspatroon. Vooral het hedendaagse zwaarder vervoer weegt letterlijk en figuurlijk door op de landelijke wegen en het landelijk gebied.

Inname van agrarisch gebied door lijninfrastructuren en verdere bebouwing

Uit de paragrafen over het R.S.P.A., het gewestplan en gewestplanwijzigingen en over de lijninfrastructuren blijkt al dat de HSL van Antwerpen naar Rotterdam (naast de E19) het grondgebied van de gemeente Wuustwezel in de toekomst verder zal aantasten. Daarnaast zullen er in de nabije toekomst nog verschillende fietspaden worden aangelegd ter vervollediging van het fietsroutenetwerk. Deze nieuwe lijninfrastructuren nemen ruimte in. Indien ze gebundeld blijven met bestaande lijninfrastructuren kan het verlies van voornamelijk agrarisch areaal echter beperkt blijven tot stroken met beperkte breedte langsheen bestaande wegen en zal het bijkomend versnipperingseffect hiervan minimaal blijven. Bijkomende (lint-)bebouwing zou het areaalverlies en het versnipperingseffect echter aanzienlijk doen toenemen.

4.3.6. Kwaliteiten en potenties

Een groene en landelijke gemeente, met veel natuur

Zoals hierboven vermeld heeft de gemeente Wuustwezel veel natuurlijke elementen en een grote variatie aan natuur en landschappen. Domineren in het westen de bossen rond Gooreind en Sterbos (met een meer gesloten landschap als gevolg), zo is er ten noorden van Sterbos, ten noorden en ten oosten van de deekern Wuustwezel en rond Loenhout de open, grensoverschrijdende landbouwruimte. In het zuiden ligt het unieke natuurgebied Groot Schietveld.

Deze grote variatie aan natuur en landschappen is een troef en een open kans voor de ecologische diversiteit en de mogelijkheden voor uitbouw ervan. Voorwaarden hierbij zijn wel het tegengaan van verdere verspreide bebouwing en het beter inrichten en beheren van de resterende natuur.

Daarnaast wordt de aanwezigheid van deze rijke natuur in de gemeente als een belangrijke waarde voor de woonomgeving ervaren.

Waardevolle beken en beekvalleien als ecologische verbindingselementen

Enkele belangrijke beekvalleien (valleien van de Grote en Kleine Beek, Weehagenbeek, Hoogbroeksebeek, Muntbeek, Heiloo, Grotloop en Berkenbeek) vormen de basis van de natuurlijke structuur van Wuustwezel. Zij zijn belangrijke natuurlijke aders doorheen het landschap, die voor een sterke complementariteit tussen de bebouwde zones en de andere elementen van de natuurlijke structuur zorgen; zij zijn ook onmisbaar als drager en herkenning van de natuurlijke structuur in het landschapsbeeld. De hierboven vermelde elementen van de natuurlijke structuur vormen ecologische stapstenen die verbonden kunnen worden door het beter uitbouwen van het systeem van beekvalleien zodat ze samen een ecologisch netwerk vormen. Daarnaast hebben zij nog een

belangrijke functie voor recreatief medegebruik. Zij vormen dus een belangrijk kwalitatief gegeven, met potenties voor herstel van het ecologisch netwerk en landschapsbouw.

Figuur 4: landschap met rietkraag langs sloot ten noorden van Loenhout

De verdere uitbouw en afstemming op gemeentelijk en bovengemeentelijk niveau (over de gemeentegrenzen heen) is noodzakelijk voor een volwaardige ontwikkeling van dit ecologisch netwerk. Zo is het Vlaams gewest nog bezig met de opmaak van het IVON, het integraal ecologisch verbindend en ondersteunend netwerk op Vlaams niveau, en zal de provincie natuurverbindingsgebieden aanduiden. Het is een mogelijkheid voor het gemeentelijk structuurplan om hierop aan te sluiten en daarvoor de nodige ruimte te voorzien.

Glastuinbouwgebied Hoogstraten en omstreken

De “verdere verspreiding” van het glastuinbouwgebied Hoogstraten over het oostelijk deel van Wuustwezel houdt ook de potentie in dat overschakeling van grondgebonden landbouw, (waarvoor grote oppervlakten per melkvee- of gemengd bedrijf nodig zijn om het leefbaar te houden), naar glastuinbouw (waarvoor maar een fractie van deze grondoppervlakten nodig zijn om een leefbaar tuinbouwbedrijf te laten draaien) beter mogelijk is dan in een agrarisch gebied dat ver af ligt van een dergelijk glastuinbouwgebied. Dit resulteert in een “eventuele bijkomende toekomstmogelijkheid” voor opvolging van het bedrijf, uiteraard mits grote investeringen in de overschakeling.

Land- en tuinbouw als de behoeder van de open ruimte

De land- en tuinbouw vormt de economische ruggengraat van de huidige agrarische open ruimte. De grondgebonden land- en tuinbouw is en blijft dan ook een belangrijke landschapsbouwer van de open ruimte. In die zin dient gesteld te worden dat grondgebonden land- en tuinbouwactiviteiten de open ruimte behoeden voor activiteiten (zoals verspreid wonen, verspreide bedrijven...) die de open ruimte aantasten en als dusdanig een belangrijke kwaliteit én potentie vormt.

Inplanting van een mestverwerkingsinstallatie

De inplanting van één of twee mestverwerkingsinstallaties in de onmiddellijke nabijheid van de Wuustwezelse veeteeltbedrijven en de participatiemogelijkheden hieraan, geeft deze bedrijven meer ademruimte, zodat de toekomstmogelijkheden ervan stijgen.

Verruiming agrarische activiteiten

In beperkte mate kan verruiming van de agrarische activiteiten naar verkoop van agrarische producten, hoevertoerisme (kamperen en logeren op de boerderij, kinderboerderij, verhuur van fietsen of paarden...), buitenactiviteiten als therapie voor hulpbehoevenden en kweek van huisdieren (paarden, ponies, ...) een oplossing bieden voor bedrijven die op de rand van de leefbaarheid zitten. De nabijheid van stedelijke centra (Antwerpen, Hoogstraten, Turnhout, Breda...) is hiervoor een pluspunt.

4.4. Bestaande nederzettingsstructuur

4.4.1. Definities

De nederzettingstructuur van een ruimte is de ruimtelijke samenhang van de verschillende nederzettingen binnen deze ruimte²⁹. Nederzettingen zijn ruimten waar menselijke ingrepen de inrichting van de ruimte sturen en waar een hoge dichtheid van dynamische menselijke functies aanwezig zijn. De activiteiten zijn sterk verweven in de bebouwde omgeving met een daaraan gerelateerde morfologische structuur.

Hiernavolgend wordt:

- eerst een beschrijving gegeven van de bestaande nederzettingstructuur;
- waarna dieper wordt ingegaan op trendprognoses;
- tenslotte worden de kwaliteiten, mogelijkheden, bedreigingen en knelpunten besproken.

In de hiernavolgende paragraaf “ruimtelijk-economische structuur” wordt verder ingegaan op de verschillende handels- en gemeenschapsvoorzieningen in de verschillende dorpskernen.

4.4.2. Elementen van de bestaande nederzettingstructuur

Kaart 25: elementen van de bestaande nederzettingstructuur

De woonkernen Wuustwezel, Loenhout en Gooreind

Ruimtelijke situering, functionering en hiërarchie

De gemeente Wuustwezel heeft drie woonkernen: Wuustwezel, Loenhout en Gooreind. Deze historische kernen zijn ontstaan vanuit landbouwnederzettingen. Functioneel en hiërarchisch is er een zekere afstemming tussen de kernen:

- middelbaar onderwijs in Wuustwezel;
- hoofdzetel van de openbare bibliotheek in Wuustwezel, uitleenposten in de andere centra;
- overheidsdiensten (gemeentehuis, politie, brandweer) geconcentreerd in Wuustwezel.

Ruimtelijk vormen de drie kernen ieder een eigen entiteit in het landschap. Daarnaast komen, buiten de dorpskernen nog voor: twee gehuchten (Braken en Sterbos) en bebouwingsclusters, lintbebouwing, verspreide bebouwing en weekendzones.

De deerkern Wuustwezel is een compacte kern gelegen op het kruispunt van de Kalmthoutsesteenweg en de Bredabaan. Door het aantal voorzieningen en diensten vormt deze kern het centrum van de gemeente. Binnen het centrum zijn nog grote open plekken, die nu nog ondermeer voor sport worden gebruikt.

De deerkern Loenhout is gelegen langs de Wuustwezelseweg/ Kapelstraat/ Hogstraatseweg in het landbouwgebied tussen de Bredabaan en de autosnelweg E19. Deze kern is nog de meest landelijke binnen de gemeente. Het voorzieningenapparaat is gericht op dagelijkse behoeften. Ook binnen deze kern zijn nog open plekken (vooral weiland).

Gooreind is gelegen langs de Bredabaan in het zuiden van de gemeente. In vergelijking met de andere kernen is het stratenpatroon van deze kern vrij rechtlijnig. Ook hier zijn nog enkele open plekken in het woongebied.

²⁹ Definitie van het R.S.P.A., pag. 45.

De kernen kunnen meer in detail ontleed worden in ruimtelijk samenhangende gehelen. De volgende deelgebieden worden per woonkern onderscheiden:

- centrumgebieden;
- gemengde woongebieden;
- monofunctionele woongebieden.

Centrumgebieden van de woonkernen

Dit zijn de zones met de hoogste concentraties aan activiteiten. De gebieden vallen meestal samen met de historische centra. Expliciete centrumfuncties vinden daar hun plaats (kerk, scholen, postkantoren, winkels enz.). Iedere kern is goed uitgerust wat betreft voorzieningen voor de dagelijkse levensbehoeften.

In Wuustwezel bevinden centrumfuncties zich langs de Bredabaan, langs de Dorpsstraat en aan de west- en zuidzijde van Achter d'Hoven. Het gebied aan de noordkant van Achter d'Hoven bevindt zich weliswaar middenin het centrum, maar wordt nu grotendeels in beslag genomen door voetbalvelden en infrastructuur van de aanwezige club. Het is mogelijk om dit gebied een werkelijke centrumfunctie te geven teneinde de relatie tussen de winkels aan de Bredabaan (handelscentrum), de Dorpsstraat (oud centrum met kerk, parochiezaal, horeca en oud gemeentehuis) en de wijk Kloosterstraat – Gemeentepark (met school, gemeentehuis en gemeenschapscentrum) te versterken.

In Gooreind bevinden de centrumfuncties zich aan de Theo Verellenlaan, Kerkplaats en deels aan de Bredabaan. Deze laan verbindt de Kerkplaats, waar de oude centrumfuncties zich bevinden, met de Bredabaan. Aan de Bredabaan hebben zich in de loop van de jaren ook steeds meer winkelvoorzieningen gevestigd.

In Loenhout bevinden centrumfuncties zich langs de Kapelstraat, Stoffezandstraat, en het begin van de Kerkblokstraat.

Gemengde woongebieden

In deze gebieden, die aanleunen bij de centrumgebieden, zijn er hier en daar tussen de woningen bedrijfjes, handelszaken en/of gemeenschapsvoorzieningen gevestigd.

In Wuustwezel is dit het gebied langs de Bredabaan ten noorden van het echte centrum (richting Braken), langs de Kloosterstraat (waar er zich nog een belangrijke school bevindt), terwijl het gemeentehuis in het Gemeentepark en het gemeenschapscentrum (eveneens in het Gemeentepark) juist ten noorden van het echte centrum liggen. Ook de Slijkstraat (als uitloper van het centrum met de gemeentemagazijnen) en het begin van de Kalmthoutsesteenweg en Kampweg kunnen als zodanig getypeerd worden.

In Gooreind grenzen de gemengde woongebieden aan de Theo Verellenlaan. Ze bevinden zich tussen de Bredabaan, E. Verellenlaan, Oude Baan en de Steenbakkerijstraat. Ook de zone rondom de Bredabaan is een gemengd woongebied.

In Loenhout situeert het gemengd woongebied zich vooral rondom het begin van de Oud-Dorpsstraat (met horeca), langs de Kerkblokstraat (met sportschuur en de gemeentelijke lagere school). In de Oud-Dorpsstraat is het oude dorpscentrum gelegen. De uitloper van de Stoffezandstraat en Brechtseweg kan ook getypeerd worden als zijnde gemengd woongebied.

Monofunctioneel woongebied

In monofunctionele woongebieden wordt enkel gewoond. Het zijn woongebieden rondom de centra waar zowel individuele woningen, sociale verkavelingen en sociale woningbouw voorkomen. Voorbeelden hiervan zijn: de wijk rond Rijsvenstraat – Sportlaan in Wuustwezel en de wijk rondom Grotstraat in Gooreind.

De gehuchten Braken en Sterbos

Braken en Sterbos zijn gehuchten die niet aansluiten bij een kern.

Braken is gelegen aan de Bredabaan op de kruising met de Loenhoutsesteenweg. Een verkaveling is gerealiseerd in het woonuitbreidingsgebied tussen de Bredabaan en Tereik. Een lagere school, gelegen in gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut, is aanwezig. Ten noorden van Braken, eveneens langs de Bredabaan, ligt de KMO-zone Grens.

Sterbos ligt rond de Nieuwmoersesteenweg en de Kalmthoutsesteenweg. Het is een vrij recente parochie. Ook hier is een verkaveling (aan de Nieuwendijk) gerealiseerd en is een kleuter-/lagere school aanwezig in een gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut. Ten zuiden van het gehucht is er een KMO-zone gerealiseerd.

In beide gehuchten kan ook een onderscheid worden gemaakt in gemengde woongebieden en monofunctioneel woongebied.

Woonclusters en lintbebouwing

Daarnaast kunnen nog enkele woonclusters onderscheiden worden, waar woningen en boerderijen vlak bij elkaar zijn gesitueerd. Deze zijn: Terbeek (ten oosten van Loenhout) en Westdoorn (als verdichting van de lintbebouwing Akkerveken-Westdoorn-Kleinenberg-Brekelen tussen Wuustwezel en Gooreind).

Lintbebouwing met een open tot zeer open structuur treft men aan bij:

- Baan en Kruisweg (ten westen van Wuustwezel);
- Noordheuvel-Kruisstraat (op de gemeentegrens met Kalmthout, ten westen van Gooreind) en Noordheuvel (ten westen van Gooreind);
- Neervenweg-Heieindweg, Brechtseweg, Tommelbergweg en Sint-Lenaartseweg ten zuiden van Loenhout;
- Pependonkseweg ten noorden van Loenhout.

Meestal zijn deze lintbebouwingen ontstaan uit lintvormige concentraties van voormalige boerderijen. Opvallend is dat het merendeel van deze lintbebouwing in Wuustwezel niet is bestemd als woongebied met landelijk karakter in het gewestplan, maar is opgenomen in het agrarisch gebied.

Verspreide bebouwing

Verder treft men nog, verspreid over het agrarisch landschap, talrijke hoeves en woningen en bedrijfsgebouwen van tuinders aan, waarvan de meeste nog als agrarisch bedrijf met woning van de land- en tuinbouwer functioneren. Wanneer de agrarische activiteiten echter stoppen, worden de bedrijfsgebouwen en de woningen echter zonevreemd. Deze zijn vooral geconcentreerd in het landelijk gebied rond Loenhout en ten noorden van Wuustwezel. De concentratie ervan is veel minder sterk in de bosrijke gedeelten van Wuustwezel, d.w.z. in de noordwestelijke en zuidwestelijke delen van de gemeente.

Weekendzones

Kaart 26: ligging weekendzones

Ruimtelijke situering

Vooral tijdens de 60-er en 70-er jaren werden tientallen weekendverblijven opgericht in de westelijke helft van Wuustwezel, voor het merendeel in naaldbossen, een kleiner deel op aanleunende (arme) landbouwgronden. De gebieden waarin weekendverblijven zijn gesitueerd vormen een ruimtelijk relatief samenhangend geheel in het landschap. Ze zijn gelegen in gebied voor verblijfsrecreatie, landschappelijk waardevol agrarisch

gebied, agrarisch gebied en natuurgebied. Het zijn er ca. 800 in totaal waarvan ongeveer de helft permanent worden bewoond³⁰.

Weekendzones in gebied voor verblijfsrecreatie

Binnen de gemeente Wuustwezel zijn er drie weekendzones te onderscheiden op het gewestplan.

1. Bleken

Bleken is gelegen ten zuiden van de Kalmthoutsesteenweg en bestaat uit een aantal kleinere gebiedjes met weekendverblijven. Het gebied is 108 ha groot met honderden weekendverblijven. De bebouwing varieert van caravans en kleine houten chalets tot kleine bakstenen huizen en chalets en grote woningen. De belangrijkste wegen doorheen het gebied zijn de Duinenstraat, Bleken en Ertboringenweg (verharde wegen). De weekendverblijven worden ontsloten door deels verharde, deels zandwegen.

2. Molenheide

Molenheide is gelegen ten noorden van de Nieuwmoersesteenweg. Het gebied is 8 ha groot. Langsheen de Molenheide staan enkele grote bakstenen woningen (er zijn er nog in aanbouw). De weekendverblijven aan de Uilendreef, Pimpeldreef en Koekoeksdreef zijn caravans en houten chalets (en enkele kleine stenen woningen). De weekendverblijven zijn meestal ontsloten door zandwegen.

3. Hoge Heide

Hoge Heide grenst aan het Groot Schietveld en aan camping Keienvan. Het gebied is 13 ha groot. Camping Keienvan is een belangrijke recreatieve trekker, die gelegen is aan een natuurlijk ven tussen de bossen. De bebouwing varieert van kleine caravans en chalets tot grote bakstenen woningen met alle comfort. De zone is toegankelijk vanaf de Fazantendreef. De verblijven worden ontsloten door een zandweg.

Infrastructurele uitrusting van de weekendzones in gebied voor verblijfsrecreatie³¹

Deze drie zones in Wuustwezel hebben allen water, elektriciteit, kabeltelevisie en telefoon. Gas en riolering ontbreekt. De hoofdwegen zijn meestal verhard en er is straatverlichting aanwezig. Het huisvuil wordt huis aan huis opgehaald.

Cijfergegevens weekendverblijven

In onderstaande tabel wordt het aantal weekendverblijven per zone weergegeven. Er is een opsplitsing aangebracht in de verblijven die permanent bewoond zijn (op basis van de inschrijvingen in het bevolkingsregister) en woningen die enkel tijdelijk gebruikt worden (op basis van het belastingkohier op de tweede verblijven).

tabel 9: aantal weekendverblijven in zones voor verblijfsrecreatie

weekendzone	totaal aantal woningen	Aantal tweede verblijven	Aantal hoofdverblijven	% permanent bewoond
Bleke Heide	547	336	211	39
Molenheide	35	14	21	60
Hoge Heide en Keienvan	123	49	74	60
Totaal	705	399	306	43

³⁰ Uijt: Inventaris weekendverblijven, gemeente Wuustwezel, 3 juli 1998. Recentere ramingen (2005) duiden echter op 70 à 75%.

³¹ Volgens het K.B. van 30-10-1973 dienen volgende infrastructuren voorzien te zijn:

een perfecte afwatering; de toegangsweg moet een kruinbreedte hebben van ten minste 6 m en een verhardingsbreedte van 4 m; elk perceel moet een aansluiting hebben voor elektriciteit en water; indien er geen rioolnet aanwezig is, moet elk perceel aangesloten zijn op een septische tank; de gemeenschappelijke gebouwen en de hoofdwegen moeten verlicht zijn.

Het percentage permanent bewoonde weekendverblijven is in Wuustwezel redelijk hoog. Alleen in Brecht (63%) en Schilde (52%) is dit percentage hoger. In totaal zijn er 90 weekendverblijven die gesitueerd zijn buiten de zones voor verblijfsrecreatie op het gewestplan.

Weekendzones niet gelegen in gebied voor verblijfsrecreatie

Naast de bovenvermelde drie op het gewestplan aangegeven zones voor verblijfsrecreatie komen er in Wuustwezel nog enkele zones voor waar er een concentratie is van weekendverblijven, en die niet in gebied voor verblijfsrecreatie liggen³².

1. Huisheuvelstraat-Polderstraat

Ten zuiden van het containerpark bevindt zich een niet volgens het gewestplan aangegeven zone voor weekendrecreatie, die in agrarisch gebied ligt. Er staan 10 verblijven, veelal caravans of houten chalets.

2. Everdijkruis - Fazantendreef

Dit is een kleine zone die gelegen is tussen de Bredabaan en de Fazantendreef. De zone is gelegen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Het terrein is bebost, met ca. 15 weekendverblijven; het leunt deels aan bij Hoge Heide. De toegankelijkheid van het terrein kan verbeterd worden.

3. Zondreef-Slangerit-Hazendreef

Deze vrij grote zone grenst aan Bleken en is gelegen tussen de Witgoorsebaan en de Duinenstraat. Er zijn ca. 50 tweede verblijven (caravans en chalets), hoofdzakelijk gelegen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

4. Akker-Grasmussendreef

Deze zone ligt ten zuiden van Bleken. De zone heeft op het gewestplan de bestemming agrarisch en natuurgebied (de Grasmussendreef is gedeeltelijk in een zone voor verblijfsrecreatie gelegen). Er zijn 15 tweede verblijven, hoofdzakelijk caravans en houten chalets.

4.4.3. Analyse van de bevolkings- en huisvestingssituatie en van de onbebouwde percelen

In het kader van de opmaak van het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan werd als één van de deelonderzoeken een woonbehoeftestudie opgemaakt. De bevolkingsgrootte, de bevolkingssamenstelling, de bevolkingsevolutie en bevolkingsprognoses, de gezinsstructuur, de analyse van de huisvesting en van de onbebouwde percelen in Wuustwezel zijn uitvoerig beschreven in bijlagen 5 en 6. In bijlagen 7 en 8 worden de woonbehoeften en de confrontatie van woonbehoeften met het bestaande aanbod behandeld. In de hiernavolgende tabel wordt een samenvatting van de binnengebieden in woongebied en woonuitbreidingsgebied met onbebouwde percelen weergegeven.³³

³² Hierbij dient te worden opgemerkt dat verreweg het grootste gedeelte van de hiernavolgende zones met weekendverblijven al bestond vooraleer het gewestplan werd opgemaakt.

³³ Volgende afkortingen worden gebruikt: WG = woongebied; WUG = woonuitbreidingsgebied; LWG = woongebied met landelijk karakter; opp. = oppervlakte in ha; gp = dit criterium vormt geen probleem; NOG = in natuurlijk overstromingsgebied; ROG = in recent overstromingsgebied.

tabel 10: overzicht binnengebieden met onbebouwde percelen in de drie dorpskernen op 31.12.2001

zie Kaart 25: elementen van de bestaande nederzettingsstructuur

Nummer op kaart	Situering / benaming	Bestemming	Opp.	Potentie aantal woningen	Water-toets	Ruimtelijke kenmerken i.v.m. geschiktheid voor bewoning
Wuustwezel						
1	Hagelkruis	WG	4,0	60	gp	binnengebied in het centrum van het hoofddorp Wuustwezel, met handel en horeca aan Achter d'Hoven, aansluitend aan bestaande bebouwing; minimale loopafstanden naar winkels en diensten.
2a	Hagelkruisakkers – Sportlaan	WUG	1,5	22	gp	binnengebied aan de noordwestelijke dorpsrand; drie zijden omsloten door bebouwing; loopafstanden naar winkels en diensten van 300 tot 500m.
2b	achter bebouwing Baan, Kalmthoutsesteenweg, Vlaanderenstraat en Slijkstraat	WUG	32,4	486	gp	binnengebied aan de noordwestelijke dorpsrand; drie zijden omsloten door bebouwing; loopafstanden naar winkels en diensten van 500 tot 1000m.
3a	Hofakker - zuid	WUG	2,7	40	gp	binnengebied aan de noordoostelijke dorpsrand; drie zijden omsloten door bebouwing; loopafstanden naar winkels en diensten van 200 tot 300m.
3b	Hofakker - noord	WUG	2,5	37	gp	binnengebied aan de noordoostelijke dorpsrand; drie zijden omsloten door bebouwing; loopafstanden naar winkels en diensten van 300 tot 400m.
4	achter bebouwing Akkerstraat, Kampweg en Achterbrug	WUG	3,6	54	NOG	binnengebied aan de zuidoostelijke dorpsrand; drie zijden omsloten door bebouwing; loopafstanden naar winkels en diensten van 400 tot 500m.
5	achter bebouwing Kampweg en kerkhof	WUG	3,5	52	NOG	binnengebied aan de zuidelijke dorpsrand; twee zijden omsloten door bebouwing; loopafstanden naar winkels en diensten van 300 tot 400m.
6	achter bebouwing Kampweg en Vloeikensstraat	WG	3,4	51	gp	binnengebied aan de zuidelijke dorpsrand; twee zijden omsloten door bebouwing; loopafstanden naar winkels en diensten van 700 tot 1000m.
Gooreind						
1	Gooreind-centrum, tussen Gasthuisstr. – Oude Baan	WG	1,9	28	gp	binnengebied in centrum van Gooreind; volledig omringd door bebouwing; loopafstanden naar winkels en diensten minimaal.
2a	Klein-Gooreind, westelijk deel	WUG	14,6	219	gp	binnengebied aan noordwestrand van Gooreind; aan drie zijden omringd door bestaande bebouwing, aanleunend aan kerkhof; loopafstanden naar winkels en diensten van 500 tot 700m.

2b	Klein-Gooreind, oostelijk deel	WUG	3,3	50	gp	binnengebied aan noordwestrand van Gooreind; aan drie zijden omringd door bestaande bebouwing, aanleunend aan kerkhof; loopafstanden naar winkels en diensten van 700 tot 1000m.
3	Gooreind-centrum, achter T. Verellenlaan en Bredabaan	WG	1,7	25	NOG	binnengebied in centrum van Gooreind; volledig omringd door bebouwing; loopafstanden naar winkels en diensten minimaal.
4	Gooreind-centrum, achter Posterijstraat - Steenbakkerijstraat, Bredabaan en Grotstraat	WG	3,0	45	gp	binnengebied in centrum van Gooreind; volledig omringd door bebouwing; loopafstanden naar winkels en diensten van 300 tot 500 m.
5	achter Eikendreef, noord	WUG	1,3	20	gp	binnengebied aan zuidrand van Gooreind; aan vier zijden omringd door bestaande bebouwing, loopafstanden naar winkels en diensten van 900 tot 1000m
6	achter Eikendreef, zuid	WUG	6,3	95	gp	binnengebied aan zuidrand van Gooreind; aan vier zijden omringd door bestaande bebouwing, loopafstanden naar winkels en diensten van 900 tot 1000m
Loenhout						
1	achter bebouwing Henningelaan – Hofdreef	WUG	2,6	39	gp	binnengebied aan noordwestrand van Loenhout; aan drie zijden omringd door bestaande bebouwing; loopafstanden naar winkels en diensten van 600 tot 700m.
2	achter bebouwing Molenbosweg – Oud- Dorpsstraat ³⁴	WG	6,1	92	oostelijk deel in NOG	binnengebied aan noordostrand van Loenhout; aan drie zijden omringd door bestaande bebouwing; loopafstanden naar winkels en diensten van 500 tot 800m.
3	achter bebouwing Wuustwezelseweg – Marsweg - Bareelstraat ³⁵	WG	3,9	58	gp	binnengebied aan zuidwestrand van Loenhout; aan vier zijden omringd door bestaande bebouwing; loopafstanden naar winkels en diensten van 300 tot 500m.
4	achter bebouwing Brechtseweg – Molenakkerstraat- Bareelstraat	WUG	5,4	81	gp	binnengebied aan zuidrand van Loenhout; aan drie zijden omringd door bestaande bebouwing; loopafstanden naar winkels en diensten van 200 tot 400m.
5	Dorens; achter bebouwing Sint-Lenaartseweg – Sint-Annastraat ³⁶	LWG	3,8	57	gp	binnengebied aan zuidrand van Loenhout; aan twee zijden omringd door bestaande bebouwing; loopafstanden naar winkels en diensten van 500 tot 700m.

³⁴ Werd recent (2002 - 2004) gedeeltelijk bebouwd

³⁵ Werd recent (2002 - 2005) gedeeltelijk bebouwd

³⁶ Werd recent (2002 - 2005) gedeeltelijk bebouwd

4.4.4. Confrontatie met bestemmingsplannen

Verspreide bebouwing in het buitengebied

In het buitengebied is veel verspreide bebouwing aanwezig. Het gaat hier in meerderheid over agrarische bebouwing: woningen én bedrijfsgebouwen. Door het steeds verder inkrimpende aantal land- en tuinbouwbedrijven komen echter steeds meer landbouwbedrijfsgebouwen leeg te staan of worden ze steeds vaker voor andere doeleinden gebruikt en worden ze zonevreemd. De woningen van ex-land- en tuinbouwers blijven meestal nog wel bewoond maar worden zonevreemd nadat ze veranderen van eigenaar die geen agrariër is. De verwachting is dat deze evolutie zich in de toekomst zal verder zetten. Ook verspreide bewoning door niet-landbouwers treft men vooral aan in de van oudsher agrarische gebieden. Vanwege de ligging in een andere bestemmingszone dan (landelijk) woongebied gaat het hier dus om zonevreemde woningen. Ook woningen die in een andere bestemmingszone (bijv. gebied voor gemeenschapsvoorzieningen) zijn gelegen dan agrarisch gebied worden tot de zonevreemde woningen gerekend.

Inventarisatie zonevreemde woningen

Kaart 27: inventaris zonevreemde woningen

Een inventaris van de zonevreemde woningen werd opgemaakt in het kader van dit gemeentelijk ruimtelijk structuurplan. In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de aantallen van deze zonevreemde woningen, ingedeeld naar gewestplanbestemming. De gewestplanbestemmingen die door de wetgever als kwetsbaar worden beschouwd en waar zonevreemde woningen voorkomen, worden in de tabel grijs weergegeven. Zonevreemde weekend- en vakantieverblijven werden niet in deze inventaris opgenomen. Onderscheid tussen vergunde, vergund geachte en niet-vergunde woningen werd in deze inventaris nog niet gemaakt, m.a.w. de juridische toestand van de woningen werd hier nog buiten beschouwing gelaten.

tabel 11: inventaris van de zonevreemde woningen

Bestemming gewestplan	Aantal
Agrarisch gebied	382
Landschappelijk waardevol agrarisch gebied	178
Gebied voor gemeenschapsvoorziening en openbaar nut	1
Parkgebied	4
Recreatiegebied	1
Natuurgebied	6
Bosgebied	11
Totaal	582

bron: IGEAN

Hieruit kan geconcludeerd worden dat het probleem van de zonevreemde woningen in Wuustwezel relatief groot is.

Typologie zonevreemde woningen: indeling in categorieën

Kaart 28: typologie zonevreemde woningen

Bedoeling van de typologie

De typologie moet het concreet mogelijk moeten maken om, in combinatie met de gewenste ruimtelijke structuur, een gebiedsgericht beleid voor de zonevreemde woningen uit te stippelen.

Gehanteerde categorieën en hun definities

In relatie tot de bepalingen terzake van het Decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, dient onderscheid gemaakt te worden tussen primo niet-kwetsbare gebieden, secundo kwetsbare gebieden (niet in parkgebied) en tertio parkgebied. Omwille van de bijzondere problematiek van woningen in recreatiegebieden (eventuele mogelijkheden voor verblijfsrecreatie, conciërgewoningen, eventuele uitbreidingen voor recreatiefuncties...) worden deze woningen apart beschouwd.

Bovendien vergt de toepassing van hetzelfde decreet van 18 mei 1999 inzake monumenten dat er een bijkomend onderscheid wordt gemaakt tussen "gewone" woningen en woningen die als monument beschermd worden. Het is bovendien ook zinvol om niet alleen de zonevreemde woningen die als monumenten zijn beschermd te specificeren, maar ook de cultuurhistorisch waardevolle gebouwen. Het is immers enerzijds belangrijk dat een cultuurhistorisch waardevol gebouw zijn cultuurhistorische getuigenwaarde blijft vervullen. Elke verbouwing of uitbreiding dient in dat perspectief te worden bekeken. Anderzijds kunnen vele cultuurhistorisch- waardevolle gebouwen hun vroegere functies niet meer volhouden, maar kunnen ze wel uitermate geschikt worden gemaakt voor nieuwe functies. Dit noopt enerzijds tot een bijkomend advies van de afdeling Monumenten en Landschappen, anderzijds tot een speciale regeling m.b.t. functies en volumevergroting. Hiervoor kan gesteund worden op de inventaris, opgenomen in de reeks "Bouwen door de Eeuwen heen".

Daarnaast zal men rekening dienen te houden met het feit dat het Groot Schietveld is opgenomen als Habitatrichtlijngebied;

Praktisch komen volgende vijf typeringscategorieën voor in Wuustwezel:

1. zonevreemde woningen in AG³⁷
2. zonevreemde woningen in gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut
3. zonevreemde woningen in PG³⁸
4. zonevreemde woningen in recreatiegebied
5. zonevreemde woningen in ruimtelijk kwetsbaar gebied (natuurgebied en bosgebied).

tabel 12: overzicht typeringscategorieën zonevreemde woningen

Bestemming	Agrarisch gebied (niet kwetsbaar)	Gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut (niet kwetsbaar)	Ruimtelijk kwetsbaar gebied (niet in parkgebied)	Parkgebied	Recreatiegebied
Aantal	560	1	17	4	1
Aanduiding op kaart "typologie"					

³⁷ AG = agrarisch gebied

³⁸ PG = parkgebied

4.4.5. Trendprognoses nederzettingsstructuur

Druk op de woningmarkt en op de nog onbebouwde percelen

Uit de analyse van de huisvestingssituatie blijkt de grote druk naar nieuwe bouwgronden voor ééngezinswoningen tijdens de voorbije decennia. Binnen de bestemming woongebied van het gewestplan zijn echter nog heel wat verdere mogelijkheden tot invulling van onbebouwde percelen. Ook de woonuitbreidingsgebieden rond de dorpscentra zijn nog lang niet uitgeput, maar de mogelijke invulling ervan is afhankelijk van de aangetoonde woonbehoeften voor de eigen bevolkingsgroei. Daarnaast bestaat nog de mogelijkheid voor verdere invulling van het woongebied met landelijk karakter. De trendmatig blijvend grote vraag naar bouwgronden in combinatie met het niet aansnijden van woonuitbreidingsgebieden kan echter leiden tot verdere sluipende invulling van de woonlinten.

Totaal reëel aanbod aan potentiële bouw mogelijkheden voor woongelegenheden

Een gedetailleerde bepaling van het aanbod van onbebouwde percelen (en daarmee ook het aanbod aan bouw mogelijkheden) is te vinden in bijlage 6, paragrafen 6.12 tot en met 6.16.

Vanuit deze inventaris van het theoretisch aanbod van onbebouwde percelen in woon- en woonuitbreidingsgebied kan het totale reële aanbod aan potentiële bouw mogelijkheden op 01.01.2002 als volgt berekend worden:

- reëel beschikbare bouwgronden	369 percelen
- verdichtingsmogelijkheden met appartementen	+ 34 woningen
- verdichting door sanering bedrijfsruimten	<u>+ 0 woningen</u>
Totaal:	403 potentiële woongelegenheden

Totale bouw- en verbouwingsbehoefte

Een gedetailleerde bepaling van de totale bouw- en verbouwingsbehoefte volgens 4 prognoses is te vinden in bijlage 7. Hierbij wordt uitgegaan van enerzijds drie gesloten prognoses en anderzijds één open prognose.

De eerste gesloten prognoses vertrekt vanaf 01.01.1992.

De tweede gesloten prognose, de MIRA-2-projectie, vertrekt vanaf het basisjaar 1995, met opname van het aantal gezinnen dat tussen 1992 en 1995 al bijkomend was gerealiseerd.

Prognoses 3 en 4 vertrekken van de werkelijke toestand op 01.01.2002.

Volgende tabel vat deze 4 scenario's samen.

tabel 13: totale woonbehoeften in Wuustwezel (1992-2007) volgens de vier scenario's

	progno-se aantal gezin-nen 2007	prognose behoefte bijkomende woningen 31.12.2007 t.o.v. 31.12.1991	behoefte bijkomende woningen op 31.12. 2007 t.o.v. 31.12.1991, incl. + 20% voor behoefte structuur- ondersteunend hoofddorp type I voor prognoses 1, 2, 3	behoefte bijkomende woningen op 31.12. 2007 t.o.v. 31.12.2001, incl. + 20% voor behoefte structuur- ondersteunend hoofddorp type I voor prognoses 1, 2, 3
1. gesloten prognose 1991 - 2007	6.063 ³⁹	833	1.000	- 219
2. MIRA-2-projectie	6.537	1.324	1.589	+ 370
3. gesloten prognose 2001 - 2007	6.818	1.615	1.938	+ 719
4. open prognose 2001 - 2007	7.135	1.943	1.943 ⁴⁰ ,	+ 724 (zonder 20% voor behoefte structuur- ondersteunend hoofddorp type I)

bron: woonbehoeftestudie Wuustwezel

- Opmerkingen in verband met de MIRA-2-projectie (prognose 2)⁴¹:
 - De provincie gaat uit van de MIRA-2-projectie. Hierin is sprake van een aangroei van 1.279 gezinnen tussen 01.01.1992 en 31.12.2007. Gerekend met de bijkomende frictieleegstand betekent dit een aangroei van 1.324 woningen in dezelfde periode. Aangezien Wuustwezel in het RSPA geselecteerd is als structuurondersteunend hoofddorp type I, wordt deze bijkomende behoefte vergroot met 20%, wat het quotum van mogelijke bijkomende woningen volgens de MIRA-2-projectie op 1.589 brengt. Dit wordt door de provincie als een maximale behoefte beschouwd.
 - In de periode 1991 – 2001 was er een aangroei van 1.219 woningen⁴². Dit betekent dat er een restbehoefte is voor de periode 2002-2007 volgens de MIRA-2-projectie van: 1.589 – 1.219 = 370 woningen.
- Opmerkingen in verband met de open prognose (prognose 4):
 - De gemeente meent echter dat de bevolkingsontwikkeling volgens deze open prognose realistischer is⁴³. De werkelijke aangroei gaat immers sneller dan de MIRA-II-prognose. Deze demografische evolutie (van eigen groei en inwijking) kan ook niet worden bijgestuurd, vermits daarvoor geen wettelijke instrumenten voorhanden zijn. In de open prognose is sprake van een aangroei van 1.877 gezinnen tussen 01.01.1992 en 31.12.2007. Gerekend met de bijkomende frictieleegstand betekent dit een aangroei van 1.943 woningen in dezelfde periode. Vermits dat deze open prognose al rekening houdt met de trendbeweging van immigratie, is het niet nodig deze behoefte te vergroten met

³⁹ Het reëel aantal gezinnen op 31.12.2001 was 6.471.

⁴⁰ Zonder vermeerdering met 20%-behoefte structuurondersteunend hoofddorp type I.

⁴¹ Een gedetailleerde bepaling van de confrontatie van het aanbod aan bouwmogelijkheden met de behoeften is te vinden in bijlage 8, punt 8.1.

⁴² In dezelfde periode was er een aangroei van 1.285 gezinnen; er zijn dus iets meer gezinnen bijgekomen dan woningen, wat kan wijzen op woningschaarste.

⁴³ Op 31.12.2005 waren er in Wuustwezel 18.339 inwoners, wat overeenkomt met 6.669 gezinnen, wat dus al ruimschoots méér is dan de prognose van de MIRA-II-projectie voor 31.12.2007 van 6.537 gezinnen voor 31.12.2007.

20% als structuurondersteunend hoofddorp type I; de trend van immigratie, die de laatste jaren heeft plaats gehad, is in deze open prognose immers reeds verrekend.

- In de periode 1991 – 2001 was er een aangroei van 1.219 woningen. Dit betekent dat er een restbehoefte is voor de periode 2002-2007 volgens deze open prognose van: $1.943 - 1.219 = 724$ woningen.

Confrontatie totale woonbehoefte versus reële woning- en bouwgrondaanbod voor de periode 2002 – 2007

Het woningaanbod op 31.12.2001 wordt geschat op 403 woningen⁴⁴. Hieruit kan besloten dat voor 2002 – 2007, afhankelijk van de gehanteerde prognosemethodiek:

- in prognose 1 het aanbod (403) de behoefte (-219) met 622 onbebouwde percelen (bouwmogelijkheden voor potentiële woningen), ruim overtreft; volgens deze prognose zou er dus een ruim overschot aan onbebouwde percelen zijn (het aanbod is volgens deze prognose veel groter dan de vraag).
- in prognose 2 (MIRA 2 – projecties) het aanbod aan onbebouwde percelen de behoefte met 33 woningen overtreft. Ook volgens deze prognose is het aanbod (403) dus groter dan de vraag (370).
- in prognose 3: de behoefte (719) het aanbod (403) met 316 woningen overtreft; volgens deze prognoses is het aanbod dus niet voldoende en dient er gezocht te worden naar het bouwrijp maken van bijkomende onbebouwde percelen.
- in prognose 4: de behoefte (724) het aanbod (403) met 321 woningen overtreft; ook volgens deze prognoses is het aanbod dus niet voldoende en dient er gezocht te worden naar het bouwrijp maken van bijkomende onbebouwde percelen.

4.4.6. Knelpunten en bedreigingen

Sterke immigratie vanuit Nederland⁴⁵ en behoefte voor voldoende opvang van eigen bevolking

Figuur 5: sociale woningen in Gasthuisstraat, Gooreind

Wuustwezel is een gemeente in het buitengebied, maar met een grote grens aan Nederland, van waaruit veel kapitaalkrachtige Nederlanders immigreren, die de woningmarkt verstoren. Dit kan tot verdringing van de eigen inwoners op de woningmarkt leiden. Het jarenlang gevoerde grond- en woonbeleid, onder meer door realisatie van sociale verkavelingen en sociale woningbouw, kan in het gedrang komen door de bovengenoemde verdringing door immigratie van Nederlanders.

De opvang van de eigen bevolking kan dus een knelpunt worden, terwijl de

gemeentelijke overheid dit tot haar taken blijft rekenen.

⁴⁴ Zie bijlage 6, punt 6.16.

⁴⁵ Zie ook: In- en uitwijking in Vlaamse steden en gemeenten, pag. 34., Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Stativaria 33, augustus 2004. Hieruit blijkt dat Wuustwezel hoog scoort inzake externe migratie van vooral oudere immigranten.

Gebrek aan sociale woningen en aan mogelijkheden voor sociale bouwmaatschappijen om hun rol te vervullen

Uit de analyse van de sociale huisvesting, zoals weergegeven in bijlage 6.11, blijkt dat enerzijds de vraag naar sociale huurwoningen met ca. 10% per jaar stijgt, anderzijds het aanbod ervan stagneert. Dit leidt tot een onevenwicht, wat zich weerspiegelt in de steeds maar langer wordende wachtlijsten. Hetzelfde kan gesteld worden voor sociale koopwoningen en voor sociale verkavelingen. Er is m.a.w. op dit ogenblik een groot tekort aan sociale huisvesting in de gemeente Wuustwezel. Het gebrek aan bouw mogelijkheden maakt het voor de sociale bouwmaatschappijen onmogelijk om hun rol te vervullen zoals artikel 45 van de Vlaamse Wooncode het voorschrijft.

Hiërarchie van de kernen

De huidige en toekomstige hiërarchie van de drie dorpskernen en de verschillende gehuchten is voorsnog niet gekend⁴⁶. Vooreerst zal het nodig zijn om in het GRS deze hiërarchie gefundeerd vast te leggen en dan keuzen te maken i.v.m. Wuustwezel als gemeente met een structuurondersteunend hoofddorp type I in het RSPA.

Legale woningen, maar zonevreemd

Het niet overeenstemmen van de planologische bestemming met de feitelijke toestand van een gebouw veroorzaakt problemen bij het uitreiken van stedenbouwkundige vergunningen en vormt vooral in de kwetsbare gebieden een probleem inzake ruimtelijke planning. Er kunnen bijvoorbeeld problemen ontstaan m.b.t. het verkrijgen van vergunningen voor verbouwingen en uitbreidingen van zonevreemde woningen. Het is daarom van belang dat aan deze zonevreemde woningen een duidelijk statuut wordt gegeven, in het kader van de gewenste ruimtelijke structuur. De bestaande toestand moet beoordeeld worden in functie van ondermeer wetgeving op de ruimtelijke ordening en milieuwetgeving, impact op de omgeving, randvoorwaarden van natuurlijke en agrarische structuur en visie op de totale ruimtelijke structuur van de gemeente.

Permanent wonen in weekendzones

Zoals hierboven reeds is aangestipt wordt ca. 43%⁴⁷ van de weekendverblijven in Wuustwezel permanent bewoond. Dit oneigenlijk en intensiever gebruik van de weekendverblijven, met hun groot aantal en hun grote dichtheid, vergroot de druk op het milieu (doordat de nodige infrastructurale uitrusting soms ontbreekt, vooral wegverharding, riolering en afvalwaterzuivering) en vermindert het natuurlijk areaal. Het is voor de gemeente bovendien een verplichting om bewoners ervan in te schrijven in de bevolkingsregisters als deze daarom verzoeken, ook al zijn deze niet afkomstig van Wuustwezel.

4.4.7. Kwaliteiten en potenties

Eigen identiteit en verschijningsvorm van de drie kernen

De drie kernen binnen de gemeente hebben ieder een eigen identiteit en verschijningsvorm.

Wuustwezel heeft zich ontwikkeld tot een hoofddorp. Deze ontwikkeling vond plaats eerst rond de Dorpsstraat en Kloosterstraat, waarvan nog enkele oudere gebouwen getuigen. Na de aanleg van de Bredabaan is de ontwikkeling naar het noorden, veelal langs deze nieuwe baan, verschoven. Loenhout is een typische landelijke kern van de

⁴⁶ In het RSPA is de keuze van hoofddorp open gelaten tussen Wuustwezel en Gooreind; gemeenten met twee hoofddorpen kunnen in hun GRS zelf één hoofddorp kiezen (pag. 193).

⁴⁷ Volgens recentere ramingen (2005) is reeds 70 à 75% bewoond.

Noorderkempen, met nog typische oude woningen en gebouwen, vooral aan de Oud-Dorpsstraat, Kerkblokstraat en Pastoriestraat. Gooreind heeft zich ontwikkeld tot belangrijke woonkern, rondom de Theo Verellenlaan en de Oude Baan. De aanleg van de Bredabaan heeft de ontwikkeling gestuurd in zuidoostelijke richting.

Deze duidelijke eigen identiteit van elke dorpskern is een troef voor de verdere ontwikkeling: de herkenbaarheid en de eigen atmosfeer van elke dorpskern hoeft niet gecreëerd te worden, maar kan gewoon gehandhaafd worden.

Mogelijkheden voor inbreiding en kernversterking

In het verleden was er een kwaliteitsvol en actief beleid inzake sociale woningbouw en sociale verkavelingen. Op die manier konden immers heel wat eigen inwoners in de gemeente aan een betaalbare woning geraken.

Binnen en direct aanleunend aan de verschillende dorpskernen zijn nog verschillende terreinen of clusters van onbebouwde percelen vrij. Deze bieden mogelijkheden voor inbreiding en kernversterking (zie tabel “overzicht binnengebieden met onbebouwde percelen in de drie dorpskernen”), desgevallend voor sociale woningen.

4.5. Bestaande ruimtelijk-economische structuur

4.5.1. Definities

De ruimtelijk-economische structuur van een ruimte is de samenhang tussen gebieden die hoofdzakelijk worden gekarakteriseerd door economische activiteiten⁴⁸. In dit gemeentelijk ruimtelijk structuurplan zijn vooral de locatie, de omvang, de aard en de relaties binnen de ruimtelijk-economische structuur en met andere ruimtelijke structuren van belang.

Het begrip “economische activiteiten “ wordt hierbij beperkt tot:

1. KMO- en industriegebieden
2. de kleinhandel
3. de diensten; gemeentelijke diensten, onderwijs.

4.5.2. Elementen van de bestaande ruimtelijk-economische structuur

KMO- en industriegebieden

Kaart 29: elementen van de bestaande ruimtelijk-economische structuur

Kaart 30: evolutie bezetting kMO-terrein Grens

Kaart 31: evolutie bezetting kMO-terrein Wuustwezelseweg (Loenhout)

Kaart 32: evolutie bezetting kMO-terrein Sterbos

Kaart 33: evolutie bezetting kMO-terrein Kampweg

Kaart 34: evolutie bezetting kMO-terrein Gooreind

In de gemeente Wuustwezel zijn volgende KMO-zones gelegen:

- a. KMO-zone Wuustwezelseweg (Loenhout)
- b. KMO-zone Bouwbedrijf Van Velthoven (Loenhout)
- c. KMO-zone melkerij Loenhout

⁴⁸ Definitie uit het R.S.P.A., pag. 53.

- d. KMO-zone melkerij Wuustwezel
- e. KMO-zone Sterbos (Kalmthoutsesteenweg)
- f. KMO-zone Kampweg (Wuustwezel)
- g. KMO-zone Verellen Cigarillos (Bredabaan te Gooreind)
- h. KMO-zone Grens (Bredabaan te Braken)

In bijlage is een overzicht opgenomen van alle bedrijven die gevestigd zijn op de KMO-zones Wuustwezelseweg, Sterbos en Grens.

Daarnaast ligt ten oosten van Loenhout nog het bedrijventerrein van Fluxys (i op kaart 29).

a. KMO-zone Wuustwezelseweg te Loenhout

Deze KMO-zone is gelegen ten westen van de kern Loenhout en wordt ruimtelijk begrensd door de Wuustwezelseweg, Schotteweg en de Verbrand Hofstraat. De zone is 8.0 hectare groot en nagenoeg volledig bezet.

De bedrijven zijn toegankelijk vanaf alle drie voornoemde wegen. De bebouwing bestaat voornamelijk uit stalen constructies. Aan de zuidzijde van de Verbrand Hofstraat zijn woningen in open bebouwing gerealiseerd, direct aangrenzend aan de KMO-zone. Deze bebouwing wordt voortgezet aan de Schottestraat, waardoor hier een aanzet van een lint wordt gevormd. In bijlage 10 is een overzicht van alle bedrijven die gevestigd zijn op deze KMO-zone opgenomen. Deze KMO-zone is nagenoeg volzet.

b. KMO-zone bouwbedrijf Van Velthoven te Loenhout

Bouwbedrijf Vanvelthoven is gelegen aan de Hofdreef. Deze dreef is ingericht als 30 km-zone. Het bedrijf bevindt zich achter de traditionele bebouwing en is toegankelijk via een brede toegang die uitmondt op de Hofdreef en in het verlengde ligt van de Kruisdreef. Deze laatste dreef vormt de ontsluitingsweg van het bedrijf. De bedrijfsbebouwing, die tot tot in het landelijk gebied gaat, bestaat uit grootschalige witte loodsen. Buiten de loodsen ligt ook materiaal opgeslagen. Deze KMO-zone is volzet.

c. Melkerij Loenhout

De melkerij in Loenhout is een baken voor wie de kern nadert vanaf de St. Lenaartseweg. De silo torent, evenals de kerktoren, hoog uit boven de woonhuizen. De Melkerij is een historisch gegeven in Loenhout. Sinds 1896⁴⁹ was de stoommelkerij een extra stimulans voor de oriëntering naar de veeteelt (hoewel nu ook pluimvee-, varkens- en tuinbouwbedrijven aanwezig zijn). De melkerij leunt dicht aan tegen het centrum van Loenhout. Recent is de beslissing genomen om de melkerij om te bouwen tot woningen zodat de KMO-zone Melkerij niet meer als zodanig zal functioneren.

d. Melkerij Wuustwezel

Melkerij Sint-Marie aan de Bredabaan in Wuustwezel is opgericht in 1907. Het complex is gelegen op de hoek Bredabaan-Brekelen. Het is een vrij groot complex (grote bedrijfsoppervlakte). De bebouwing bestaat uit een metalen en bakstenen constructie. Het terrein is toegankelijk vanaf de Bredabaan. Het gebouw vormt geen baken in het landschap zoals in Loenhout. Deze KMO-zone is volzet.

e. KMO-zone Sterbos (Kalmthoutsesteenweg)

De KMO-zone is gelegen ten westen van de deekern Wuustwezel en wordt ruimtelijk begrensd door de Kalmthoutsesteenweg in het noorden en landelijke wegen in een landelijk kleinschalig gebied in het zuiden. De huidige bedrijven zijn veelal direct toegankelijk via de Kalmthoutsesteenweg wat gevaarlijke situaties op kan leveren (hoge

⁴⁹ Uit: GNOP, 29-01-1996, blz. 1

snelheden van het verkeer op deze weg). De situatie omtrent uitrustings- en bezettingsgraad is begin 2005 als volgt:

- Het terrein meet 15 hectare en is bijna volledig uitgerust en bijna volledig bezet.
- Er blijven nog enkele percelen over, waarvan nog een 3-tal achterliggende percelen die nog ontsloten dienen te worden, met een gezamenlijke oppervlakte van ca. 3 ha.

f. KMO-zone Kampweg (ten zuidoosten van Wuustwezel)

Figuur 6: situatieschets Kampweg

Deze ambachtelijke zone is tegen het militair domein, aan de westzijde van de Kampweg gelegen. Deze kleine concentratie bestaat uit een aaneengesloten rij loodsen. Een achterwaartse uitbreiding (op het perceel achter de loodsen aan de straatkant) werd in 1993 met de nodige vergunningen gerealiseerd, evenwel zonder aanpassing van de KMO-zone. Dat maakt dat deze constructie zonevreemd is (zie figuur)⁵⁰. Ten noorden ervan liggen nog enkele kleine ingesloten percelen braak; ook verschillende percelen langs de Schaapsdijk zijn onbebouwd. Aan de overzijde van de KMO-zone Kampweg zijn ook nog enkele percelen onbebouwd weiland. De bereikbaarheid via de Kampweg is uitstekend, maar de toegang wordt enigszins gehinderd door snel verkeer.

g. Verellen Cigarillos te Gooreind

Deze zone (industriegebied) is gelegen aan de oostkant van de Bredabaan in Gooreind. Verellen Cigarillos is hier al lang gevestigd. Deze locatie vormt een historische site binnen de gemeente. Het pand van Verellen is een vrij grootschalig langgerekt gebouw evenwijdig aan de Bredabaan (metalen constructie). Het geheel is ruimtelijk niet storend binnen de omgeving. De KMO-zone is volledig bezet.

h. KMO-zone Grens (Bredabaan te Braken)

De KMO-zone Grens bevindt zich in het noorden van de gemeente aan de grens met Nederland. Het gebied is 6 hectare groot. Aan weerszijden van de Bredabaan (ter plaatse van de vroegere grensposten) heeft zich een zone ontwikkeld met uiteenlopende bedrijven. Het is ook hierdoor dat de zone een rommelige aanblik heeft. De bebouwing is ook van verschillende aard. Een tankstation en een aantal metalen constructies worden afgewisseld met gewone woonhuizen die zijn omgevormd tot café of zijn uitgebouwd tot discotheek. De kleurstellingen van de gebouwen zijn zeer divers. Er is voor de gehele KMO-zone een BPA⁵¹ opgemaakt. De bestaande horecazaken, kleinhandelszaken en dancings en discotheken kunnen blijven bestaan. Bij het beëindigen van deze activiteiten krijgen de betrokken percelen automatisch de

⁵⁰ Volgende afkortingen worden in deze figuur gebruikt: MD = militair domein; LWAG = landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

⁵¹ Uit: BPA Grens, Verantwoordingsnota, IGEAN, 7 juli 1999

bestemming KMO-zone. De zone zal worden omgeven door een groene buffer met een breedte van 5 m om ze landschappelijk te integreren in het omliggende agrarisch gebied. Twee vergunde woningen die zijn gesitueerd in het agrarisch gebied worden bestemd voor vrijstaande woningbouw. Indien de horeca-zaken met hun parkeerterreinen buiten beschouwing worden gelaten, dient gesteld dat deze KMO-zone volzet is.

i. Fluxys (vroeger Distrigas)

Fluxys (vroeger Distrigas) is gelegen in agrarisch gebied ten oosten van de E19. Het geheel beslaat een redelijk grote oppervlakte en is opvallend aanwezig in het landschap. De bebouwing bestaat uit een paar grote gebouwen (stenen en metalen constructies) en enkele kleinere kantoorgebouwen. Daarnaast zijn er natuurlijk de verschillende pipleidingen bovengronds die het beeld domineren.

Zonevreemde bedrijven

Tijdens de voorbereiding van dit voorontwerp van GRS werd een aanvang gemaakt met de studie van de zonevreemde bedrijven⁵². Het ligt in de bedoeling om een sectoraal BPA op te maken voor de bedrijven die ter plaatse kunnen blijven.

Uit de eerste inventarisatie ervan blijkt dat er een 10-tal bedrijven zonevreemd zijn; deze zijn opgenomen in bijlage 11. Hieruit blijkt dat een 6-tal gegroeid zijn als para-agrarisch bedrijf en dat er nergens omgevingshinder gesignaleerd werd.

Kleinhandel

De handelsvoorzieningen in de gemeente Wuustwezel zijn uitgebouwd en gericht op het lokale niveau. Elke deeltoren beschikt over een eigen kleinhandelsconcentratiezone. In Wuustwezel vormt de Bredabaan en de Dorpsstraat de belangrijkste zone met handel en voorzieningen. In Loenhout is de Kapelstraat met uitlopers naar de Stoffezandstraat en Hoogstraatseweg het centrumgebied met handel en diensten en in Gooreind vormt de Theo Verellenlaan met de Kerkplaats de ruggengraat van de kleinhandel en diensten. Vooral in Gooreind is de kleinhandel echter minimaal uitgebouwd.

Diensten

Gemeentelijke diensten

Het zwaartepunt van de gemeentelijke diensten ligt wel in Wuustwezel, maar toch hebben Loenhout en Gooreind ook een belangrijk aandeel aan diensten. Zowel het gemeentehuis, het politiecommissariaat, de brandweer, het gemeenschapscentrum, de sporthal, de gemeentelijke openbare bibliotheek en het gemeentemagazijn zijn gelegen in Wuustwezel. Maar zowel Loenhout als Gooreind hebben een eigen wijkhuis, een uitleenpost van de gemeentelijke bibliotheek, een postkantoor en een eigen gemeenschapscentrum. In Gooreind bevindt zich het OCMW en het vormingscentrum 't Gasthuis. Loenhout bezit een eigen sportschuur. Het containerpark bevindt zich in de Polderstraat, in het noorden van de gemeente, op de vroegere, gesaneerde en heringerichte stortplaats. Deze locatie is vlot bereikbaar vanuit Loenhout en Wuustwezel. Het gemeentebestuur is in onderhandeling met het gemeentebestuur van Kalmthout opdat de bewoners van Gooreind gebruik zouden kunnen maken van het containerpark van Kalmthout gelegen aan het industrieterrein Bosduin.

⁵² Deze studie is nog lopende. Het ligt in de bedoeling om een inschatting te maken in welke mate zonevreemde bedrijven ter plaatse kunnen blijven, al dan niet met uitbreiding, of op termijn dienen te verhuizen naar een KMO-zone, waar betere accommodaties en uitbreidingsmogelijkheden worden aangeboden.

Onderwijs

In Wuustwezel zijn de volgende onderwijsinstellingen⁵³ in de drie woonkernen en in Sterbos en Braken aanwezig:

tabel 14: onderwijsinstellingen met hun ligging op 01-10-2000

School		Meisjes	Jongens	Totaal
A. Wuustwezel				
Gem. Lagere School Wuustwezel-Centrum Dorpsstraat 5	L.O. ⁵⁴	49	183	232
Gemeenschapsonderwijs Wuustwezel Hagelkruis 50 (centrum)	Kleuters L.O.	15 29	15 29	30 58
Helpt Elkanderstraat 35 (Gooreind)	Kleuters	18	21	39
Gesub. Vrije Lagere School Wuustwezel-C. Kloosterstraat 7	Kleuters L.O.	74 137	76 9	150 146
Stella Matutina Instituut Kloosterstraat 7	S.O. ⁵⁵	483	96	579
B. Gooreind				
Gesub. Vrije Lagere School Gooreind Oude Baan 92	Kleuters L.O.	85 128	102 30	187 158
Gemeenschapsonderwijs Wuustwezel Helpt Elkanderstraat 35 (Gooreind)	Kleuters	18	21	39
Gem. Lagere School Gooreind Gasthuisstraat 8	L.O.	67	162	229
C. Loenhout				
Gesub. Vrije Lagere School Loenhout Stoffezandstraat 15 Kapelstraat 2	Kleuters L.O.	68 143	70 14	138 157
Gem. Lagere School Loenhout Kerkblokstraat 16	L.O.	28	120	148
D. Sterbos				
Gesub. Vrije Lagere School Sterbos Nieuwmoerse Steenweg 80	Kleuters L.O.	54 74	45 72	99 146
Lagere School Berkenbeek (Buitengewoon onderwijs) Nieuwmoerse Steenweg 113b	Kleuters L.O.	2 96	6 168	8 264
Buitengewoon Secundair Onderwijs Nieuwmoersesteenweg 113c	S.O.	39	50	89
E. Braken				
Gesub. Vrije Lagere School Braken Bredabaan 124 Berkendreef 2	Kleuters L.O. L.O.	22 28 28	24 26 25	46 54 53

bron: gemeente Wuustwezel

Zoals blijkt uit bovenstaande tabel heeft iedere woonkern zijn eigen scholen voor kleuter en lager onderwijs. Dit is ook het geval in de gehuchten Sterbos en Braken. In de woonkern Wuustwezel bevindt zich nog een belangrijke secundaire school. En ten westen van Sterbos, langs de Nieuwmoersesteenweg, bevindt zich ook nog een belangrijke school voor buitengewoon onderwijs.

⁵³ De aantallen leerlingen worden hier illustratief vermeld, omdat de grootte van de school een indicatie geeft van het functioneel belang dat ze vervult voor de verschillende kernen en gehuchten.

⁵⁴ L.O.= lager onderwijs

⁵⁵ S.O. = secundair onderwijs

4.5.3. Trendprognoses ruimtelijk- economische structuur

Aanbod aan KMO-zones

De nog beschikbare percelen in de bedrijventerreinen van Wuustwezel worden systematisch opgevuld: in bijlage 10, punt 10.2 is de groei van de KMO-zones tijdens de periode 1992 – 2006 weergegeven. De toestand voor de verschillende bedrijventerreinen kan momenteel (einde 2006) als volgt worden geschetst:

1. KMO-zone Wuustwezelseweg (8 ha, Loenhout): volledig bezet en geen verdere mogelijkheid tot uitbreiding.
2. KMO-zone Sterbos (15 ha, Kalmthoutsesteenweg): bijna volledig bezet; ca. 3 ha achterliggende percelen kan nog worden uitgerust.
3. KMO-zone Grens (6 ha, Bredabaan): volledig bezet. Evenwel kunnen nog enkele percelen vrijkomen als een aantal horecazaken, discotheken en kleinhandel hun activiteiten stopzetten.
4. Alle andere KMO-zones zijn volledig bezet.

In 't totaal kan gesteld worden dat op korte termijn (vanaf 2007) er nagenoeg geen aanbod meer is binnen de bestaande KMO-zones voor verdere invulling. De mogelijkheden van zonevreemde bedrijven voor verhuizen naar een lokaal bedrijventerrein en voor de groei van de eigen bedrijven zijn dus momenteel bijna nihil.

Vraag naar KMO-zones

Uit de analyse van de groei van de bedrijventerreinen tijdens de jongste 15 jaren blijkt dat:

- de groei van de verschillende KMO-zones nogal “schoksgewijs” plaats vond;
- tijdens de laatste vijf jaren was er een sterke groei vooral in de KMO-zone Sterbos, wat resulteerde in het nagenoeg volledig bezetten van deze KMO-zone;
- berekend over deze laatste 15 jaren is er een gemiddelde groei van: $ca. 7,5ha : 15 = ca. 0,5 ha$ per jaar.

Indien men ervan uitgaat dat de groei van de laatste 15 jaar zich ook zal doorzetten tijdens de volgende 10 jaar (tot en met 2016), dan kan gesteld worden dat alleen al voor endogene groei van de KMO's een bijkomende oppervlakte van ca. 5 ha nodig zal zijn.

Daarbij dient nog een zekere supplementaire oppervlakte voor herlocalisatie van zonevreemde bedrijven te worden voorzien. Aangezien de behoefte voor hervestiging van zonevreemde bedrijven niet in het kader van dit GRS, maar wel later in het kader van een RUP zonevreemde bedrijven verder nauwkeurig in beeld zal worden gebracht, wordt hier voorlopig met een richtcijfer gewerkt. Op basis van de inschatting van een behoefte voor verhuis van 30 % van de huidige vastgestelde zonevreemde bedrijven⁵⁶, wordt hiervoor een richtcijfer van 0,5 ha aangenomen.

De totale vraag naar KMO-terreinen voor de volgende tien jaar kan dus geraamd worden op 5,5 ha.

4.5.4. Knelpunten en bedreigingen

Behoeften van zonevreemde bedrijven en bedrijven met een gelijkaardige problematiek

Zonevreemde bedrijven en bedrijvigheid binnen de woonkern kan leiden tot milieu- en ruimtelijke conflicten. Uit een eerste inventarisatie (bijlage 11) blijkt dat er een 10-tal

⁵⁶ Zie bijlage 11 voor de lijst van de zonevreemde bedrijven. Uit de lijst van hun activiteiten blijkt reeds dat ca. 70% ervan in zekere mate plaatsgebonden is.

bedrijven zonevreemd zijn. Er dient onderzocht te worden welke echt storend zijn voor de gewenste ontwikkeling van het omringend gebied en welke niet. Op die manier kan worden uitgemaakt in welke mate ze ter plaatse, al dan niet met aanpassingen om de hinder weg te nemen, kunnen blijven of dienen te verhuizen. Ook zal het onderzoek een antwoord moeten geven op enerzijds de vraag naar de ruimtebehoefte van te herlokaliseren bedrijven, anderzijds op de vraag voor welke bedrijven best naar een oplossing ter plaatse wordt gezocht. In het richtinggevend gedeelte van het GRS kan een afwegingskader voor deze terreinen worden geformuleerd, welke in het lopende sectoraal BPA verder kan worden uitgewerkt.

Behoefte aan een nieuwe KMO-zone

Extrapollatie van de endogene groei van de bedrijven op KMO-zones (de zone-eigen bedrijven) leidt tot de vaststelling dat de ontwikkeling van een nieuwe KMO-zone of uitbreiding van één van de bestaande KMO-zones ter grootte van minstens ca. 5 ha nodig is om te voldoen aan de groeibehoefte van de bestaande bedrijven in de KMO-zones in Wuustwezel (behoefte voor endogene groei) op middellange termijn (over ca. 10 jaar, tot en met 2016).

Fluxys, een zonevreemd bedrijf van bovenlokaal belang in agrarisch gebied

Het bedrijf Fluxys ligt in agrarisch gebied en is dus de facto een zonevreemd bedrijf. Bovendien heeft de activiteit (ondergrondse gasopslag en distributie) een bovenlokale reikwijdte, wat maakt dat het een aangelegenheid is van de hogere overheid.

Behoefte aan uitbreiding van het “Revalidatiecentrum der Noorderkempen”

De school voor buitengewoon onderwijs Berkenbeek, het Revalidatiecentrum der Noorderkempen, gevestigd langs de Nieuwmoersesteenweg ten zuidwesten van Berkenbos, heeft behoefte aan uitbreiding. Voorgesteld wordt om deze uitbreiding te laten plaats vinden op het aanleunend perceel ten zuidoosten ervan.

De school langs Oude Baan in Gooreind: deels zonevreemd

De gesubsidieerde Vrije Lagere School, Oude Baan 92 te Gooreind, ligt met haar westelijke vleugel in agrarisch gebied. Dit deel is derhalve zonevreemd.

4.5.5. Kwaliteiten en potenties

Er zijn nog enkele mogelijkheden voor implementatie van de KMO-zone Sterbos

De resterende invulling en inrichting van KMO-zone Sterbos zal tijdens de volgende jaren verder geïmplementeerd worden doordat zowel nieuwe bedrijven zich vestigen als al bestaande naar een KMO-zone zullen verhuizen. De huidige schaarste aan KMO-gronden werkt een vermoedelijke versnelling van deze evolutie in de hand. De overige KMO-zones zijn al wel volzet.

Figuur 7: KMO-zone bij Loenhout aan de Wuustwezelseweg en Verbrandhofstraat

Deze ontwikkeling biedt nog enige kansen voor de bedrijven, maar vergt ook een goede organisatie, inplanting van gebouwen en uitbouw van de resterende gronden door een doordachte ontsluiting en landschapsbouw (wat noodzakelijk is om het omringende milieu te bufferen). Daar waar bedrijven verhuisd zijn naar KMO-zones vanuit woongebied of een zonevreemde vestiging, ontstaan er kansen om een doordacht inbreidingsbeleid te voeren of de kwaliteit van de open ruimte te bevorderen en de leefbaarheid van de omgeving veilig te stellen.

Mogelijkheid voor een bijkomend lokaal bedrijventerrein

Wuustwezel is in het RSPA als een structuurondersteunend hoofddorp type I geselecteerd en kan daardoor in principe in een bijkomend lokaal bedrijventerrein voorzien. Een bijkomend lokaal bedrijventerrein kan nodig zijn voor enerzijds de opvang van zonevreemde bedrijven die moeten verhuizen, anderzijds voor bedrijven die op hun huidige locatie niet meer kunnen uitbreiden, ook al hebben ze er behoefte aan.

Bij eventuele ontwikkeling van een nieuwe KMO-zone kan de ligging aan de E19 worden benut

Bij eventuele ontwikkeling van een nieuwe KMO-zone dienen de dorpskernen maximaal gespaard te blijven van zwaar doorgaand verkeer. Tevens wordt vastgesteld dat Wuustwezel met haar ligging aan de E19 over gunstige troeven beschikt om vrachtverkeer snel op het primaire netwerk te loodsen. Uitgaande van die vaststellingen komen de Kampweg en de Hoogstraatseweg als “ontsluitingswegen eerste keus” in aanmerking voor inplanting van een eventuele bijkomende KMO-zone.

Zelfstandigheid van de drie kernen

De drie kernen binnen de gemeente hebben ieder een zekere mate van zelfstandigheid door hun voorzieningenniveau.

Wuustwezel is duidelijk het hoofddorp. Het belangrijk diensten- en winkelapparaat van Wuustwezel biedt meer dan voldoende kansen tot zelfstandigheid en kent een zekere regionale uitstraling. Loenhout kent een beperkter winkel- en voorzieningenapparaat, maar toch nog van een voldoende lokaal niveau. Ook het dienstenapparaat van Gooreind is van een voldoende lokaal niveau, maar het winkelapparaat niet.

4.6. Bestaande toeristisch-recreatieve structuur

4.6.1. Definities

Met toeristisch-recreatieve structuur wordt hier de ruimtelijke structuur van toeristisch-recreatieve activiteiten bedoeld; deze bestaat uit het voorkomen, het ruimtebeslag en de samenhang van deze activiteiten. Dit kan zowel plaats vinden in de open ruimte als in bebouwd gebied.

4.6.2. Elementen van de bestaande toeristisch-recreatieve structuur

Recreatieterreinen en sportinfrastructuur

Kaart 35: recreatieterreinen en sportinfrastructuur

Inventaris en kwantificering van het aanbod

Binnen de gemeente zijn er verschillende recreatieterreinen, sportvelden en sporthallen, manèges en visvijvers. Enkele hiervan zijn zonevreemd; hiervoor wordt verwezen naar par. 4.6.3. Verschillende lokalen (bijna steeds binnen het woongebied) worden ook gebruikt voor indoor-recreatieactiviteiten (zoals in scholen, door kaartclubs, judo-, budo- en turnclub, jeugdclubs...). Deze indoor-activiteiten worden in de volgende tabel buiten beschouwing gelaten, waarin een overzicht van de terreinen voor sport- en recreatie in openlucht per deelgemeente wordt gegeven.

tabel 15: outdoor-recreatieterreinen en sportinfrastructuur

deelgemeente	Nr. op kaart	Recreatieterrein of sportinfrastructuur	Bruto-oppervlakte (ha) ⁵⁷	Oppervlakte in BPA of in dagrecreatiegebied (ha)
Wuustwezel	W1	Sportcentrum Hagelkruisakkers	9,06	9,06
Wuustwezel	W2	Sporthal Slijkstraat (+ buiteninfrastructuur: 1 skeelerpiste + 1 polyvalent buitensportveld)	1,06	1,06
Wuustwezel	W3	Tennisvelden Molenheide	1,29	0
Wuustwezel	W4	Motorcross AMC Wuustwezel	4,85	0
Wuustwezel	W5	Westerdorp El Paso	0,33	0
Wuustwezel	W6	Visclub De Platte Pen	0,50	0
Wuustwezel	W7	Jeugdclub Jeugdster	1,18	0
Wuustwezel	W8	Koninklijke Voetbalclub Wuustwezel F.C.	1,68	0
Loenhout	L1	Gemeentelijke sportvelden De Dorens , Brechtseweg (incl. 4 voetbalterreinen, 2 korfbalterreinen, 1 schietstand kruisboog, 1 terrein voor ruitersport)	6,97	6,97
Loenhout	L2	Visclub Den Heibaard met speeltuin	2,18	0
Gooreind	G1	Gemeentelijke sportvelden Eikendreef (incl. atletiekpiste, voetbalveld)	1,87	2,02
Gooreind	G2	Voetbalvelden V.V. Gooreind	3,01	0
Gooreind	G3	Scouts en gidsen Gooreind	0,57	0
Gooreind	G4	Taxandria Ruiters	0,72	0
Gooreind	G5	Manège Gooreind	0,85	1,08

bron: Gemeente Wuustwezel en eigen verwerking

Uit bovenstaande tabel blijkt dat het totaal aanbod voor alle vormen van outdoor-recreatie- en sportinfrastructuur ca. 36 ha bruto bedraagt. Per deelgemeente bedraagt het bruto aanbod voor alle outdoor-sport- en recreatie:

- voor Wuustwezel: 19,95 ha
- voor Gooreind: 7,02 ha
- voor Loenhout: 9,15 ha

⁵⁷ Voor de terreinen waarvoor een BPA is opgemaakt werd de bruto-oppervlakte voor dagrecreatie binnen het BPA opgemeten; voor de andere terreinen werden de bruto-oppervlakten op kadastrale basis gemeten.

Voor berekening van het nodige aanbod sportvelden (voor voetbal, tennis, skeeling, korfbal, boogschieten...), dient het aanbod van terreinen voor specifieke sporten zoals motorsport, paardensport, vijvers voor vissport, western-activiteiten en voor jeugdwerking van het bovenstaande uiteraard te worden uitgesloten. Per deelgemeente bedraagt het bruto aanbod voor de sportvelden dan:

- voor Wuustwezel: 13,09 ha / 11,41 ha
- voor Gooreind: 4,88 ha
- voor Loenhout: 6,97 ha

Hierbij kan opgemerkt worden dat er vergevorderde plannen zijn om de Koninklijke Voetbalclub Wuustwezel F.C. op korte termijn te verhuizen naar het sportcentrum in ontwikkeling Hagelkruisakkers (W1). Daardoor bedraagt de toekomstige oppervlakte sportvelden voor de woonkern Wuustwezel 11,41 ha. Over de ganse gemeente is er dus een aanbod van ca. 23 ha “bruto” sportvelden (dus incl. groen, gebouwen, parkeerplaatsen en interne wegen).

Binnen de gemeente is er ook nog een zeker aanbod aan infrastructuur voor indoor-sporten, zoals blijkt uit de hiernavolgende tabel.

tabel 16: mogelijkheden voor indoor-sporten in de gemeentelijke sportinfrastructuur

Deelgemeente + naam sportinfrastructuur	Uitrusting / activiteiten
Wuustwezel, sporthal Slijkstraat	4 volleybalterreinen 1 tennisterrein 1 basketbalterrein 2 oefenterreinen basketbal 7 badmintonterrein 1 terrein zaalvoetbal, handbal, korfbal.
Wuustwezel, polyvalente zaal	judo, budo, jiu-jitsu, turnen
Wuustwezel, gemeenteschool De Wissel	turnen
Loenhout, sportschuur Kerkblokstraat	3 volleybalterreinen 3 terreinen basketball 4 badmintonterreinen 1 terrein zaalvoetbal, korfbal (jeugd), zaalhockey
Gooreind, turnzaal gemeenteschool Klim Op, Gasthuisstraat 8	turnen

bron: Gemeente Wuustwezel

Kwantificering van de behoefte

De behoeften voor bijkomende sport- en recreatievelden zijn moeilijk te kwantificeren, aangezien de betreffende richtwaarden voor het aantal vierkante meters per inwoner in de literatuur variëren tussen 5 tot 20 m² per inwoner. Voor de berekening van de ondergrens kan in eerste instantie uitgegaan worden van de netto-richtwaarden van BLOSO en van Planologische Kengetallen van 5 m² per inwoner⁵⁸. Hierin zitten geen parkeerplaatsen, interne wegen, omgevingsgroen, tribunes en gebouwen voor kantines en kleedkamers. Voor berekening van de werkelijk benodigde bruto-oppervlakte dient met deze elementen rekening te worden gehouden, wat voor kleinere sportcentra

⁵⁸ Planologische Kengetallen 5030, ed. november 2001, pag. 22; deze cijfers zijn bedoeld voor de raming van behoeften aan sportvelden zoals voetbal en tennis, en omvatten geen terreinen voor paardensport, golf, vissport enz.....

neerkomt op gemiddeld een verdubbeling ervan⁵⁹. Daarbij wordt ook de bevolking die er gebruik van maakt, nagegaan.

tabel 17: behoeften aan sportvelden per woonkern

	Wuustwezel	Gooreind	Loenhout	totaal
Aantal inwoners 2004	8238	6340	3603	18181
Netto-behoeften 2004 (ha)	ca. 4,1	ca. 3,2	ca. 1,8	ca. 9,1
Bruto-behoeften 2004 (ha)	ca. 8,2	ca. 6,4	ca. 3,6	ca. 18,2

bron: eigen berekeningen

De groei van de behoeften aan sportvelden tijdens de laatste jaren kan ook worden geïllustreerd door de groei van het aantal leden van de aanwezige sportclubs⁶⁰.

tabel 18: evolutie aantal leden gebruikende clubs per woonkern

	Wuustwezel	Gooreind	Loenhout	totaal
Aantal leden van de gebruikende sportclubs 1992	1840	871	571	3282
Aantal leden van de gebruikende sportclubs 2004	2216	756	1205	4177
Groei aantal leden van de gebruikende sportclubs 1992 -2004	+ 376	- 115	+ 634	+ 895
Jaarlijkse procentuele groei gebruikende sportclubs 1992 -2004	+ 1,7%	- 1,1%	+ 9,25%	+ 2,27%

Confrontatie behoeften versus aanbod

Voorgaand geïnventariseerd aanbod en voorgaande berekende behoeften per woonkern worden met elkaar vergeleken in onderstaande tabel.

tabel 19: confrontatie behoeften aan sportvelden met het aanbod per woonkern

	Wuustwezel	Gooreind	Loenhout	totaal
Bruto-behoeften 2004 (ha)	8,20	6,40	3,60	18,20
Bruto-aanbod sport- en recreatievelden 2004 (ha)	11,41	4,88	6,97	23,26
Aanbod – behoeften (ha)	+ 3,21	- 1,52	+ 3,37	+ 5,06

bron: eigen berekeningen

Hieruit blijkt dat:

- Het totaal aanbod in de gemeente ruim voldoende is.
- Bij de woonkernen Wuustwezel en Loenhout is er een voldoende overschot om toekomstige behoeften op middellange termijn op te vangen.
- Enkel in Gooreind is er nog een duidelijke behoefte. Dit wordt ook bevestigd door de achteruitgang tijdens de laatste jaren van het aantal leden van de Gooreindse clubs.

Recreatief medegebruik

Kaart 36: recreatieve wandelroutes en bezienswaardigheden

Kaart 37: recreatieve fietsroutes

⁵⁹ De effectiviteit van parkeerplaatsen, gebouwen, interne wegen enz... stijgt naarmate het sportcentrum groter en regelmatig van vorm is. Het relatieve ruimtegebruik van deze omkaderende infrastructuur daalt dus naarmate het sportcentrum groter en regelmatig van vorm is.

⁶⁰ Zie bijlage 12.

Recreatieve attractiepunten en bezienswaardigheden

Volgende recreatieve attractiepunten en bezienswaardigheden binnen de gemeente zijn vermeldenswaard:

- te Wuustwezel: O.L.V.-Kerk, pastorie, gemeentehuis, dorpsgezicht rond kerk, woningen Het Hof en de Spiegel, Sint-Willebrorduskapel, Napoleonshoeve, Monument slachtoffers WO II, Kasteel van Sterbos;
- te Loenhout: Sint-Petrus en Sint-Pauluskerk, 't Schaliënhuis en volledige oude dorpskern, Sint-Quirinuskapel, Kasteel van Loenhout;
- te Gooreind: Sint-Jozefkerk, het Oud Gasthuis.

Daarnaast leent de landelijke verschijningsvorm, met uitgestrekte landbouw- en natuurgebieden, doorspekt met bosjes en beekvalleien, zich uitstekend voor fietsen en wandelen.

Recreatieve wandel- en fietsroutes

Dit is de grootste recreatieve troef van Wuustwezel. Verschillende wandel- en fietsroutes doorkruisen het landschap en zijn bezienswaardigheden. Hieronder volgt een overzicht van al de routes.

tabel 20: recreatieve wandel- en fietsroutes

Wandelroutes	Fietsroutes
– Uilenpad: 7,5 km	– Provinciaal fietsroutenetwerk
– Engels pad: 9 km	– Landbouwleerpad: 20 km
– De Cuykpad: 10 km	– Weilandroute, 58 km
– Grenspad: 10 km	– Heideroute: 57 km *
– Kochpad: 6 km	– Jeugdherbergroute LF50*
– Kastelenpad: 13 km	– Kapelletjesroute: 50 km
– Domein de Noordheuvel;: 2 km	– Ruiterspad: in domein Noordheuvel
– GR5 route	

* = route doorheen verschillende gemeenten.

bron: Gemeente Wuustwezel

4.6.3. Confrontatie met bestemmingsplannen

Zonevreemde terreinen voor sport-, recreatie- en jeugdactiviteiten

Tijdens de voorbije drie decennia zijn op verschillende plaatsen in de gemeente terreinen en gebouwen tot ontwikkeling gekomen die voor sport-, recreatie- of jeugdactiviteiten zijn ingericht en als zodanig functioneren (soms met grote en actieve verenigingen). De meeste hiervan zijn niet gelegen in zones voor dagrecreatie van het gewestplan of als zodanig in BPA's gelegen bestemde zones. Ze zijn derhalve zonevreemd. Ook hierover dient in het richtinggevend gedeelte een visie te worden ontwikkeld.

tabel 21: zonevreemde terreinen voor sport-, recreatie- en jeugdactiviteiten

Nr. op kaart	Vereniging	Gewestplanbestemming
W3	Tennisclub Molenheide	landschappelijk waardevol agrarisch gebied
W4	Motorcross AMC Wuustwezel	landschappelijk waardevol agrarisch gebied
W5	Westerndorp El Paso	landschappelijk waardevol agrarisch gebied
W6	Visclub "Platte Pen"	agrarisch gebied
L2	Visclub "Den Heibaard"	agrarisch gebied
G3	Scouts en gidsen Gooreind	deels woongebied, deels agrarisch gebied

G4	Taxandria Ruiters	landschappelijk waardevol agrarisch gebied
G5	Gooreind V.V.	agrarisch gebied

bron: gemeente Wuustwezel en eigen verwerking

4.6.4. Knelpunten en bedreigingen

Zonevreemde sport- en recreatieterreinen

Figuur 8: visvijvers Den Heibaard in agrarisch gebied

Binnen de gemeente zijn verschillende terreinen voor sport en recreatie zonevreemd. Er dient onderzocht te worden welke echt storend zijn voor de gewenste ontwikkeling van het omringend gebied en welke niet, en in welke mate hun ligging niet overeenstemt met de ontwikkelingsvisie. Op die manier kan worden uitgemaakt in welke mate ze ter plaatse, al dan niet met aanpassingen, kunnen blijven of dienen te verhuizen. In het richtinggevend gedeelte van het GRS kan een afwegingskader voor deze terreinen worden geformuleerd, welke in een sectoraal BPA verder kan worden uitgewerkt.

Aanbod aan infrastructuur voor sport-, recreatie- en jeugdactiviteiten

Ofschoon het totaal aanbod aan infrastructuur voor sport-, recreatie- en jeugdactiviteiten in de gemeente ruim voldoende is, wordt vastgesteld dat er nog een zeker tekort aan sportvelden is bij de woonkern Gooreind.

4.6.5. Kwaliteiten en potenties

Mogelijkheden voor uitbouw van sport-, recreatie- en jeugdactiviteiten bij Wuustwezel en Gooreind

Uit de aanbod / behoefte-analyse bleek al dat er in 't totaal een voldoende aanbod is voor terreinen voor sport en recreatie. De aanwezigheid van belangrijke terreinen bestemd voor sportparken zoals Hagelkruisakkers bij Wuustwezel en De Dorens bij Loenhout biedt immers voldoende ruimte voor ontwikkeling van sport- en recreatieterreinen. Vooral Hagelkruisakkers kan, binnen de daarvoor voorziene ruimte, nog verder worden ingericht, samen met de verhuis van de Koninklijke Voetbalclub Wuustwezel F.C. daar naar toe.

Verder bestaan er nog enige mogelijkheden om ten westen van de dorpskern van Gooreind de bestaande aanzet tot concentratie van sport- en recreatieterreinen en terreinen voor jeugdactiviteiten te versterken in de mate zoals blijkt uit bovenstaande analyse. Concentratie levert immers verschillende voordelen op t.o.v. een versnipperde ligging⁶¹.

⁶¹ Voordelen van een concentratie van sport- en recreatieinfrastructuur bij de kernen zijn ondermeer: 1) er kan efficiënter gebruik gemaakt worden van een aantal gemeenschappelijke voorzieningen zoals parkings, cafetaria, sanitair, kleedruimtes; 2) de af te leggen gemiddelde afstand woonplaats-recreatieplaats wordt geminimaliseerd en het transport ernaar kan beter worden georganiseerd dan in een situatie van terreinen die verspreid zijn over de ganse gemeente.

4.7. Bestaande lijninfrastructuur en mobiliteit

4.7.1. Definities

Onder het begrip lijninfrastructuur wordt hier begrepen: het geheel van verkeersinfrastructuur en haar omgeving, bedoeld voor verkeer en vervoer van mensen, goederen en berichten. Het omvat autowegen, waterwegen, spoorwegen, luchthavens, pijpleidingen, elektriciteitsleidingen en infrastructuur ten behoeve van telecommunicatie⁶².

Het begrip mobiliteit omvat de handelingen om zich te verplaatsen en de wijze en de mate waarin dat gebeurt.

4.7.2. Elementen van de bestaande lijninfrastructuur

Kaart 38: huidige functies wegen

Wegverbindingen

(Inter-)nationale wegverbindingen

De autosnelweg E19 doorkruist de gemeente van zuid naar noord. De autosnelwegen zijn in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (R.S.V.)⁶³ geselecteerd als hoofdweg, met als hoofdfunctie verbinden op internationaal niveau en als aanvullende functie verbinden op Vlaams niveau.

Regionale wegverbindingen

De N144 Hoogstraatseweg (tussen de E19 en Hoogstraten) is in het R.S.V.⁶⁴ geselecteerd als primaire weg categorie II, met als hoofdfunctie verzamelen op Vlaams niveau en als aanvullende functie: verbinden op Vlaams niveau.

De secundaire wegen werden door het Ruimtelijk Structuurplan Provincie Antwerpen (R.S.P.A.) als volgt geselecteerd⁶⁵:

- de N117 Brasschaatse Steenweg (op de grens met Kalmthout) als secundaire weg type I, wat inhoudt: een verbindende functie op bovenlokaal niveau
- de N1 Bredabaan als secundaire weg type III, wat inhoudt: een belangrijke fiets- en openbaar vervoersas met een lokale en bovenlokale verbindingsfunctie.

Lokale wegverbindingen

Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen lokale verbindingswegen (lokale weg type I), gebiedsontsluitingsweg (lokale weg type II) en erftoegangsweg (lokale weg type III). Lokale verbindingswegen verbinden dorpen en/of wijken onderling en hebben een sterke verkeersfunctie met doorgaand én bestemmingsverkeer.

Gebiedsontsluitingswegen ontsluiten stads- of dorpsdelen, wijken of grote delen van het landelijk gebied. Ze hebben een een matige verkeersfunctie met enkel bestemmingsverkeer. Erftoegangswegen zijn woonstraten, winkelstraten, ventwegen, landelijke wegen of fietswegen met enkel bestemmingsverkeer en/of fiets-, voetangers- en landbouwverkeer.

⁶² Definitie uit het R.S.V., pag. 554.

⁶³ R.S.V., pag. 485.

⁶⁴ R.S.V., pag. 477.

⁶⁵ R.S.P.A., pag 259.

tabel 22: huidige functies van de wegen

Categorie	Weg (deel)
Hoofdwegen	– E19 Antwerpen-Breda
Primaire wegen categorie II	– N144 tussen E19 en Hoogstraten
Secundaire wegen	
– type I : verbindende functie op bovenlokaal niveau	– N117 Brasschaatse Steenweg
– type III : belangrijke fiets- en openbaar vervoersas met een lokale en bovenlokale verbindingsfunctie	– N1 Bredabaan
Lokale verbindingswegen	– N111 Kalmthout - Wuustwezel – N133 Essen - Wuustwezel - Brecht – N144 tussen N1 en E19
Wijk- en buurtontsluitingswegen	– Brechtseweg – St. Lenaartseweg – Meerseweg – Oud-Dorpsstraat – Bosduinstraat – Oude Baan – T. Verellenlaan – Grotstraat – Kloosterstraat – Slijkstraat – Kruisweg – Baan – Brekelen/Westdoorn/Akkerveken – Noordheuvel – Kruisstraat
Erfontsluitingswegen	– alle andere wegen

Opmerkingen:

1. Op het gewestplan Turnhout is het tracé van de omleidingsweg ten zuiden van de kerk van Wuustwezel voorzien.
2. De aansluitende N133 is in het RSPA niet geselecteerd als secundaire weg.

Knooppunten

Het op- en afrittencomplex aan de E19 te Loenhout wordt beschouwd als knooppunt. Het geeft aansluiting op het regionaal en lokaal verkeer. Het knooppunt is niet ruimtelijk uitgebouwd.

Op lokaal niveau bestaan nog volgende knooppunten:

- kruising Loenhoutsesteenweg-Bredabaan (Braken)
- kruising Kalmthoutsesteenweg-Bredabaan-Brekelen
- kruising Nieuwmoersesteenweg-Kalmthoutsesteenweg (Sterbos).

In de toekomst zal het station van Brecht een ander belangrijk knooppunt vormen. Nabij het op- en afrittencomplex aan de E19 in Brecht-centrum wordt een halte voor IC-treinen voorzien op het HSL- spoortraject. Er wordt een toegangsweg aangelegd naar een aan te leggen parking met capaciteit voor 200 wagens⁶⁶. Als de gemeente

⁶⁶ Informatie volgens een mededeling door TUC-Rail aan de gemeente.

Wuustwezel op dit knooppunt optimaal wordt aangesloten, kan een veel groter deel van de pendel Wuustwezel-Antwerpen en vice-versa via de trein verlopen.

Openbaar vervoer per bus

Kaart 39: bestaande buslijnen met hun frequenties en hun bedieningsperimeters

Recent werd door het kabinet van de bevoegde Vlaamse minister in overleg met De Lijn het decreet "Basismobiliteit" opgemaakt. Basismobiliteit heeft tot doel een vast minimumaanbod van geregeld vervoer aan te bieden aan elke bewoner van een woongebied (volgens gewestplan) in Vlaanderen. Dit niveau wordt beschreven aan de hand van drie criteria, die globaal als volgt worden gekenmerkt:

- verzekerde amplitude, d.i. op weekdays van 6 u tot 21 u, op weekenddagen van 8 u tot 23 u
- verzekerde frequentie, afhankelijk van het moment van de dag (spitsuur, daluur, laatavonduur, zaterdag, zondag)
- afstand t.o.v. dichtst bijgelegen halte, afhankelijk van de locatie van het woongebied (stedelijk, rand- of kleinstedelijk, buitengebied). De maximale afstand tot een halte van geregeld openbaar vervoer bedraagt 750 meter binnen een woonzone, gelegen in het buitengebied. Wuustwezel is gelegen in het buitengebied.

De Vlaamse regering bakent de in dit artikel bedoelde gebieden af binnen twee jaar na de inwerkingtreding van dit decreet.

Op kaart 32 is aangegeven welke gebieden op dit moment ruimtelijk worden bediend door de aanwezige buslijnen in Wuustwezel. Uit deze kaart blijkt duidelijk dat het openbaar vervoer in Wuustwezel nagenoeg volledig gericht is naar Antwerpen. Een degelijke oost-westverbinding ontbreekt. Er is enkel in de spits een verbinding tussen Hoogstraten via Wuustwezel naar Essen. Een verbeterde lijnvoering over de gemeenten Essen, Kalmthout, Wuustwezel, Brecht en Malle is zeer gewenst.

Geplande hoge snelheidslijn (H.S.L.)

Voor de aanleg van een hoge snelheidslijn Antwerpen - Amsterdam is het tracé ten westen van de E19 weerhouden, welk op dit ogenblik (voorjaar 2002) in uitvoering is. De spoorwegbedding loopt vlak langs de snelweg, maar wordt ervan gescheiden door een drie meter hoge veiligheidsberm.

Fietspaden en fietsroutes

Kaart 40: bestaande fietspaden en bovenlokaal fietsroutenetwerk

Kaart 41: schoolfietsrouteplan

De inventaris van bestaande fietsvoorzieningen (kaart 34) toont aan waar mogelijk fietspaden ontbreken:

- Op N1 Bredabaan zijn tussen de woonkernen Maria-ter-Heide (Brasschaat), Gooreind, Wuustwezel en de Nederlandse grens geen fietspaden aanwezig. Fietsers gebruiken nu de pech/parkeerstrook als fietsstrook.
- N111 Kalmthoutse Steenweg, verbindingsweg tussen Wuustwezel en Achterbroek/Kalmthout. Hiervoor bestaat echter een alternatieve route via de Witgoorse Baan.
- N133 Nieuwmoerse Steenweg, verbindingsweg tussen Wuustwezel, Nieuwmoer/Kalmthout en Essen. Hiervoor is geen parallelle alternatieve route beschikbaar.
- Langsheen de drukke Brasschaatse Steenweg (N117) ontbreekt iedere vorm van fietsvoorzieningen. Deze weg is echter het enige alternatief voor de verplaatsing tussen Gooreind en Achterbroek/Kalmthout. Aan de westzijde van de weg zijn

plannen voor de aanleg van een fietspad op het grondgebied van de gemeenten Brasschaat en Kapellen.

- N133 Dorpsstraat, in het centrum van Wuustwezel. Hier werden fietssuggestiestroken aangebracht.
- N133 Kampweg, gedeelte tussen Vloeikensstraat en de Kleine Beek.
- N144 Hoogstraatseweg, verbindingsweg tussen Loenhout en de E19 en Hoogstraten. Voor deze weg is een ontwerp voor fietspaden in opmaak (studiebureau Stabo). Hiervoor bestaat tevens een alternatieve route via landbouwwegen.

De bestaande fietsvoorzieningen zijn niet altijd even veilig of comfortabel:

- langsheen de Kampweg tussen Wuustwezel en Brecht zijn wel vrijliggende fietspaden aanwezig, maar op het gedeelte over het militair domein ontbreekt wegverlichting.
- fietssuggestiestroken bieden geen fysieke bescherming voor fietsers.

Teneinde de bevolking (en dan vooral de schoolgaande jeugd) tegemoet te komen met informatie omtrent de veiligheid van de wegen voor fietsers, heeft de gemeente het initiatief genomen om een schoolfietsrouteplan op te maken. Hierop staan de veilige fietsroutes, de minder veilige en de gevaarlijke routes, zowel op kaart weergegeven als met een beschrijving van de gevaarlijke punten en raadgevingen voor de fietser om deze ofwel te vermijden ofwel hier speciaal te letten op onveilige elementen. Dit plan werd aan de ganse bevolking bezorgd.

Riolering⁶⁷

In de gemeente zijn momenteel 83% van de inwoners aangesloten op de riolering. Van de inwoners loost 78% zijn afvalwater op riolering die verbonden is met een RWZI. Momenteel is de burger verplicht bij nieuwe woningen en bij grondige verbouwingen een gescheiden (dubbel) rioleringsstelsel naar de straat toe te leggen. De afgelopen jaren werd een aanvang genomen met de aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel. In de hierna volgende straten werd reeds een gescheiden rioleringsstelsel aangelegd of zijn de plannen reeds in opmaak :

- Dorensweg
- Westdoorn
- Vossendreef
- Zilverschoon
- J. Janssensstraat
- Kerkplaats
- Nijverheidsstraat
- verkaveling Pauwendreef.

Afhankelijk van de beslissingen van de hogere overheid inzake de toekomstige ruimtelijke bestemmingen van de huidige weekendzones zal het gemeentebestuur een beslissing nemen inzake de wijze van verwijdering van het afvalwater. Voor de buitengebieden in de landbouwzone is er in de toekomst geen rioleringsnetwerk voorzien. Informatie over mogelijke initiatieven ter bevordering van de kleinschalige of individuele waterzuivering werd verspreid.

⁶⁷ Uit: Gemeentelijk Milieubeleidsplan 2000-2004, IGEAN, september 2000

Hoogspanningsleidingen en pijpleidingen

Hoogspanningsleidingen

Kaart 42: bestaande hoogspannings- en pijpleidingen

In het zuidwesten van de gemeente loopt een hoogspanningsleiding van 70 kV vanuit Brasschaat, over het grondgebied van Wuustwezel, naar Kalmthout. Ook in het noorden van de gemeente, tussen Huisheuvel, De Laren, Terbeek en Popenonkse Heide loopt een hoogspanningsleiding van 70 kV. De hoogspanningsleidingen van 380 kV (met hoge masten) hebben een grotere visuele impact dan de kleinere van 70 kV⁶⁸.

Pijpleidingen

Er loopt een belangrijke pijpleiding van Fluxys (vroeger Distrigas) op het grondgebied van de gemeente Wuustwezel, die een onderdeel is van de verbinding Zeebrugge – Wuustwezel naar de ondergrondse gasopslagplaats Loenhout (Heibaardweg).

4.7.3. Knelpunten en bedreigingen

Verdere toename autogebruik

Uit de analyse van de mobiliteit in bijlage blijkt dat het autogebruik voor woon-werk - verplaatsingen en voor woon-school-verplaatsingen tijdens de periode 1981-1991 sterk was toegenomen en dat die trend zich nagenoeg zeker heeft doorgezet tijdens de daaropvolgende 10 jaar. Zolang er geen klokvaste alternatieve verplaatsingsmogelijkheden (bijv. goed openbaar vervoer) bestaan is het ook nagenoeg zeker dat de stijgende verplaatsingsbehoefte (door het alsmat verder uit elkaar leggen van wonen en werken) zal leiden tot een verdere toename van het autogebruik. Dergelijke trend zal het huidig wegennetwerk verder blijven belasten, wat op den duur tot aanleg van nieuwe wegen zal nopen.

Te verbeteren doortochten en ontbrekende schakels in het fietsroutenetwerk en m.b.t. openbaar vervoer zoals gesignaleerd in het mobiliteitsplan

Het mobiliteitsplan is opgemaakt door IGEAN en werd conform verklaard op 20 maart 2003. Hierin zijn de knelpunten reeds geïnventariseerd. Actiepunten met ruimtelijke consequenties die inhaken op de gesignaleerde knelpunten zijn:

- te verbeteren doortochten door de kernen van Gooreind, Braken en Loenhout. De doortocht doorheen de woonkern Gooreind verdient bijzonder aandacht omwille van verkeersveiligheidsredenen, vooral voor de fietsers. De doortocht doorheen de woonentiteit Braken verdient hierbij ook bijzondere aandacht,

⁶⁸ Hoogspanningsmasten moeten steeds toegankelijk zijn voor controle en onderhoud in principe via de kortste weg vanaf de openbare weg; opgaande begroeiing onder of vlakbij de mastvoet blijft beperkt in hoogte. Innen een strook van 20 m aan beide zijden van de buitenste hoogspanningsgeleiders mogen geen aanplantingen worden verricht van meer dan 3 m hoogte. De stabiliteit van de mast mag nooit in gevaar worden gebracht bij wijzigingen van grondwatertafel of door graafwerkzaamheden. Er moet steeds advies aan de beheerder ELIA worden gevraagd n.a.v. een aanvraag van bouwvergunning.

Figuur 9: de Bredabaan tussen Wuustwezel en Braken, richting Nederland

omdat deze doortocht aansluit op een KMO-terrein dat reikt tot aan de grens, met (in tegenstelling tot de Nederlandse zijde) een slechte inrichting van de N1;

- ontbreken van verkeersveilige cruciale schakels van het fietsrouten netwerk;
- de fietspaden zijn niet voldoende comfortabel of verkeersveilig. Verschillende wegen zijn daardoor gevaarlijk voor fietsers en moeilijk overstekbaar.
- betere oost-west- en dwarsverbindingen openbaar vervoer (station Brecht op IC-lijn).

4.7.4. Kwaliteiten en potenties

Goede ontsluitingen

De aanwezigheid van de E19 zorgt voor een goede ontsluiting naar Antwerpen en Nederland. De regionale verbindingswegen bieden een uitstekende directe ontsluiting van de kernen naar de omliggende gemeenten.

Een hoogwaardig openbaar domein

Figuur 10: de Bredabaan aan de noordzijde van de dorpskom van Wuustwezel, richting Nederland

Wuustwezel bezit in 't algemeen een zeer hoogwaardig openbaar domein: afgezien van de hierboven nog aan te pakken knelpunten is de aanleg van de meeste wegen goed doordacht en kan model staan voor veel andere gemeenten.

Decreet basismobiliteit

Implementatie van het decreet op de basismobiliteit (B.S. 21.08.2001) kan voor Wuustwezel leiden tot aanzienlijke verbetering van het aanbod van geregeld openbaar vervoer.

Huidig en toekomstig wegen- en fietsrouten netwerk en openbaar vervoer op basis van de aanpak in het mobiliteitsplan

Gebreken van de huidige inrichting van het wegen- en fietsrouten netwerk, het verhogen van de verkeersveiligheid en het invullen van ontbrekende schakels vormen ook een uitdaging en een kans om ze planmatig op een doordachte wijze te verbeteren tijdens de volgende jaren. Het mobiliteitsplan vormt hiervoor een uitstekende basis.

4.8. Het bestaande landschap

4.8.1. Definities

Landschap wordt hier gedefinieerd als de verschijningsvorm van gebieden die gekenmerkt worden door een samenhang tussen natuurlijke (abiotische en biotische) en culturele (antropogene) elementen en die getuigen van een eigen historische ontwikkeling, die altijd identiteitsbepalend is en dikwijls uniek.

De landschappelijke waarden zijn dan ook de morfologische resultante van zowel natuurwaarden, het cultuurhistorisch erfgoed als esthetische belevingskwaliteiten⁶⁹. In die zin kan er niet gesproken worden over de structuur van een landschap, maar wel over de kenmerken van een landschap; deze landschapskenmerken kunnen wel bepalend zijn voor het uittekenen van een gewenste ruimtelijke structuur, en dan zijn ze structuurbepalende landschapskenmerken.

Voor gebruik binnen het wettelijk kader van de beschermde landschappen wordt de definitie van het decreet op de bescherming van landschappen gebruikt: landschap is een begrensde grondoppervlakte met een geringe dichtheid van bebouwing en een onderlinge samenhang waarvan de verschijningsvorm en de samenhang het resultaat zijn van natuurlijke processen en van maatschappelijke ontwikkelingen⁷⁰.

4.8.2. Traditionele landschappen

Kaart 43: traditionele landschappen

Een traditioneel landschap is een combinatie van landschappen met een eigen (gemeenschappelijke) identiteit, waarvan de landschapskenmerken het resultaat zijn van een min of meer uitgesproken landschapsecologisch evenwicht tussen natuur en cultuur dat er in de loop der tijden is ontstaan⁷¹. In Vlaanderen onderscheidt men op basis hiervan verschillende traditionele landschapsstreken, bijvoorbeeld: de Kempen, de Scheldepolders, de Brabantse leemstreek.... Binnen deze landschapsstreken wordt een verder onderscheid gemaakt; dit wordt hier verder aangeduid als de traditionele landschappen.

In Wuustwezel komen twee traditionele landschapstypes voor:

1. Het Land van Brecht als onderdeel van de Noorderkempen.
2. Het Heide- en bosgebied van Kalmthout, ook als onderdeel van de Noorderkempen.

⁶⁹ Antrop, M., Het landschap meervoudig bekeken, pag. 114-137.

⁷⁰ .Decreet 16 april 1996 houdende bescherming van landschappen.

⁷¹ "Landschapsatlas, baken voor een verruimd landschapsbeleid; inventaris van de relictten van de traditionele landschappen van Vlaanderen", toelichtingsrapport voor de professionele gebruiker, M.V.G., AROHM, afd. M + L, CD-ROM uitgave van OC-GIS-Vlaanderen, Brussel, 2001, pag. 17.

4.8.3. Relicten van traditionele landschappen

Kaart 44: relictten van de traditionele landschappen

Relicten zijn objecten of gestructureerde complexen van objecten die getuigen van een vroegere toestand⁷².

Relicten van de traditionele landschappen zijn gave relictgebieden of relictelementen van de traditionele landschappen⁷³. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen puntrelictten, lijnrelictten, relictzones en ankerplaatsen.

Puntrelictten stemmen overeen met monumenten, kunstwerken, bouwelementen, archeologica, enz... Lijnrelictten worden gevormd door beken, kanalen, wegtracés, steile reliëfvergangen, ...enz. Relictzones zijn gebieden met een grote dichtheid aan punt- of lijnrelictten en ankerplaatsen, waarin de connectiviteit tussen de waardevolle landschapselementen belangrijk is voor de gehele landschappelijke waardering.

Ankerplaatsen zijn complexen van gevarieerde erfgoedelementen die een geheel of ensemble vormen dat ideaal-typische kenmerken vertoont omwille van de gaafheid of representativiteit, ofwel ruimtelijk een plaats inneemt die belangrijk is voor de zorg of het herstel van de landschappelijke omgeving (bijv. als blikvanger)⁷⁴.

Volgende relictten van traditionele landschappen vindt men terug op het grondgebied van Wuustwezel: zie tabel 20.

tabel 23: relictten van de traditionele landschappen

Type van relict	Benaming	Nummer op kaart 38
Puntrelict	Kasteel Montens	P1
	Gehucht Ter Beek	P2
	Gehucht Pependonk	P3
	Kasteel Sterbos	P4
	St.-Antoniuskerk Sterbos	P5
	Oude Molen Wuustwezel	P6
	Kasteel Hens	P7
	Gehucht Sneppel	P8
	Het Bouwke	P9
	Kasteel van Wuustwezel	P10
	Nuytemanshoeve	P11
	Napoleonhoeve	P12
	Dorpskern Wuustwezel met kerk en pastorie	P13
	Vloeikenshoeve	P14
	Dorpskern Loenhout	P15
	Sint-Quirinuskapel Loenhout	P16
	Sint-Willibrorduskapel Westdoorn	P17
	Sint-Jozefkerk en voormalig gasthuis Gooreind	P18
	Gehucht Brekelen	P19
	Dorpskern Loenhout met kerk, pastorie en tiendenschuur	P20

⁷² Landschapsatlas, baken voor een verruimd landschapsbeleid; inventaris van de relictten van de traditionele landschappen van Vlaanderen", toelichtingsrapport voor de professionele gebruiker, M.V.G., AROHM, afd. M + L, CD-ROM uitgave van OC-GIS-Vlaanderen, Brussel, 2001, pag. 18.

⁷³ Antrop, M., Martens, I.: Atlas van de relictten van de traditionele landschappen in de provincie Antwerpen, 1998.

⁷⁴ Landschapsatlas, baken voor een verruimd landschapsbeleid; pag. 60-62.

Lijnrelict	Dreef Wuustwezel – Uilenbos Oude weg Antwerpen – Breda Dreef tussen kasteel Maxburg en Popendonk Dreef Zuimoeren	L1 L2 L3 L4
Relictzone	De Maatjes en omgeving Bos- en vengebied Westdoorn en domein Sterbos Vallei van de Weehagenbeek Domein De greef en ontginningsblok Achterbroek Zuimoeren en Wolfsheuvel Dal van de Hoogbosloop en kasteel Montens Open Akker en kasteel van Wuustwezel Open Akker Kruisweg Heide en bos Groot Schietveld Vallei van de Weehagenbeek Franse en Grote Heide, domein Oude Gracht en Eikelenberg	Z1 Z2 Z3 Z4 Z5 Z6 Z7 Z8 Z9 Z10 Z11
Ankerplaats	Kasteel van Wuustwezel en de Vloeikens Groot Schietveld De Maatjes	A1 A2 A3

Figuur 11: delen van de oude dorpskern van Loenhout zijn puntrelicten

Figuur 12: het Groot Schietveld is een relictzone

4.8.4. Structurbepalende landschapkenmerken

Kaart 45: structurbepalende landschapkenmerken

Structurbepalende reliëfelementen

Hiertoe behoren de valleien van de volgende beken:

- Aa of Weerijds of Grote Beek (1^e en 2^e categorie)
- Kleine Beek (2^e en 3^e categorie)
- Sluiskensbeek (2^e categorie)
- Hoenderheidebeek (2^e categorie)
- Weehagenbeek (2^e categorie)
- Sneppebeek (2^e categorie)
- Berkenbeek (2^e categorie).

Structuurbepalende hydrografische elementen

Hier toe behoren de volgende beken:

- Aa of Weerij's of Grote Beek (1^e en 2^e categorie)
- Muntbeek (2^e categorie)
- Kleine Beek (2^e en 3^e categorie)
- Sluiskensbeek (2^e categorie)
- Hoenderheidebeek (2^e categorie)
- Weehagenbeek (2^e categorie)
- Snelpebeek (2e categorie)
- Schietveldloop (2^e categorie)
- Berkenbeek (2^e categorie)
- Ertboringenloop (3^e categorie)
- Akkervekenloop (3^e categorie)
- Westdoornloop (3^e categorie)
- Wittegoor (2^e categorie)
- Noordwateringsloop (3^e categorie)
- Steertheuvelloop (3^e categorie)

Figuur 13: de Grote Beek is een structuurbepalend landschapselement; haar beekvallei is ook een open ruimtecorridor tussen Loenhout en Wuustwezel

Figuur 14: de dreef langs de gracht van het kasteelpark van Wuustwezel is een structuurbepalend landschapselement

Structuurbepalende boscomplexen

Hier toe behoren de bossen van:

- het complex van Sterbos (incl. Bruinleegtheide, Steertheuvel, Molenheide en Molenbergen)
- het complex van Pastoorsbos- gemeentebos De Cuyk en Ertboringen
- het complex van Wolfsheuvel
- het complex van Noordheuvel en Bosduin
- het complex van Goed van Koch
- het complex van Groot Schietveld
- kasteelpark van Wuustwezel en de Vloeikens
- kasteelpark van Loenhout.

Kleine landschapselementen met structuurbepalende dreven, bomenrijen en houtkanten

Bij kleine landschapselementen onderscheiden we lijnvormige en puntvormige elementen. Tot de lijnvormige elementen behoren dreven, bomenrijen en houtkanten. Ze zijn beperkt in aantal en komen voornamelijk in het centrale en het noordelijke gedeelte van de gemeente voor. Ze bepalen echter in belangrijke mate het

landschapsbeeld (open landschap met schaalbepalende natuurlijke elementen) en zijn ecologisch van groot belang.

Hiertoe behoren de dreven, bomenrijen en houtkanten van:

- Sterbos
- kasteelparken van Wuustwezel en van Loenhout
- het agrarisch complex oost.

Figuur 15: één van de dreven van Sterbos als structuurbepalend landschapselement

Figuur 16: de markante terreinovergang tussen het bewoond gebied van Wuustwezel en het natuurgebied van het Groot Schietveld (Kampweg)

Markante terreinovergang

Een markante terreinovergang vormt de overgang tussen twee duidelijk verschillende landschappen. Dikwijls gaat de overgang gepaard met een verschil in bodemgebruik of percellering⁷⁵. In Wuustwezel vormt de overgang tussen enerzijds de landbouwgebieden ten zuiden van Wuustwezel en Loenhout en anderzijds de heidegebieden, vennen en bossen van het Groot Schietveld een markante terreinovergang, zoals weergegeven in het RSPA..

Structuurbepalende bakens

Bakens zijn visuele blikvangers en fungeren dikwijls als oriënteringspunten in het landschap⁷⁶. Hiertoe behoren:

- de Sint-Petrus en Sint-Pauluskerk te Loenhout
- de Sint-Quirinuskapel te Loenhout
- de melkerij van Loenhout
- het kasteel van Loenhout
- de O.L.V.-kerk van Wuustwezel
- het gemeentehuis van Wuustwezel
- de villa met vijver in het kasteelpark van Wuustwezel
- de Sint-Willibrorduskapel te Westdoorn
- het kasteel van Sterbos
- de Sint-Jozefkerk te Gooreind
- de watertoren bij het Goed van Koch

⁷⁵ R.S.V., pag. 555.

⁷⁶ R.S.V., pag. 411.

- de hoogspanningsmasten in het zuiden en in het noorden van de gemeente
- de dijkvormige ophogingen van de autosnelweg E19.

Figuur 17: de villa op de plaats van het vroegere kasteel met vijver in het kasteelpark van Wuustwezel als baken

Figuur 18: de melkerij van Loenhout als baken aan de rand van de dorpskern

Nieuwe landschappen

Nieuwe landschappen hebben zich op het traditionele landschap ontwikkeld en hebben een grote culturele inbreng. Hiertoe behoren:

- Infrastructurele landschappen; dit zijn landschappen die louter bestaan uit infrastructuren, waarvan de omvang en schaal zodanig is dat ze het landschapsbeeld nagenoeg geheel opvullen. Het autosnelwegenlandschap van de E19 is een infrastructureel landschap.

Figuur 19: de Sint-Willibrorduskapel te Westdoorn als baken

Figuur 20: ontstaan van een nieuw landschap: grootschalige serrecomplexen veranderen het landschapsbeeld

- Industriële landschappen worden bepaald door de invulling van industrieparken en KMO-zones. In Wuustwezel zijn dat vooral de bedrijventerreinen van Fluxys (Vorssingersweg te Loenhout), het KMO-terrein aan de Verbrandhofstraat te Loenhout, het KMO-terrein “Grens” te Braken, het KMO-terrein Sterbos en het KMO-terrein van de sigarenfabriek Verellen te Gooreind.
- Nieuwe landbouwlandschappen, zoals stallen- en serrelandschappen: grootschalige stallen en serres in het traditionele landbouwlandschap zorgen voor een andere

waarneming van dit landschap. Het brede uitzicht wordt visueel gebroken. Dit is grotendeels zo voor voor het landschap ten westen en ten noorden van Wuustwezel, en ten noorden, oosten en zuiden van Loenhout.

Open ruimte-corridors

Open ruimte-corridors hebben een beleidsmatige inhoud. Hier wordt expliciet aangegeven dat op deze plaatsen nog een open landschap valt waar te nemen tussen twee of meer bebouwde gebieden op relatief korte afstand van elkaar en dat, om dat landschapsbeeld als verbindende open ruimte te behoeden, het aaneengroeien van bebouwde gebieden moet worden voorkomen. Dit is het geval voor de open ruimte tussen Wuustwezel en Braken, tussen Wuustwezel en Loenhout, tussen Loenhout en Braken en tussen Wuustwezel en Gooreind.

4.8.5. Confrontatie met bestemmingsplannen

De aanduiding “landschappelijk waardevolle gebieden” van het gewestplan werd bij de opmaak van de gewestplannen voornamelijk gebruikt wanneer kleine landschapselementen voorkwamen. Het landschap is sindsdien op sommige plaatsen drastisch gewijzigd. Bovendien werd toen weinig rekening gehouden met een aantal andere aspecten van landschapswaardering die nu wel als belangrijk gelden, zoals ondermeer de belevingswaarde, het voorkomen van relictzones en ankerplaatsen en van beekvalleien of depressies met beekbegeleidende begroeiing. Dit is vooral het geval in het gebied De Maatjes (relictzone en ankerplaats), het open ruimte-gebied ten noorden van het Sterbos (open ruimte-beleving) en de beekbegeleidende begroeiing van de Weehagenbeek, Hoogbroeksebeek en Sluiskensvijverbeek.

4.8.6. Knelpunten en bedreigingen

Evolutie naar een versnipperd landschap en naar een teloorgang van landschapskenmerken zoals de relictten van de traditionele landschappen

Een aantal factoren bedreigen de huidige landschappelijke diversiteit: ze kunnen er voor zorgen dat een verdere versnippering en compartimentering van het oorspronkelijke open landschap van Wuustwezel het landschapsbeeld verder zal wijzigen en het verlies van specifieke landschapskenmerken zal bevorderen:

1. verdergaande lintbebouwing en het naar elkaar toegroeien van verschillende dorpskernen;
2. verdergaande verspreide (zonevreemde) woonbebouwing;
3. serrebouw op zeer grote schaal;
4. bouw van grote infrastructuren, zoals de HSL.

Omwille van de toenemende grote bebouwde oppervlakten door serres vormt vooral punt 3 een ernstige bedreiging voor de typische landschappen van Wuustwezel. Recent verrijzen er nieuwe, grote serrecomplexen, niet altijd begeleid door natuur- en landschapszorg. Dit heeft een ander, sterk gesloten landschapsbeeld tot gevolg, met minder mogelijkheid tot beleving van de open ruimte (het ontbreken van wijde blikvelden) en het verlies van typische landschapskenmerken.

Het ruimtelijk ordeningsbeleid zal op termijn vragen moeten kunnen beantwoorden zoals:

- In hoeverre zijn de huidige evoluties gewenst?
- Welk landschap wensen wij?
- Wat kan hiertegen worden gedaan?

4.8.7. Kwaliteiten en potenties

Landschappelijke, recreatieve en ecologische kansen

De hierboven vermelde grote variatie aan landschappen en landschapselementen is

Figuur 21: landweg bij kasteelpark van Wuustwezel

een troef en een open kans voor:

- de ecologische diversiteit en de mogelijkheden voor uitbouw ervan
- de uitbouw van een recreatief netwerk, zowel op lokaal als op bovenlokaal niveau
- het verbeteren van de landschappelijke en recreatieve aantrekkelijkheid van de gemeente.

Voor het benutten van deze kansen dient een beleid te worden uitgebouwd dat stoelt op zowel bestemming, inrichting als beheer van de open ruimte.

De bestaande open ruimte-corridors

Figuur 22: de vallei van de Grote Beek of Kleine Aa (hier ten noorden van de Schietveldweg), vormt een open ruimte corridor en buffer tussen Wuustwezel en Loenhout

Tussen de kernen Wuustwezel, Gooreind en Loenhout en ook tussen deze kernen en de gehuchten Braken en Sterbos zijn nog verschillende open ruimtecorridors. Dit is een zeer grote landschappelijke kwaliteit in Wuustwezel. Het behoud van deze open ruimte-corridors is absoluut noodzakelijk voor het behoud van de eigen identiteit van de kernen en hun omgeving. Daarenboven biedt deze open ruimte mogelijkheden voor noodzakelijke landschapsbouw om de identiteit van de dorpskernen als kernen in het buitengebied en de leefbaarheid van de gemeente op termijn te garanderen.

Aanwezigheid van cultuurhistorisch waardevolle gebouwen

De gemeente bezit een vrij belangrijk patrimonium van cultuurhistorisch waardevolle gebouwen: historische huizen en de pastorie in Loenhout, de kerken in de drie kernen en verschillende kapellen, verschillende historische hoeses verspreid over de gemeente. Zij vormen een belangrijk kenmerk van het eigen van het landschap. Verschillende daarvan fungeren als bakens. Ongeveer een dozijn ervan genieten bescherming als monument.

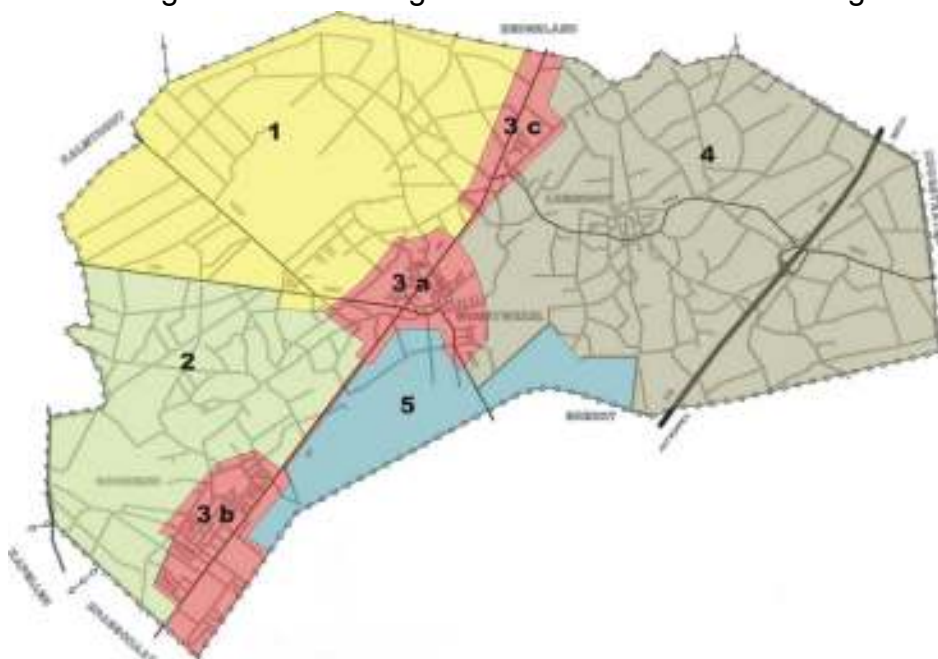
5. Interpretatie van de bestaande ruimtelijke structuur: deelruimten en deelgebieden

5.1. De gemeente Wuustwezel ingedeeld in vijf deelruimten

Op basis van voorgaande inventarisaties per ruimtelijke component (deelstructuur) kan de gemeente Wuustwezel verder worden onderverdeeld in deelruimten.

Dit is een geografische indeling van de gemeente, gebaseerd op een aantal dezelfde kenmerken die in dat deel van de gemeente te vinden zijn. Deelruimten zijn aparte entiteiten die bijgevolg ook hun typische ruimtelijke potenties en knelpunten kennen. Zij onderscheiden zich van andere deelruimten, hebben zich anders ontwikkeld, lenen zich tot andere functies en hebben een eigen aanblik. Door het gebied onder te verdelen in verschillende deelruimten wordt de diversiteit van de gemeente onderstreept en wordt een gebiedsgerichte herkenning en evaluatie van de ruimtelijke knelpunten, kwaliteiten en potenties mogelijk.

Hiervan uitgaande wordt de gemeente onderverdeeld in volgende vijf deelruimten:

1. de noordwestelijke open ruimte;

2. de zuidwestelijke open ruimte;

3. de as Bredabaan met de dorpskernen van Wuustwezel (3a), Gooreind (3b) en Braken (3c);

4. de deelruimte van Loenhout, met de dorpskern van Loenhout en zijn agrarische omgeving

Figuur 23: indeling van de gemeente in deelruimten

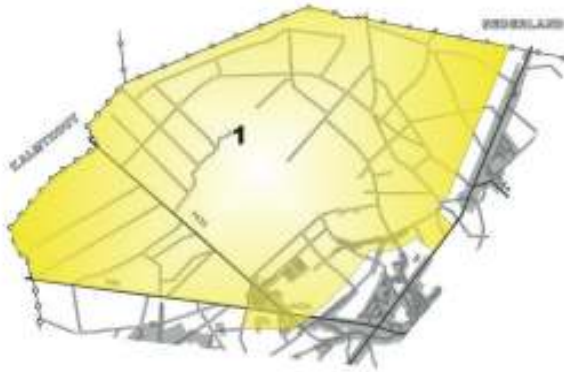
5. de deelruimte van het natuurgebied Groot Schietveld en aangrenzende bossen, natuur- en landbouwgebieden.

Samen met de kennis van de deelstructuren (per ruimtelijke component) vormt de gebiedsgerichte kennis het vertrekpunt van het denkproces rondom de gewenste ruimtelijke structuur van de gemeente.

5.2. De noordwestelijke open ruimte

5.2.1. Profiel

Kaart 46: bestaande ruimtelijke structuur noordwestelijke open ruimte⁷⁷

Figuur 24: wijds uitzicht op Zandven en Moerven, deelgebieden van de noordwestelijke open ruimte.

Deze deelruimte is grosso-modo gelegen ten westen van de Bredabaan en ten noorden van de Kalmthoutsesteenweg. De bebouwing van de dorpskernen Wuustwezel en Braken valt niet binnen deze deelruimte.

Het gebied wordt in het noorden, westen en oosten gedomineerd door open agrarische gebieden met hoeves, terwijl het centrale gedeelte ingenomen wordt door het domein Sterbos met zijn typische, imposante dreven. Van oost naar west wordt het gebied doorsneden door de Nieuwmoersesteenweg (N133) die de Kalmthoutsesteenweg (N111) vervoegt in het gehucht Sterbos. Het gehucht Sterbos is gelegen langsheen de N133, de N111 en zijstraten. Dit gehucht beschikt over ondermeer een school plus wijkhuis. Aangrenzend (juist ten zuiden) bevindt zich tevens een KMO-zone.

5.2.2. Ruimtelijke knelpunten en bedreigingen

Kaart 47: knelpunten, bedreigingen, kwaliteiten en potenties in de noord-westelijke open ruimte

De zuidoostelijke grens van het Vogelrichtlijngebied De Maatjes en Wuustwezelheide is strijdig met het huidig ruimtegebruik

De zuidoostelijke grens van het Vogelrichtlijngebied De Maatjes en Wuustwezelheide reiken nu tot aan de Bredabaan en Kalmthoutsesteenweg, met inbegrip van de bebouwing van Bredabaan, Baan, Hagelkruisakker-noord, Kruisweg, Slijkstraat en Ginhoven (zie kaart 11). Deze wegen en straten zijn op de meeste plaatsen sterk bebouwd en er is vooral tussen Baan, Slijkstraat en de dorpskern van Wuustwezel nog

⁷⁷ De aanduiding "vallei of depressie (als onderdruk bij de schematische aanduiding bodemgebruik)" van kaarten 46, 48, 50, 52, 54 en 56 houdt een schematische aanduiding in van de nattere alluviale bodems; het bodemgebruik ervan is meestal agrarisch (in lichtgele overdruk).

nauwelijks sprake van open ruimte, zeker niet van heiden, vennen en moerassen die hier beschermd kunnen worden.

Gebrek aan ruimtelijke structuur en aan imago van het gehucht Sterbos

De ontwikkeling van het gehucht Sterbos verloopt nu in de richting van een lintvormig aanhangsel van de dorpskern van Wuustwezel. Dergelijke ontwikkeling leidt tot een stervormig patroon met tentakels van het hoofddorp in de open ruimte. Deze lintontwikkeling versnipperd m.a.w. de open ruimte terwijl het gehucht Sterbos niet meer als apart gehucht zal herkend worden.

De toekomstmogelijkheden van het gehucht Sterbos

Het gehucht Sterbos (niet als woonkern geselecteerd in het RSPA) bezit een zekere uitrustingsgraad (wijkhuis, kleuter- en lagere school). Vestigingsmogelijkheden voor de eigen bevolkingsaan groei zijn nodig voor het veilig stellen van deze diensten.

Geringe toegankelijkheid domein Sterbos

Het kasteeldomein van Sterbos is privé en derhalve niet toegankelijk voor het publiek. Enkel de buitenste dreven zijn toegankelijk.

Permanente bewoning weekendzone Molenheide

In Molenheide staan enkele tientallen woningen in een zone voor verblijfsrecreatie die permanent bewoond worden. Dit betekent dat deze woningen zonevreemd zijn; in een zone voor verblijfsrecreatie mag immers niet permanent gewoond worden. Deze zones zijn er ook niet voor uitgerust: meestal ontbreken riolering en waterzuivering. Voor dit probleem dienen de gepaste oplossingen te worden gevonden.

Figuur 25: chalet in Molenheide bij Sterbos

Lint- en verspreide bebouwing

Lintbebouwing, weliswaar in een relatief losse structuur, komt hier voor langs:

- Molenstraat;
- Baan – Kruisweg.

Verspreide bebouwing treft men vooral aan in het gebied juist ten westen van Braken. Het gaat grotendeels over vroegere hoeves, nu zonevreemde bebouwing in agrarisch gebied.

Onveilig kruispunt N133 met N111

Het kruispunt van de N133 met de N111 is onveilig, omwille van slechte zichtbaarheid.

5.2.3. Ruimtelijke kwaliteiten en potenties

Kwaliteitsvolle bossen, dreven en valleigebieden bieden kansen voor uitbouw gebiedsspecifieke natuur- en landschapontwikkeling

Het noordwestelijke deel van de gemeente bezit unieke bossen, dreven en valleigebieden die een potentie vormen voor verdere natuur- en

landschapsontwikkeling. De bossen en dreven van Sterbos werden in het RSPA opgenomen als ecologisch gebied van bovenlokaal belang en de Maatjes (natuurgebied en ecologisch waardevol agrarisch gebied) als natuuraandachtsgebied. De al aanwezige dreven en beekvalleien bieden mogelijkheden tot verdere uitbouw van ecologische verbindingen om de ecologische structuur te optimaliseren.

Potenties voor wandelaars en fietsers

Figuur 26: open landschap bij Bruinleegtheide; op de achtergrond: de bossen van Sterbos

De aanwezige bossen, landschappelijk en ecologisch waardevolle agrarische gebieden en uitzonderlijke dreven beschikken niet alleen over bijzondere ecologische potenties, maar ook voor recreatief medegebruik. Door de afwezigheid van grote serrecomplexen ten westen van de lijn Huisheuvel – Molenheide en de gegroepeerde en landschappelijk goede inplanting van de bestaande boerderijen is het landschap hier nog zeer open en uitermate geschikt als zeer rustig wandel- en fietsgebied. Als zodanig kan zeker de westelijke helft van de deelruimte (de Maatjes, bossen en dreven van Sterbos) als strategisch rustgebied betiteld worden.

KMO-zone Sterbos nadert zijn volledige bezetting

De KMO-zone aan de Kalmthoutsesteenweg (N133), tussen de Blekenberg en de Zavelbergen, heeft de laatste jaren een sterke ontwikkeling gekend; nog slechts enkele percelen kunnen ontsloten worden en ontwikkeld (ca. 3 ha).

5.3. De zuidwestelijke open ruimte

5.3.1. Profiel

Kaart 48: bestaande ruimtelijke structuur zuidwestelijke open ruimte

Dit is het gebied tussen de Kalmthoutsesteenweg en de dorpskern Gooreind. Het is een vrij versnipperd gebied, enerzijds door lintbebouwing, anderzijds door weekendzones. Lintbebouwing, waarvan de Akkerveken, Westdoorn en Kleinenberg (in noord-zuid-richting) de belangrijkste is, doorsnijdt het gebied. Vóór de aanleg van de Bredabaan ten tijde van Napoleon was dit de oude verbindingsweg tussen Wuustwezel en Gooreind. Ten zuiden van de Kalmthoutsesteenweg en ten westen van Gooreind, Akkerveken, Westdoorn en Kleinenberg vindt men nog vrij uitgestrekte bosgebieden, die echter vaak zijn aangetast door weekendverblijven.

5.3.2. Ruimtelijke knelpunten en bedreigingen

Kaart 49: knelpunten, bedreigingen, kwaliteiten en potenties in de zuid-westelijke open ruimte

Permanente bewoning weekendzones

Hét grote knelpunt in deze deelruimte is de permanente bewoning van

Figuur 27: uitgebouwd weekendverblijf bij Pastoorsbos

weekendverblijven in de zones voor verblijfsrecreatie en daarrond. Er zijn in Wuustwezel zo'n 800 weekendhuisjes in zones voor verblijfsrecreatie zones (129 ha). Van deze verblijven was in 1998 ca. de helft ingeschreven in de bevolkingsregisters. Buiten de zones voor verblijfsrecreatie bevinden zich tevens 90 weekendverblijven (illegaal gebouwd) op een totale oppervlakte van 10 ha, waarvan 50 weekendhuisjes in ruilverkavelingsgebied en de overige 40 verspreid in andere zones. Vermoedelijk is hiervan ca. 50% ingeschreven in de bevolkingsregisters. Het RSPA voorziet vier types van weekendverblijven m.b.t. de toekomstige ruimtelijke planning⁷⁸

⁷⁸ RSPA, pag. 220.

Zowel type I (weekendverblijven gelegen in goedgekeurde verkavelingen, B.P.A.'s en geordende zones voor verblijfsrecreatie volgens het gewestplan), als type III (weekendverblijven buiten de zones voor verblijfsrecreatie volgens het gewestplan) komen dus voor in Wuustwezel. Bestemmingswijzigingen hiervoor kunnen consequenties inhouden om te voldoen aan planologische en milieueisen voor aanleg van wegen en nutsvoorzieningen (vooral dan riolering en waterzuivering).

Figuur 28: weekendverblijf aan Parkietdreef

Lint- en verspreide bebouwing

Lintbebouwing, weliswaar in een relatief losse structuur, komt hier voor langs:

- de oude verbindingsweg tussen Gooreind en Wuustwezel: Grotstraat, Akkerveken, Westdoorn, Kleinenberg, Brekelen
- Witgoorsebaan;
- Noordheuveldreef.

Verspreide bebouwing treft men vooral aan ten noordwesten van de as Westdoorn, Kleinenberg, Brekelen. Het gaat grotendeels over vroegere hoeves, nu zonevreemde bebouwing in agrarisch gebied.

5.3.3. Ruimtelijke kwaliteiten en potenties

Ecologische, landschappelijke en recreatieve potenties

In deze deelruimte “zuidwestelijke open ruimte” treft men nog veel bossen van grote ecologische waarde aan, die mogelijkheden bieden voor zowel natuur- en landschapsontwikkeling als voor recreatief medegebruik (wandelen, fietsen, paardrijden...). De bossen van het gemeentebos De Cuyck, domeinbos Noordheuveldreef, Bosduin en Goed van Koch zijn nog het meest intact gebleven. Bosduin en Goed van Koch sluiten aan bij de bosgebieden van Brasschaat en Kapellen.

Figuur 29: domeinbos Noordheuveldreef

Kansen voor ecologische verbindingsgebieden en realisatie van bosslinger

Tussen de verschillende weekendzones onderling en tussen Gooreind en de weekendzones zijn nog verschillende bossen en landbouwgebiedjes gelegen, die fungeren als groene longen en buffers tussen de bewoonde gebiedsdelen. Deze bosstructuur kan verder opgewaardeerd worden door enkele bijkomende aanplantingen van KLE's in verbindingsgebieden opdat de ecologische structuur zou worden geoptimaliseerd.

Figuur 30: bossen en weilanden bij Bosduin vanaf Noordheuvell

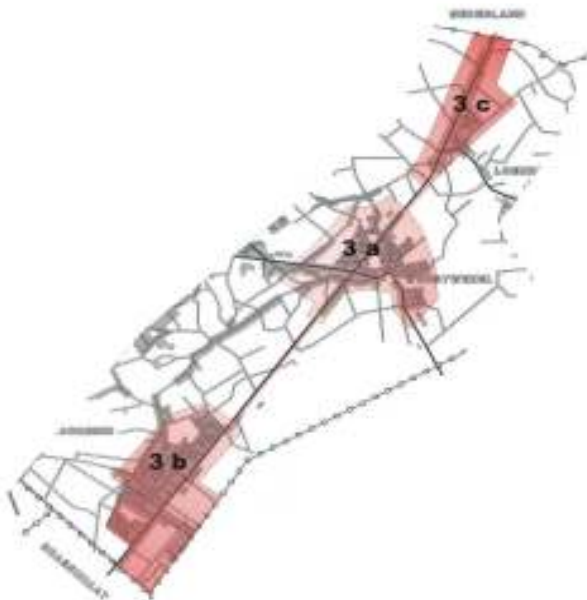
Mogelijkheden voor uitbouw op één plaats van sport- en recreatie

Ten westen van de dorpskern van Gooreind, tussen de Bosduinstraat en Eikendreef, ligt het gemeentelijk sportcentrum Gooreind. Deze ligging, op enkele honderden meters van het centrum, is uitstekend bereikbaar t.a.v. het dorp Gooreind. Bovendien is er nog ruimte vrij voor uitbreiding van de enkele nu aanwezige sportaccomodaties.

5.4. As Bredabaan

5.4.1. Profiel

Kaart 50: bestaande ruimtelijke structuur as Bredabaan

De Bredabaan vormt de spil van de gemeente. Ze doorsnijdt de gemeente van zuid naar noord. De kernen Wuustwezel en Gooreind en het gehucht Braken zijn langs deze as gelegen.

Het gehucht Braken is ontstaan als grenspost met Nederland en is verder uitgebouwd rond het kruispunt met de Loenhoutsesteenweg.

Ook drie KMO-zones zijn langsheen de Bredabaan gelegen, namelijk: de KMO-zone Grens, de KMO-zone Wuustwezel (melkerij), en de KMO-zone Gooreind (sigarenfabriek Verellen).

Tussen de kernen komt de open ruimte nog tot aan de Bredabaan (open ruimtecorridors).

Tussen Wuustwezel en Gooreind is er nog een belangrijk bosgebied gelegen ten oosten van de Bredabaan dat grenst aan het natuurgebied Groot Schietveld.

5.4.2. Ruimtelijke knelpunten en bedreigingen

Kaart 51: knelpunten, bedreigingen, kwaliteiten en potenties langs de as Bredabaan

Bedreiging door dichtgroei van de as Bredabaan door lintbebouwing

Vooraf ten noorden van de dorpskern van Wuustwezel en ten noorden van Braken is de open ruimte-corrridor smal en is de bedreiging van dichtslibben ervan groot.

Dichtslibbing zou hier betekenen dat een 6 km lang bebouwingslint ontstaat vanaf de zuidelijke uitloper van de dorpskern van Wuustwezel tot aan de Nederlandse grens.

De desolate aanblik van de voormalige grenspost

Het bedrijventerrein Grens biedt momenteel een ongeordende, desolate aanblik. Een doordacht plan voor landschapsbouw kan hier een eerste stap vormen naar een fraaiere inkom van Nederland naar België.

Figuur 31: bedrijventerrein Grens

De uitrustingsgraad van Gooreind

Gooreind kent vooral op de as Theo Verellenlaan en in de omgeving van de Kerkplaats een aantal belangrijke lokale voorzieningen (uitleenpost bibliotheek, gemeenschapscentrum, twee lagere scholen, twee kleuterscholen, parochiezaal, administratief centrum en rusthuis van het O.C.M.W. en verschillende winkels en cafés. In verhouding tot de bevolking is er echter sprake van een mindere uitrustingsgraad, die kan verbeterd worden.

De toekomstmogelijkheden van Braken

Het gehucht Braken (niet als woonkern geselecteerd in het RSPA) bezit een zekere uitrustingsgraad (kleuter- en lagere school) en een vrij uitgestrekte woonwijk. De toekomst van de school en komt echter in het gedrang, door toekomstig leerlingentekort dat voortvloeit uit de leeftijdsopbouw van Braken. Bovendien ligt Braken, tegen de Nederlandse grens, erg geïsoleerd, wat voor de scholieren en bewoners nadelig kan uitdraaien.

5.4.3. Ruimtelijke kwaliteiten en potenties

De centraliteit van de dorpskern Wuustwezel

De dorpskern Wuustwezel is zeer centraal gelegen en bezit een ruim (meer dan louter lokaal) aanbod aan winkels, terwijl het aanbod aan diensten voor de ganse gemeente geldt. Dit is een belangrijk gegeven voor de ruimtelijke planning en het biedt aanknopingspunten voor verdere uitbouw.

Onbebouwde percelen en verdere inbreidingsmogelijkheden in de dorpskernen van Wuustwezel en Gooreind

Figuur 32: voetbalterreinen in het centrum van Wuustwezel

Vooraf in de dorpskernen van Wuustwezel en Gooreind zijn er nog veel onbebouwde percelen en belangrijke binnengebieden die in aanmerking kunnen komen voor dorpskernverdichting. Hierdoor kunnen de kernen versterkt worden en de open ruimte rond de dorpskernen gevrijwaard blijven. Zo kan bijvoorbeeld de “leegte” van de dorpskern van Wuustwezel (Achter d’ Hoven) beter worden benut voor bijvoorbeeld woningen en centrumfuncties, waarbij de huidige voetbalaccomodaties in het centrum van de dorpskern elders worden gehuisvest.

Open ruimte tussen de kernen Gooreind, Wuustwezel en Braken

Tussen de kernen Gooreind, Wuustwezel en Braken, langs de Bredabaan (N1) liggen nog grote open ruimtecorsidors, vooral dan tussen Gooreind en Wuustwezel, wat de ervaring van afwisseling dorp – open ruimte – dorp nog mogelijk maakt.

Kwaliteitsvol openbaar domein in de dorpskernen

De doortocht van de Bredabaan doorheen Wuustwezel is, zoals de meeste straten van de dorpskernen, een voorbeeld van goede inrichting van het openbaar domein.

Figuur 33: Bredabaan in dorpskern van Wuustwezel

Vermindering van het doorgaand verkeer op de Bredabaan maakt herinrichting ook buiten de dorpskernen mogelijk

Figuur 34: de Bredabaan ten noorden van Wuustwezel

Het doorgaand verkeer op de Bredabaan (N1) is sinds de ingebruikname van de E19 en het verleggen van de grenskantoren sterk afgenomen. Dit schept de mogelijkheid tot herinrichting van deze weg als secundaire weg type III, zoals deze werd geselecteerd in het RSPA. Dit houdt in dat de weg als drager van belangrijke fiets- en openbaar vervoerverbindingen zal worden uitgebouwd en auto- en vrachtverkeer mogelijk blijven, maar dan ondergeschikt aan fietsers en openbaar vervoer. Dergelijke herinrichting is al lang gerealiseerd op Nederlands grondgebied.

Mogelijkheden voor inrichting op Hagelkruisakkers van sport- en recreatie

Ten noordwesten van de dorpskern van Wuustwezel, in het gebiedje Hagelkruisakkers, juist ten noorden van de Slijkstraat, liggen al enkele voetbalterreinen en tennisterreinen. In 2003 werd voor dit gebiedje een BPA opgemaakt dat de mogelijkheid moet bieden om de voetbalterreinen van Koninklijke Voetbalclub Wuustwezel, nu in het centrum van Wuustwezel, naar hier te verhuizen. Vlakbij, aan de overkant van de Slijkstraat, ligt de gemeentelijke sporthal en een gemeentelijk sportveld.

Deze ligging, op enkele honderden meters van het centrum, is uitstekend.

5.5. Loenhout en omgeving

5.5.1. Profiel

Kaart 52: bestaande ruimtelijke structuur Loenhout en omgeving

Deze deelruimte omvat Loenhout en het landbouwgebied ten oosten van de Bredabaan, met uitzondering van de dorpskern van Braken. Loenhout is hierin de enige dorpskern. Terbeek ligt als klein gehucht ten oosten van Loenhout. Het is een uitgesproken, open agrarisch gebied, waarin de zuid-noord lopende beekvalleien de natuurlijke structuur bepalen. Er komen meer weilanden dan akkers voor (deze op de hoger gelegen landschapsdelen) en talrijke verspreide boerderijen, stallingen en serres, ten noorden, oosten en zuiden van Loenhout

Er is een natuurlijke buffer aanwezig tussen Loenhout enerzijds en Wuustwezel en Braken anderzijds door de structurerende beekvallei van de Grote Beek en de in de vallei gelegen kasteelparken.

De E19 vormt samen met de HSL een grootschalige infrastructuur die een zware barrière vormt in het open landschap. Het op- en afrittencomplex sluit aan op de (regionale) verbindingsweg N144, die enerzijds verder de kern van Loenhout doorkruist naar de Bredabaan en anderzijds naar Hoogstraten loopt.

Deze weg (N144) is de winkelstraat in het centrum van Loenhout. Net buiten de dorpskern van Loenhout, ten zuidwesten ervan, ligt de KMO-zone Wuustwezelseweg. Aan de rand van de dorpskern liggen ook de KMO-zones Melkerij (zuidoosten van dorpskern) en Van Velthoven (noordwesten van dorpskern). Ten oosten van de E19 ligt ook het uitgestrekte terrein van Fluxys (vroeger Distrigas.)

5.5.2. Ruimtelijke knelpunten en bedreigingen

Kaart 53: knelpunten, bedreigingen, kwaliteiten en potenties in Loenhout en omgeving

Verspreide en zonevreemde bebouwing rondom Loenhout

Figuur 35: voortschrijdende lintbebouwing langs Neervenweg, ten zuiden van Loenhout

De bebouwingsdruk is een probleem waar de ganse gemeente passend mee moet leren omgaan, maar vooral in de deelruimte Loenhout heeft dit probleem nog bijzondere repercussies op het landschap en op de agrarische activiteiten. Verdere groei van de verspreide bebouwing kan op sommige plaatsen tot lintbebouwing leiden. Dit zal de versnippering van de land- en tuinbouwgronden hier nog doen toenemen, met ook nefaste ecologische en landschappelijke gevolgen.

Vooraf in deze deelruimte is veel van de verspreide bebouwing zonevreemd of kan het in de toekomst worden, na stopzetting van de land- of tuinbouwactiviteiten.

Bedreiging door dichtgroei van de as N144 door lintbebouwing

Vooraf de as N144 (Loenhoutsesteenweg, Wuustwezelseweg, Hoogstraatseweg) wordt bedreigd door "dichtgroei" door lintbebouwing. De lintbebouwingstentakels rondom de dorpskern van Loenhout groeien elk jaar verder. Ten westen van de dorpskern van Loenhout, tussen Loenhout en Braken zijn de resterende open ruimte-corridors smal en is de bedreiging van dichtslibben ervan groot.

Figuur 36: perceel bouwgrond te koop aangeboden langs Wuustwezelseweg

Aandacht voor het landschappelijk aspect bij agrarische gebouwen

In deze deelruimte vormt de glastuinbouw en de intensieve vee- en varkensteelt een belangrijk aandeel van de landbouw. Ruimtelijk zorgen de vele stallen en serres voor een andere beleving van het landschap. Een goede landschappelijke aankleding en

inplanting van de agrarische gebouwen is nodig voor het bewaren van de ervaring als open ruimte.

Bedreiging door grote serrecomplexen

De schaalvergroting in de glastuinbouw leidt tot de inname van soms grote delen van de open ruimte door serres. Hierdoor verandert de open ruimte tot een gesloten, semi-industrieel agrarisch landschap. Bovendien zorgt de verlichting van deze serrecomplexen 's winters voor lichthinder. Deze bedreiging weegt vooral op de oostelijke helft van deze deelruimte, ten noordoosten, oosten en zuiden van Loenhout.

Verdere herwaardering van de kern van Loenhout

Alhoewel tijdens de laatste jaren grote inspanningen werden geleverd om de dorpskern van Loenhout te renoveren (zowel het gebouwenpatrimonium als het openbaar domein), laat vooral de oostelijke inkom van de dorpskern te wensen over. Dit is zowel een knelpunt als een kans tot verdere stedenbouwkundige vernieuwing.

Figuur 37: oostelijke inkom van Loenhout

Barrièrewerking en landschappelijke breuk door de autoweg E19 en de HSL

De autoweg E19 met de daarbij aanleunende hoge snelheidslijn (HSL) zorgt voor een breuk in het landschap en een barrière voor mens en dier. Landschappelijke inpassing en voldoende overbruggingsmogelijkheden zijn aangewezen.

5.5.3. Ruimtelijke kwaliteiten en potenties

De groene beekvalleien als potenties voor landschap en ecologie

Figuur 38: open ruimte met beekvallei van Kleine Aa ten noorden van Loenhout

In deze deelruimte zijn er veel structuurbepalende beken en beekvalleien. Bij de ontwikkeling van het structuurplan kunnen deze als "kapstok" worden gebruikt; deze beekvalleien kunnen immers een meerwaarde betekenen voor het ecologisch netwerk en voor een landschappelijk aangenamere omgeving. Dit geldt in 't bijzonder voor de beekvallei van Kleine Aa - Grote Beek, die aangeduid is in het RSPA als natuurverbinding tussen het Groot Schietveld en de natuurgebieden in Zundert, Nederland.

Inbreidingsmogelijkheden in de Loenhoutse dorpskern

In de dorpskern van Loenhout liggen nog enkele mogelijkheden voor woningbouw binnen het bestaande weefsel, namelijk: binnen het blok Hofdreef – Henningelaan en achter Palmbosstraat – Bareelstraat.

De kwaliteiten en kenmerken van de dorpskern van Loenhout

De dorpskern van Loenhout bezit grote intrinsieke kwaliteiten: zo is er de (grotendeels beschermde) oude dorpskern langsheen de Oud-Dorpsstraat en Kerkblokstraat, de vallei van de Weehagenbeek aan de oostrand van het dorp, de (beschermde) Sint-Quirinuskapel...

Bij de verdere ontwikkeling van de dorpskern dienen deze elementen optimaal te worden geïntegreerd.

Figuur 39: voormalige rentmeesterswoning op hoek Oud-Dorpsstraat en Dijkweg

Potentieversterkende parameters voor glastuinbouwbedrijvenzones ten oosten van de infrastructuurbundel E19/HSL

De infrastructuurbundel E19/HSL én de aanwezigheid van de installaties van Fluxys geven het landschap ter plaatse reeds een industrieel aspect. Bovendien kunnen transportkosten voor glastuinbouwproducten geminimaliseerd worden door vestiging van zo'n glastuinbouwbedrijvenzone in de onmiddellijke buurt van de E19. Deze elementen wijzen op een grotere potentie voor ontwikkeling van een glastuinbouwbedrijvencentrum ten oosten van de E19 en in de buurt dan Fluxys, dan verder westwaarts.

5.6. Natuurgebied Groot Schietveld en omgeving

5.6.1. Profiel

Kaart 54: bestaande ruimtelijke structuur Groot Schietveld en omgeving

Het natuurgebied Groot Schietveld en omgeving wordt als afzonderlijke deelruimte beschouwd, omwille van zijn bijzonder karakter: het vormt a.h.w. een restant van het 18^e-eeuwse Kempisch landschap midden tussen een uitgestrekt landbouwlandschap met nederzettingen en verbidingsstructuren. Dit unieke karakter vergt een aparte planologische benadering.

5.6.2. Ruimtelijke knelpunten en bedreigingen

Kaart 55: knelpunten, bedreigingen, kwaliteiten en potenties in Groot Schietveld en omgeving

Volgende knelpunten en bedreigingen met ruimtelijke inslag worden door het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Aminor, Afd. Natuur momenteel onderkend:

- het gebrek aan een bufferzone rondom het Groot Schietveld, met als gevolg dat er te veel inspoeling is van stikstof (vooral NH₄⁺) in het gebied en er aldus jaarlijks plantensoorten verdwijnen; dit gebrek aan buffers is in tegenspraak met de bepalingen voor vogelrichtlijn- en habitatgebieden, waartoe het Groot Schietveld behoort.
- woonuitbreiding tot tegen de rand van het Groot Schietveld (A. Boelstraat en Reigersdreef te Gooreind), wat plaatselijk voor extra milieudruk zorgt.
- toenemende recreatiedruk: niettegenstaande dat het betreden van dit militair domein nog steeds verboden is, wordt het toch meer en meer als wandelgebied door omwonenden gebruikt.
- verdrogingsverschijnselen: in het oostelijk gedeelte van het natuurgebied (in Stapelheide) is er een grondwaterwinning van Pidpa, die verdroging veroorzaakt. Hierover zijn sinds het voorjaar 2002 besprekingen bezig, die perspectief bieden op oplossingen, desgevallend door het opstuwen van het regenwater dat van het Groot Schietveld via de beken (o.a. Moerken en Grote Beek) wegvloeit.
- de aanwezigheid van kleiduifschieters aan het verlengde van de A. Boelstraat in het militair domein Groot Schietveld, welke tijdens de weekends voor flink wat lawaaioverlast zorgt.

Vooraf de eerste twee punten zijn ruimtelijke problemen die in het kader van het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan kunnen aangepakt worden.

5.6.3. Ruimtelijke kwaliteiten en potenties

Het Groot Schietveld als natuuraandachtsgebied van bovenlokaal belang

Figuur 40: heidegebied in Groot Schietveld

Het Groot Schietveld is een uitzonderlijk gaaf en uitgestrekt natuurgebied, zoals ook al bleek in het RSPA (waar het werd geselecteerd als natuuraandachtsgebied) en in punt 5.3.3. hierboven. Als zodanig is het een uitzonderlijk belangrijk ecologisch gegeven én een potentie voor de natuur. Dit vergt uiteraard wel de nodige aandacht voor een gebiedsgerichte ecologische inrichting en dito beheer. Een beheersplan voor het Groot Schietveld en omgeving is in voorbereiding door het Ministerie van het Vlaamse Gewest, Afdeling Natuur.

Natuurverbindingsgebieden

Vanuit het Groot Schietveld vertrekken verschillende beken en beekvalleien naar het noorden, waarvan de belangrijkste de Grote Beek is. De ontwikkeling als natuurverbindingsgebied van deze beken en beekvalleien is een belangrijke potentie; de Grote Beek werd daarvoor al in het RSPA aangeduid.

Figuur 41: beekvalleigebied in Groot Schietveld

6. Synthese van de bestaande ruimtelijke structuur

6.1. Bedoeling van deze synthese

Op basis van voorgaande inventarisaties per ruimtelijke deelstructuur en deelruimte kan nu een synthese van de bestaande ruimtelijke structuur van de gemeente worden opgesteld. Bedoeling van een dergelijke synthese is om:

1. een overzichtelijk beeld te krijgen van de bestaande ruimtelijke structuur, met de hoofdlijnen van het huidig functioneren en de huidige en te verwachten toekomstige knelpunten en bedreigingen of mogelijke kansen;
2. eventueel bijkomende (toekomstige) knelpunten en bedreigingen of mogelijke kansen aan het licht te brengen die van belang kunnen zijn voor de ruimtelijke planning.

Deze “synthese met globale analyse” omvat aldus volgende aspecten:

- het bij elkaar brengen van de verschillende bestaande ruimtelijke deelstructuren;
- het aanduiden van het globaal functioneren zodat in het richtinggevend gedeelte antwoorden kunnen worden gegeven op vragen zoals: in hoeverre kan aan de behoeften worden voldaan? Welke perspectieven voor verdere ontwikkeling zijn gewenst? Welke maatregelen dienen hiervoor te worden genomen?
- nagaan in hoeverre er onderlinge wisselwerking bestaat tussen de verschillende bestaande deelstructuren (onderlinge verbanden) die bij verdere ruimtelijke planning relevant zijn en in hoeverre er sprake is van nog niet gesignaleerde ruimtelijke knelpunten en bedreigingen, ruimtelijke kwaliteiten en potenties.

6.2. Synthese van de bestaande ruimtelijke structuur: grondgebruik en hoofdstructuren

Kaart 56: synthese van de bestaande ruimtelijke structuur: grondgebruik

Kaart 57: synthese van de bestaande ruimtelijke hoofdstructuur

In eerste instantie wordt uitgegaan van de verschillende deelstructuren en deelruimten. Hierbij wordt vertrokken van de synthese van het grondgebruik als overlay van de bestaande open ruimte-structuur, de bestaande nederzettingsstructuur, de bestaande ruimtelijk-economische structuur en de bestaande lijninfrastructuur: zie kaart 50.

Volgende ruimtelijke elementen kunnen daarbij als hoofdstructuren van Wuustwezel worden aangeduid, op basis van de kennis van deelstructuren en deelruimten (zie kaart 51):

- de E19-autoweg met de hoge snelheidslijn;
- de N1, N111, N133 en N144 als verbindingswegen; N144 en N133 zijn de belangrijkste invalswegen vanuit de E19;
- de dorpskernen (met lintvormige uitlopers) van de drie woonkernen Wuustwezel, Loenhout en Gooreind en de twee gehuchten Braken en Sterbos; Wuustwezel fungeert duidelijk als hoofddorp, dankzij de concentratie van diensten en kleinhandel hier;
- zones met weekendverblijven rond Sterbos en ten westen van Gooreind
- 8 KMO-gebieden, waarvan zes aan de randen van de drie dorpskernen en twee aan de randen van de twee gehuchten;

- drie concentratiezones van terreinen voor sport-, recreatie- en jeugdactiviteiten, aan de randen van de drie woonkernen;
- de beeksystemen met hun valleien van Grote Beek, Kleine Beek, Weehagenbeek, en Sluiskensbeek;
- de boscomplexen, dreven, parken met de kastelen van Loenhout en Sterbos en het natuurgebied Groot Schietveld;
- een gedifferentieerd agrarisch gebied: rondom Loenhout een zeer heterogene, grootschalige land- en tuinbouw, met clusters van glastuinbouw; in het noordwesten een zeer homogene, grondgebonden landbouw, met opvallend weinig bebouwing in het grootschalig landschap; rondom Gooreind tot aan de zuidrand van Wuustwezel: een heterogene, mesoschalige land- en tuinbouw.

6.3. Analyse van de onderlinge verbanden en eigenschappen

6.3.1. Onderlinge verbanden tussen de planningscontext, deelstructuren en deelruimten

Vanuit de synthese van de bestaande ruimtelijke structuur wordt er gespeurd naar knelpunten, bedreigingen, kwaliteiten en potenties die nog niet als zodanig vermeld waren in voorgaande hoofdstukken. Zo is het bijvoorbeeld mogelijk dat sectorale studies of bepalingen strijdig zijn met de feitelijke situatie, of juist een extra kans creëren, of dat zo'n extra kans of strijdigheid in de nabije toekomst te verwachten valt door de aan gang zijnde trendevolutie.

De eerder vermelde knelpunten, bedreigingen, kwaliteiten en potenties worden hierna niet meer terug vermeld, maar figureren wel op kaarten 52 en 53. Hierna worden enkel bijkomende knelpunten, bedreigingen, kwaliteiten en potenties aangehaald.

6.3.2. Bijkomende knelpunten en bedreigingen

Kaart 58: synthese van knelpunten en bedreigingen

De verschillende huidige functies in het landelijk gebied zijn onvoldoende ondersteund in de ruimtelijke bestemmingsplannen

Figuur 42: historisch gegroeid cluster van hoeves bij Duinenstraat- Noordheuvel ten westen van Gooreind, in harmonie met het omringend landschap.

Het landelijk gebied vervult tegenwoordig, meer dan vroeger, verschillende functies: daar waar het landelijk gebied vroeger bijna uitsluitend land- en bosbouw herbergde, is er nu een groter gamma van functies aanwezig. Als we de zonevreemde activiteiten nog even buiten beschouwing laten, komen volgende functies in het buitengebied voor: grondgebonden landbouw (veeteelt en akkerbouw), niet-grondgebonden veeteelt, tuinbouw in open lucht, tuinbouw onder glas of onder plastic, de nodige woningen en bedrijfsgebouwen voor de land- en tuinbouwers, natuur in natuur- en parkgebieden en ook als kleine

landschapselementen of als beekbegeleidende begroeiing, verschillende vormen van extensieve en intensieve recreatie...De verschillende bestemmingen van de gewestplannen (agrarische en groenbestemmingen) spelen hierop onvoldoende in. Hierdoor is het vermijden en/of bijsturen van ongewenste ontwikkelingen in de open ruimte soms moeilijk tot onmogelijk (bijv.: ongeordende glastuinbouw) en is ontwikkeling van gewenste structuren soms moeilijk (bijv.: bouwvrij houden van beekvalleien en het ontwikkelen van beekbegeleidende begroeiing).

Een groeiende discrepantie tussen de planologische bestemmingen en de trendmatige evolutie in het landelijk gebied kan leiden naar versnippering en niet gewenst gebruik

Het valt te verwachten dat de huidige discrepantie tussen de bestemmingen van het landelijk gebied (ondermeer vastgelegd in het gewestplan) en het huidig ruimtegebruik van het landelijk gebied nog verder zal toenemen, vooral in de agrarische gebieden. Zo kan de al eerder vernoemde problematiek van functieveranderingen van hoeven en het verlaten van boerderijen en bedrijfsgebouwen tijdens de volgende jaren in toenemende mate leiden tot zonevreemdheid van deze gebouwen en terreinen. Wanneer een land- of tuinbouwbedrijf zonder opvolging stopt, zullen de bedrijfsgebouwen en de terreinen immers “zonder functie vallen”, terwijl de meeste erbij horende woningen nog wel bewoond zullen blijven. Dit kan leiden tot versnippering en niet gewenst gebruik van het landelijk gebied. In combinatie met de afstandsregels van Vlarem II kunnen er tenslotte ongewenste effecten op de resterende landbouwuitbatingen optreden. Ook de schaalvergroting van de glastuinbouw, waarbij zeer grote serrecomplexen ontstaan, kan leiden tot ongewenste effecten.

6.3.3. Bijkomende kwaliteiten en potenties

Kaart 59: synthese van kwaliteiten en potenties

Twee verbindingswegen met een rechtstreekse aansluiting op de E19: een kwaliteit en potentie voor wonen en werken

De Hoogstraatseweg (N144) en de Kampweg (N133) hebben een rechtstreekse aansluiting op de autosnelweg E19. Dit biedt grote voordelen voor de mobiliteit van de ganse gemeente, maar het is ook in 't bijzonder een vlotte aansluiting voor bedrijfstransport dat op die manier niet doorheen de dorpskernen Loenhout, Wuustwezel of Gooreind moet. De locatie van bedrijven vlakbij de Hoogstraatseweg (N144) en de Kampweg (N133) houdt dus een extra voordeel in en is een potentie voor een eventuele bijkomende KMO-zone.

Directe verbinding met de trein via het station in Brecht

In de nabije toekomst zal men via de Kampweg (N133, Wuustwezelsteenweg in Brecht) niet alleen een vlotte verbinding naar de E19 hebben met de auto, maar van hieruit zal men ook gemakkelijk naar het station op een IC-lijn te Brecht kunnen, met een snelle treinverbinding naar Antwerpen en Brussel en Nederland. De realisatie van het IC-station houdt derhalve de potentie in dat het mobiliteitsgedrag van de inwoner van Wuustwezel wellicht kan worden beïnvloed.